

TOIMINTAKERTOMUS

ja

TILINPÄÄTÖS

1.1.–31.12.2022

Suomen riistakeskus
Sompiontie 1
00730 HELSINKI
Y-tunnus 0201724-4

1. JOHDON KATSAUS.....	3
1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET.....	3
1.2. ARVIO ONNISTUMISESTA	4
1.3. YHTEENVETO AVAINTULOSTEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2021.....	6
1.3.1 Merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat toimenpiteet.....	6
1.3.2. Toiminnalliset tavoitteita koskevat avaintavoitteet	8
1.3.3. Tuottavuus ja kehittämistavoitteita sekä investointihankkeita koskevat avaintavoitteet	8
2. JULKISEN RIISTAKONSERNIN STRATEGIA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS	9
2.1. RIISTAKANNAT SÄILYVÄT ELINVOIMAISINA.....	9
2.2. RIISTATALOUS LUO HYVINVOINTIA	10
2.3. METSÄSTYS JA RIISTANHOITO OVAT EETTISTÄ JA VASTUULLISTA	11
2.4. RIISTAVAHINGOT JA -KONFLIKIT OVAT HALLINNASSA	12
3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS	13
3.1. SUORITTEET JA KUVAUS TOIMINNASTA	13
Strategiatyö ja johtaminen.....	14
Kansainvälinen toiminta	15
Viestintä.....	16
Julkiset hallintotehtävät.....	17
Lupahallinto	18
Lakisääteiset vakuutukset.....	18
Metsästäjärekisteri	19
Riistavahinkorekisteri	20
Valitukset, oikaisuvaatimukset ja kantelut	20
Riistanhoitoyhdistyksiin liittyvät julkiset hallintotehtävät.....	21
Muut julkiset hallintotehtävät	23
Kestävä riistatalous	26
Riistakantojen hoitosuunnitelmat	26
Riistatieto.....	27
Riistatiedon määrittely	28
Riistakantojen verotussuunnittelu.....	28
Kestävä metsästys.....	30
Riistavahinkojen estäminen	30
Riistatalouden edistäminen	31
Hyvinvointia riistataloudesta	32
Hyvinvointitutkimus.....	32
Hyvinvointiviestintä	33
Riistatalousverkostojen tukeminen	33
Palvelut.....	33
Asiakaspalvelu ja neuvonta.....	33
Metsästäjäpalvelut	33
Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi	34
Sisäiset palvelut.....	35
Tukipalvelut/sisäiset palvelut	35
Informaatiopalvelut	35
Infrastruktuuripalvelut.....	36
Taloushallinto ja henkilöstöpalvelut	36
3.2. PALVELUKYKY JA LAATU	37
3.3. TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS	37
3.4. MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS	38
3.5. VOIMAVAROJEN HALLINTA	39
Henkilöstöstrategiset linjaukset	39
Vuoden 2021 toimenpiteet osaamisen ja työtyytyväisyyden nostamiseksi	39
Henkilöstötietoja	41
3.6. TOIMINNAN VASTUULLISUUS.....	41
4. KESKEISET TUOTTAVUUS- JA KEHITTÄMISTAVOITTEET SEKÄ INVESTOINTIHANKKEET	42

5. TILINPÄÄTÖS	43
5.1. TULOSLASKELMA	43
5.2. TASE	44
5.3. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	45
5.4. PÄÄTÖS TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄN KÄYTÖSTÄ	52
5.5. ALLEKIRJOITUKSET	53
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	53
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	53
5.6. KIRJANPITOLAIN MUKAISET TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT.....	54
6. LIITTEET	55

1. JOHDON KATSAUS

Suomen riistakeskuksen toiminta perustuu riistahallintolakiin (158/2011) ja sen nojalla tehtyyn Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön väliseen tulossopimukseen. Tämä toimintakertomus koskee Suomen riistakeskuksen toimintaa ajalta 1.1.2022–31.12.2022. Toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettu soveltuvin osin Valtiokonttorin valtion virastoille ja laitoksille antamaa ohjetta toimintakertomuksen laatimisesta (Valtiokonttori 2016).

Toimintakertomus on ainoa Suomen riistakeskuksen toiminnasta annettava kertomus ja se toimii samalla tulosohjaavalle maa- ja metsätalousministeriölle annettavana tuloraporttina sekä Suomen riistakeskuksen toimielimille annettavana vuosikertomuksena.

Jäljempänä huomiomerkinällä varustetut tekstit ovat suoria lainauksia maa- ja metsätalousministeriön ja Suomen riistakeskuksen välisestä tulossopimuksesta vuosille 2022–2026.	<p>1 = Tavoitteesta on luovuttu</p> <p>2 = Tavoite ei ole toteutunut</p> <p>3 = Tavoite on toteutunut osittain</p> <p>4 = Tavoite ollaan saavuttamassa</p> <p>5 = Tavoite ollaan ylittämässä</p>
--	--

Suomen riistakeskuksen tilinpäätöksessä noudatetaan kirjanpitolakia (1336/1997) ja tilivelvollisten allekirjoittamat tilinpäätösasiakirjat ja tilintarkastuskertomus esitetään erillisenä kokonaisuutena. Suomen riistakeskuksen tuloslaskelma, kirjanpitolain mukaiset toimintakertomustiedot on esitetty pääkohdassa 5.6.

Suomen riistakeskuksen 15 toiminta-alueita laativat alueensa ja aluetoimiston toiminnasta toimintaraportin, joka on käsitelty alueellisessa riistanneuvostossa sekä riistanhoitoyhdistysten aluekokouksessa 2022. Raportit tallennetaan Suomen riistakeskuksen asianhallintajärjestelmään ja ovat saatavissa Suomen riistakeskuksen kirjaamosta, kirjaamo@riista.fi.

1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Suomen riistakeskuksen TTS-suunnitelmaan sisältyy analyysi toimintaympäristön muutoksista. Vuoden 2022 osalta on syytä kirjata seuraavat huomiot:

- Koronapandemia vaikutti toimintaan koko vuoden. Riistanhoitoyhdistysten vuosikokouksia jouduttiin lykkäämään ja ne järjestettiin koronatilanteen salliessa. Samoin aluekokoukset siirtyivät tästä johtuen alkukesään saakka. Etätöitä tehtiin koko alkuvuosi, jolloin fyysisten kokousten ja matkustamisen osalta toimittiin koronan asettamissa rajoissa. Toukokuussa siirryttiin normaaliin toimintaan ja myös henkilöstöpäivät järjestettiin perinteisesti ensimmäistä kertaa sitten 2019 loppusyksyn. Taloustilanteen takia syksyn henkilöstöpäivät järjestettiin etäkokouksena korona-aikana saatuun kokemukseen ja palautteeseen nojautuen.
- Koronan vaikutukset riistanhoitoyhdistysten toimintaan ja talouteen olivat merkittäviä. Siitä johtuen myös neuvonnan ja ohjauksen tarve riistanhoitoyhdistyksille säilyi huomattavana. Riistanhoitoyhdistysten talous kärsi merkittävästi osallistujamäärien pienentyessä toiminnoissa kulurakenteen pysyessä ennallaan tai pahimmillaan kasvaessa. Riistanhoitoyhdistysten kokoukset järjestettiin taloustilanteesta huolimatta fyysisinä kokouksina koronan sallimissa rajoissa toiminnan palauttamiseksi normaaliksi.
- Seuraavan viisivuotiskauden aikana ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunnasta näyttää tulevan eri hallinnonalojen toimintaa uudelleen määrittävä, läpileikkaava tavoite. Tästä esimerkkinä ovat EU:n monet myös metsästystä ainakin välillisesti sivuavat strategiat: biodiversiteettistrategia, metsästrategia ja maaperästrategia sekä näihin liittyvät 30 prosentin suojelualatavoite sekä vihreän kehityksen ohjelman kestävän rahoituksen luokittelujärjestelmä sekä luonnonmukaisemman metsänhoidon tavoite. Ainakin yhteisvaikutusten osalta näiden vaikutukset kansallisella tasolla maa- ja metsätalouteen sekä riistatalouteen ovat edelleen avoimina.

- Haasteita aiheuttaa tarpeellisten metsästysjärjestelyiden toteuttamismahdollisuuksien varmistaminen tulevaisuudessakin myös taajama- sekä suojelualueilla sekä muilla metsätalouden ulkopuolelle jäävillä alueilla. Kehityskulku lisää metsästyksen käytettävissä olevien alueiden pirstoutumista.
- Vuonna 2022 maksettujen metsästyskorttien lukumäärä oli 306106 Innofactor Software Oy:n ilmoittaman tiedon perusteella, joten maksettujen metsästyskorttien määrä laski 1689 metsästyskortilla vuoteen 2021 verrattuna. Ulkomaalaisten metsästäjien määrä lisääntyi lähes koronaa edeltävälle tasolle. Niin sanottuja ulkomaalaiskortteja myönnettiin 1400 henkilölle, kun määrä oli edellisenä vuonna 548. Riistanhoitomaksun maksaneiden naisten määrä lisääntyi 986 metsästäjällä (kasvua 3,4 %). Naisten kokonaismäärä oli 29596, joka on 9,7 % kaikista metsästyskortin maksaneista.
- Metsästäjäututkinnon suorittaneiden määrä lisääntyi 766 henkilöllä verrattuna vuoteen 2021. Riistanhoitoyhdistysten järjestämässä tutkinnoissa hyväksyttiin yhteensä 8048 henkilöä (v.2021 oli 7282 henkilöä) ja naisten osuus oli 29,5 prosenttia, missä on 0,2 prosentin lisäys edelliseen vuoteen. Lapin riistanhoitoyhdistyksissä naisten osuus tutkinnon suorittaneista uusista metsästäjistä oli 40,4 ja Kainuussa 38,6 prosenttia.
- Lyijyn kieltäminen haulikon patruunoissa Ramsar -kosteikoilla on hyväksytty EU:ssa mutta Tukesilta ei oltu vuoden loppuun mennessä saatu kansallisia soveltamisohjeita, mikä aiheuttaa suurta epätietoisuutta niin metsästäjien kuin patruunakaupankin piirissä. Tämän lisäksi lyijyn totaali-kielto ammuksissa on valmisteilla. Lisäksi keskustelu keinoruokinnan käytöstä jatkuu, mikä luo edelleen epävarmuutta tulevaisuuteen. Rajoitukset näissä asioissa saattavat vaikuttaa metsästäjämäärän kehitykseen negatiivisesti ja olisi toivottavaa, että ne ovat toteutuessaan suhteessa todellisiin riskeihin ja esimerkiksi terveysturvallisuuden suosituksiin.

1.2. ARVIO ONNISTUMISESTA

Suomen riistakeskuksen strategian mukaisesti keskeisenä päämääränä on ollut kansalaisten luontosuhteen säilyttäminen ja riistakonsernin strategian jalkauttaminen riistanhoitoyhdistyksiin. Kiinnostus luontoharrastuksia kohtaan on jatkunut kasvavana, mikä johtui osin myös koronaepidemian aiheuttamien rajoitusten seurauksista. Se säilykö korona-aikana kasvanut kiinnostus luontoharrastuksiin myös siirryttäessä takaisin normaaliin, on vielä avoinna.

Toimintavuosi oli Suomen riistakeskuksen kahdestoista toimintavuosi. Organisaatiota on kehitetty entistä enemmän asiantuntijaorganisaation suuntaan talon sisäisillä roolimutoksilla ja työnkuvien kehittämisellä. Julkisten hallintotehtävien johtoryhmä on vakiintunut osaksi talon organisaatorakennetta. Hankerahoitus on edelleen 2021–2022 huomattavaa ja merkittävimmät kehityshankkeet toteutetaan prosesseja läpileikkaavina projekteina. Keskeisimpiä onnistumisesta viestiviä asiakohtia ovat:

- Metsästäjäututkinnon suorittaneiden määrä lisääntyi 10,5 prosentilla ja naisten jo ennestään merkittävä osuus lisääntyi edelleen hieman.
- Riistatiedon digitalisointia on viety pitkin harppauksin eteenpäin Oma riista -palvelun kehittämisen myötä. Tiedon hankintaan ja analysointiin liittyvät prosessit on pitkälle harmonisoitu riistakonsernin osapuolten kanssa.
- Koronan johdosta joitakin asioita kuten RHY:sten hallintokoulutukset jouduttiin lykkäämään ja ne pääsivät kunnolla vauhtiin loppuvuonna 2022. Riistanhoitoyhdistysten toiminta koronaepidemian rajoitusten hankaloittamassa tilanteessa oli erityisen haasteellista. Kokoonumisrajoitukset estivät monet suunnitellut tilaisuudet mm. kouluissa ja oppilaitoksissa. Riistanhoitoyhdistykset kykenivät kuitenkin järjestämään erittäin ansiokkaasti kohtuullisen määrän tilaisuuksia vaikeuksista huolimatta. Neuvonnan ja ohjeistuksen tarve riistanhoitoyhdistyksille jatkuu suurena ja ylimääräistä hankaluutta aiheuttivat valtionavustusten ja yhdistymisten tukeen myönnettyjen avustusten tois-tuva viivästyminen
- Keskustelu riistataloudesta hyvinvointipalveluiden tuottajana, ja riistatalouden arvon määrittämisestä on edelleen vilkastunut toimijoiden keskuudessa. Riistatalouden hyvinvointivaikutuksia edistävät useat hankkeet ovat tuottaneet runsaasti taustamateriaalia edistämään muun muassa valkohäntäpeuraresurssin tehokkaampaa hyödyntämistä.

- Kestävän riistatalouden prosessit ja hankkeet ovat menestyneet hyvin ja niille on saatu myös runsaasti ulkopuolista rahoitusta. Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskus jatkoi LIFE BOREAL-WOLF -hanketta, SOTKA Kosteikot -hanketta sekä hallitusohjelmaan perustuvaa Helmi -hanketta, jolla on 1,8 miljoonan euron rahoitus. Sen tavoitteena on vieraspetopyyntien järjestäminen Suomen tärkeimmillä linnustonsuojelualueilla.
- Lapissa tehtävä hanketyö supikoirakannan rajoittaminen Skandinaviaan leviämisen estämiseksi jatkui edelleen yhteispohjoismaisen rahoituksen turvin, ja toiminta-alueeseen kuuluvat nyt myös Merenkurkku ja Ahvenanmaan rajoittuva Saaristomeri.
- Suomen riistakeskuksen edustajat toimivat aktiivisesti kansainvälisen taigametsämetsähanhikannan hoitosuunnitelman toimeenpanon ja haahkan hoitosuunnitelman toimeenpanon valmistelun koordinoijana. Toimintavuoden aikana hyväksyttiin haahkakannan kansainvälinen hoitosuunnitelma AEWAn kahdeksannessa osapuolikokouksessa sekä viimeisteltiin haahkan metsästyssääntelyjärjestelmän lausuntoversiota.
- Ajantasaistettu metsäpeurakannan kannanhoitosuunnitelma luovutettiin maa- ja metsätalousministeriölle 2022 kesän aikana.
- Julkiset hallintotehtävät on hoidettu hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Hakemusasioiden käsittelyajat ovat olleet kohtuullisia ja muutoksenhakuina tehdyt valitukset, ja niistä saadut valitusratkaisut, ovat osoittaneet pääosiltaan riistakeskuksen päätöslinjan toimivaksi. Ainoastaan kannanhoidolliseen metsästyksen liittyvissä tulkinnoissa on edelleen avoimia kohtia, jotka ratkenevat parin vuoden kuluessa uuden oikeuskäytännön myötä. Lupahallintobyrokratian vähentämiselle on kuitenkin edelleen suuri tarve.
- Iso osa Itä-Suomeen kohdistuvista karhun kannanhoidollisen metsästyksen poikkeusluvista meni täytäntöönpanokieltoon. Vasta yksi valitus (yhdeksästä) on ratkaistu se hyläten.
- Riistatalouteen liittyvät asiat ampumaturvallisuudesta suurpetoihin ja hirvieläimiin kiinnostaa ja keskustelu niiden ympärillä käy kiivaana. Taloustutkimuksen tasaväliajoin (toteutettu viimeksi 2018) tekemä kysely suomalaisten suhtautumisesta metsästyksen on antanut jatkuvasti myönteisempiä tuloksia. Kysely toistetaan aiempien päätösten mukaisesti keväällä 2023. Yleisölle ja metsästäjille suunnatut palvelut saivat metsästäjäkyselyssä 2022 erinomaisia arvosanoja.
- Riistanhoitoyhdistysten yhdistymiset etenivät kahden yhteenliittymän osalta ja neuvotteluja on käynnissä Lapissa, Pohjanmaalla ja Keski-Suomessa parinkymmenen RHY:n osalta.
- Viestintää on edelleen kehitetty asiakaslähtöisemmäksi. Tulokset näkyvät myös asiakastutkimusten tuloksissa ja muutokset ovat olleet oikean suuntaisia ja näkyviä. Metsästäjä-lehden kehittäminen on edennyt vauhdikkaasti. Sekä uudistettu painettu lehti että sen verkkolehtiversio ovat saaneet hyvän vastaanoton. Tiukan taloustilanteen johdosta tehty kokeilu vuoden viimeisen lehden julkaisemisesta vain verkko- ja näköisversioina aiheutti paljon palautetta. Tässä yhteydessä toteutettiin myös laaja kysely lukijoiden keskuudessa, jonka tuloksia erityisesti painetun ja verkkolehden osalta tullaan analysoimaan tarkasti. Alustavien tulosten mukaan valtaosa metsästäjistä haluaa edelleen lukea lehtensä perinteisenä paperilehtenä.
- Tukipalveluissa näkyvät toimintojen keskittämisen ja sähköisten palveluiden edut. Sähköiset kokousjärjestelmät ovat kääntäneet perustoiminnan osalta matkakulut- ja kokouskustannukset ilmeisesti pysyvästi aiempaa alemmalle tasolle. Koska matkustus- ja koulutustilaisuuksien järjestäminen oli edelleen koronan takia rajoitettua, jatkettiin etäkoulutusmahdollisuuksien ja Webinaarien hyödyntämistä, mikä jatkunee osittain myös tulevaisuudessa.
- Riistakonsernin yhteinen tietojärjestelmäkehitys on toteutunut, kun eri laitosten palveluja on integroitu Oma riista -palveluun. Riistakonsernin it-strategia on korostanut konsernin toimijoiden yhteistä tietoekosysteemiä- ja arkkitehtuuria, mutta on antanut toteutusvastuun laitosten hoidettavaksi. Näin on voitu valita parhaat toteutusmenetelmät ja toteuttajat. MMM:n luonnonvaratalouden digitalisaation edistämisen työryhmään ja työpajoihin osallistuttiin vuoden aikana aktiivisesti tuoden esiin riistakonsernin olemassa olevaa ekosysteemiä ja hyvin toimimaan saatettuja tiedonkeruun ja hyödynnyksen prosesseja.

- Osallistava riistapolitiikan valmistelu on yksi riistahallinnon keskeisiä tavoitteita. Hoitosuunnitelmien valmistelu on tärkein työkalu tässä työssä. Hoitosuunnitelmia on julkaistu riistakeskuksen valmistelutyön pohjalta ja niiden jalkauttaminen on ollut tehokasta
- Riistakeskuksen harkituilla koronaohjeilla varmistettiin toiminnan jatkuminen turvallisesti. Ohjeet seurasivat valtioneuvoston ja THL:n ohjeistusta sekä pääosin MMM:n valitsema käytäntöjä.

1.3. YHTEENVETO AVAINTULOSTEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2022

Riistakeskuksen ja maa ja metsätalousministeriön tulossopimuksen tarkennuksena sovitaan vuosittaiset avaintulokset, jotka on kirjattu osaksi toimintasuunnitelmaa. Seuraavassa esitetään yhteenveto ja arviot avaintulosten toteutumisesta.

1.3.1 Merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat toimenpiteet

Tavoite	Arvio toteutumisesta
Osallistuminen suden hoitosuunnitelman toimeenpanoon sekä ennakoivaan viestintään ml. suden laitton tappaminen.	4

Susikannan hoitosuunnitelman toimeenpanoa edistettiin erityisesti SusiLIFE-hankkeella, joka kehittää useilla eri tavoilla kannanarvioinnin ja vahinkojen ennaltaehkäisyn menetelmiä, susireviirien vuorovai- kutusta sekä ennaltaehkäisee laitonta tappamista. Susiviestintäyhteistyö maa- ja metsätalousministe- riön, Luken ja poliisin kanssa on ollut aktiivista ja tuloksekasta.

SOTKA- Kosteikot -hankkeen toteuttaminen SOTKA-Vieraspedot- hankkeen jatkaminen ja HELMI- oh- jelman lintuvesikohteiden vieraspetopyyntihankkeen jatkaminen yhteistyössä RHYiden, MH:n ja ELYjen kanssa.	4
---	---

Riistakeskus vastasi SOTKA- ja HELMI-ohjelmien käytännön toteuttamisesta useilla eri hankkeilla. SOTKA- kosteikot hanke jatkuu edelleen ja SOTKA-vieraspetohankkeet saatiin menestyksellisesti päätökseen. Helmi-vieraspetopyyntihanke aloitettiin ja kaikilla kohteilla on vieraspetopyynti käyn- nissä.

Osallistuminen hanhien, haahkan ja allin kansainvälisten hoitosuunnitelmien toteutukseen, ja toimeenpanon koordinoitiin Suomessa.	4
---	---

Riistakeskus osallistui hanhien, haahkan ja allin hoitosuunnitelmatyöhön Suomessa ja haahkan kan- sainvälisen hoitosuunnitelman ja sen tulevan metsästysäätelijärjestelmän laatimiseen projektinvetä- jänä sekä toimi kansainvälisen hanhitoimintaohjelman taigametsähanhityöryhmän koordinaattorina AEWA:n sihteeristön tukena.

Riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoisten yhdistymisten tukeminen ja koulutus erityisesti riistakonsernin strate- gisten tavoitteiden osalta sekä yhdistymisiin liittyvä viestintä RHY kehitystoimien jatkaminen erityisesti metsästäjä- tutkintoon valmistavien kurssien kattavuuden lisää- miseksi sekä metsästysammunnan ABC koulutusten li- säämiseksi RHY koordinaatio, tavoitteena hyvien käytäntöjen edis- täminen ja toimintatapojen yhtenäistäminen sekä toi- minnanohjauksen ammattimaistaminen, neuvonta sekä koronatilanteesta selviytyminen.	4
--	---

Riistakeskus on tukenut riistanhoitoyhdistysten tekemää kouluyhteistyötä ja nuorisotoimintaa, jota on myönteisessä asenneilmapiirissä myös monitahoisella viestinnällä tuotu laajempaan tietoisuuteen. Ampumatoiminnan ja sen harrastusmahdollisuuden tulevaisuuden turvaamiseksi pyritään myös säilyttämään ampumarataverkko mahdollisimman kattavana ja helposti saavutettavana.

Riistanhoitoyhdistysten yhdistymisiä on tuettu tukemalla neuvotteluita ja yhdistyneiden riistanhoitoyhdistysten toiminnan käynnistymistä ja tiedottamalla yhdistymisistä saatujen kokemusten pohjalta. Riistanhoitoyhdistysten tehtäviä, roolia julkisoikeudellisena yhdistyksenä ja tehtävien hoitoa on tuettu tiedottamalla eri tavoin toimijoille ajankohtaisista asioista sekä tuottamalla materiaalia toimijoiden käyttöön. Korona ja määrärahojen maksatuksen viivästyminen ovat vaikeuttaneet tulostavoitteen toteutumista.

Hirvieläinkantojen verotuksen suunnittelun kehittämisen ja tehostaminen sekä hirvieläinten metsästyksen yhteiskunnallisen vaikutuksen selvittäminen ja metsästäjämäärien muutoksen vaikutus hirvieläinten metsästyksen alueittain.

4

Hirvitalousalustoiminnan kehittäminen -hankkeen päätyttyä voitiin maa- ja metsätalousministeriön erityisrahoituksella palkata viisi vakituista hirvitalousalue suunnittelijaa jatkamaan hankkeen parhaita käytäntöjä. He aloittivat työnsä elokuun alussa 2022. Riistakeskusalueiden, riistanhoitoyhdistysten ja metsästyseurojen tukemisen lisäksi heidän tehtäväkenttäänsä kuuluu valtakunnallisten teemakokonaisuuksien kehittäminen. Tällaisia ovat muun muassa verotussuunnittelutyön ja maanomistajien ja metsästyseurojen yhteistyömallien kehittäminen, monilajisuus työ sekä vahinkojen ennaltaehkäisemiseen liittyvä työ. Edelleen jatkettiin verotussuunnittelun periaatteiden kehittämistä ja lisättiin suunnitteluketjun ja sidosryhmätyön avoimuutta. Yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa luotiin uusia hirvieläintiedon työkaluja, joiden avulla tuetaan paikallista verotussuunnittelua ja metsästyksen aikaista kannanhoidon päätöksentekoa. Valkohäntäpeurakannan pienentämistä tihentymäalueilla tuettiin verotussuunnittelulla, aktiivisella luvansaajien ohjauksella ja valkohäntäpeurakannan arviointia tukevien työkalujen luomisella Oma riista -palveluun. Niiden käyttöä edistettiin erillisillä webinaareilla laajasti.

Kansainvälisen yhteistyön tiivistäminen painopisteenä erityisesti suurpetovahingot ja yhteistyö Ruotsin kanssa.

3

Suurpetokantojen hoidon pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin aktiivisella tiedonvaihdoilla Ruotsin ja Norjan riistahallintojen ja tutkijoiden kanssa. Yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa osallistettiin pohjoismaiseen, susi- ja ahmakantojen hoitoa edistävään yhteistyöhön.

Riistavahinkotiedon avoin esiintuominen siten, että sitä käytetään läpinäkyvästi ja ohjaavasti verotussuunnitteluprosessien osana.

4

Riistavahinkojen ennaltaehkäisyä kehitettiin osallistamalla Luonnonvarakeskuksen riistahavainnot.fi palvelun uudistamiseen siten, että riistavahinkotieto tuodaan hirvikantatiedon yhteydessä näkyväksi ohjaamaan hirvitalousaluekohtaista verotussuunnittelua. Riistavahinkojen estämiseen liittyviä ohjeita laadittiin ja niistä viestittiin usean eri kanavan kautta. Sorkka -hankkeessa teemana ovat metsätalouden keinot vahinkojen ennaltaehkäisyssä ja maanomistajien ja metsästyseurojen käytännön yhteistyön menetelmät paikallistasolla.

Lyijyn korvaavien myrkyttömien vaihtoehtoisten materiaalien käytön edistäminen metsästyksessä.

3

Lyijyttömien luotien osalta metsästysasetukseen on aiemmin tehty muutokset, joissa niille säädettiin erikseen osumaenergia- ja painovaatimukset tiettyjen riistaeläinten metsästyksessä. Lyijyttömien haulikonpatruunoiden käyttöä on edistetty tiedotuksen keinoin. Ongelmana ovat selkeyttämättömät määrätelmät kosteikkojen tulkinnassa. Myös kiväärikaliperisten lyijyttömien patruunoiden ominaisuuksista, niiden käyttämisestä ja vaatimuksista aseille on viestitty metsästäjäkunnalle.

1.3.2. Toiminnalliset tavoitteita koskevat avaintavoitteet

Metsästyslainsäädännön muutosprosessiin osallistuminen ja muutoksista viestiminen.

4

Riistakeskuksen tiimit osallistuivat käynnissä oleviin lainsäädäntöhankkeisiin ja tukivat maa- ja metsätalousministeriön lainvalmistelutyötä.

Jatkaa yhdessä valvontaviranomaisten kanssa toimenpiteitä ja viestintää suurpetojen laittoman tappamisen vähentämiseksi.

4

Metsästäjä -lehdessä ja muissa viestintäkanavissa asiat ovat jatkuvasti esillä ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa jatkuu.

Asettaa itselleen tietoriskienhallinnan kypsyystasotavoitteen ja kehittää tietoriskienhallintaa tavoitteen mukaisesti osana kokonaisriskienhallintaa. Raportoi riskienhallinnan toteuttamisesta, kypsyystason arvioinnista ja kehityksestä sekä henkilötietojen käsittelyn vaikutustenarviointien toteuttamisesta tulossopimusraportointinsa yhteydessä.

4

Tietoriskien hallinnan riskikortit on ajantasaistettu normaali kierron mukaisesti ja Riistakeskukseen on perustettu oma kyberturvallisuusryhmä. Tietoturva- ja tietosuojapoikkeamia ei ole kuluvana vuonna havaittu uhkakuvien lisääntymisestä huolimatta. Kohonneisiin uhkakuviin on valmistauduttu tehostamalla tilannekuvan muodostamista organisaation sisällä. Riskienhallinnan ja tietoriskien kypsyystaso ja tavoite on määritelty vuoden 2022 aikana ja siitä raportointiin tulossopimusneuvottelussa marraskuussa.

1.3.3. Tuottavuus ja kehittämistavoitteita sekä investointihankkeita koskevat avaintavoitteet

Sähköinen asiointi (Oma riista -riistakonsernin tietoekosysteemi) etenee ja ylläpito turvataan.

4

Riistakonsernin tietohallintostrategiassa visiona on vahva sähköinen palvelukonsepti ja järjestelmien yhteiskäyttöisyys sekä ekosysteemiajattelun mukainen yhteensopivuus. Tätä on kuitenkin sovittu toteutettavaksi siten, että operatiivinen vastuu järjestelmien toteuttamisesta on konsernin laitoksilla.

Luonnonvarakeskuksen ja riistakeskuksen yhteisen työnjaon mukaisesti riistakeskus vastaa hirvieläintietojen keruujärjestelmän ylläpitämisestä ja kehittämisestä osana Oma riista -palvelua.

Oma riista -palvelun asiantuntija- ja kehittämistyöt sekä ylläpito keväällä 2022 kilpailutettiin julkisena menettelynä. Kilpailutuksen perusteella toimittajaksi valittiin Vincit Oy. Näin ollen kehittämistyö saatoi jatkoa edelleen ilman katkoksia. Metsästyksenjohtajille julkaistiin aiempaa kattavimmat toiminnot mobiilipalvelussa. Näin ollen koko hirvieläinten metsästyksen raportointi voidaan hoitaa mobiilisti. Metsästyksenvalvonnan työkalu otettiin käyttöön kokonaisuudessaan vuoden aikana. Rajapintoja Metsähallituksen suuntaan kehitettiin edelleen.

Saalis- ja havaintopalaute saatiin vuonna 2022 lähes täysin sähköisesti.

Riistakeskuksen toiminnan tehostamistyö ja henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen jatkuu TTS-linjausten mukaan.

4

Hanketoiminnan voimakas kasvu on edelleen lisännyt uuden henkilöstön perehdytys- ja ohjaustarvetta. Hankehenkilöstön suuri määrä näkyi vuonna 2022 hankehallinnon ja tukipalvelujen lisääntyneenä työmääränä sekä hallintotarpeena hankkeiden suuntaan. Rekrytoinneissa selkeä pääpaino on substanssiosaamisessa, ja rekrytoinnin kohdistuivat pääosin ydinprosessien hankkeisiin sekä uusiin läpileikkaaviin projekteihin.

Valtakunnallisia tehtäviä on keskitetty paikasta riippumattomille tiimeille, joissa kehitetään ja jaetaan asiantuntemusta sekä voidaan toteuttaa sijaisjärjestelyt. Digitalisoinnin ja yleisen tietojärjestelmäkehityksen avulla haetaan aktiivisesti rutiinotoimintojen vähentämistä ja päällekkäisen työn karsimista myös riistanhoitoyhdistysten osalta. Oma riista -palveluun kehitettiin uusia sekä yksittäistä metsästäjää, pyyntiluvanhakijoita että riistanhoitoyhdistyksiä palvelevia sähköisiä ominaisuuksia. Erityisesti kehitettiin mobiilitoimintoja. Lisäksi siirtyminen kokonaan sähköiseen arkistointiin on vähentänyt manuaalista arkistointityötä merkittävästi.

Uusien metsästäjien toimintaan mukaan saaminen.

4

Ikäluokkien pienenemisen takia metsästäjämäärän säilyttäminen edellyttää entistä suuremman osuuden kiinnostumista metsästäyksestä harrastuksena jokaisessa ikäluokassa. Nuorten mukaan saaminen toimintaan sekä ampumaradoille pääsyn varmistaminen edellyttää kasvavaa työpanosta ja nuoria sekä metsästäviä naisia kannustavaa asennetta kaikilta sektorin toimijoilta.

2. JULKISEN RIISTAKONSERNIN STRATEGIA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Riistakeskus on julkisen riistakonsernin keskeinen toimija ja edesauttaa MMM:n julkisen riistakonsernin yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista. Riistakeskus tukee MMM:ää julkisen riistakonsernin strategian ajantasaistamisessa.

4

Suomen riistakeskus on osa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala ja virtuaalista julkista riistakonsernia. Koska yksittäisen laitoksen toiminnan vaikutusta yhteiskunnalliseen laajempaan kehitykseen on mahdoton eritellä, julkisen riistakonsernin toimijat ovat laatineet yhteisen mittariston strategiansa vaikuttavuuden mittaamiseksi.

Suomen riistakeskus on tuottanut osaltaan riistapolitiikan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioimiseksi tarvittavat tunnusluvut, liite 1 taulukko 1.

Seuraavassa kuvataan Suomen riistakeskuksen toimenpiteet yhteisen strategian toteuttamiseksi. Tulostavoitteiden toteutuminen on jaoteltu yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden mukaan.

2.1. RIISTAKANNAT SÄILYVÄT ELINVOIMAISINA

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi Suomen riistakeskuksen tulee

Vastaa riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjä koskevien hoitosuunnitelmien ja niiden päivitysten osallistavasta valmistelusta.

4

Riistakeskus vastasi metsäpeurakannan hoitosuunnitelman päivittämisestä ja osallistui useiden hanhien ja merilintujen kansainvälisten hoitosuunnitelmien laadintaan ja toteuttamiseen.

Toteuttaa riistakeskuksen luonnonsuojelu- ja luonnonhoitostrategiaa. Hoitosuunnitelmatyöllä ja niihin liittyvillä kehityshankkeilla parannetaan riistalajien elinympäristöjen tilaa maa- ja metsätalouksikäytössä olevilla alueilla yhteistyössä maa-, metsä- ja ympäristöalan toimijoiden ja paikallisten ihmisten kanssa.

4

Suomen riistakeskuksen hoitosuunnitelmatyö jatkui kahdella tasolla:

- o varsinaisten hoitosuunnitelmien valmistelu
- o strategiset hankkeet, jotka liittyvät hoitosuunnitelmatyöhön tai niillä on muuten yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta merkitystä.

Riistakeskus toteutti luonnonsuojelu- ja luonnonhoitostrategiaansa osallistumalla aktiivisesti SOTKA-ohjelman toteuttamiseen ja jatkoi laajan Helmi -toimintaohjelman mukaisen vieraspetohankkeen toteuttamista yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Suomen susikannan hoitosuunnitelman jalkauttamiseen osallistuttiin erityisesti SusiLIFE -hankkeessa.

Suomen riistakeskus koordinoi kansainvälisten taigametsähanhi-, merihanhi- ja allikannan hoitosuunnitelmien toimeenpanoa yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Suomen riistakeskus valmisteli MMM:n ja Ahvenanmaan maakuntahallituksen rahoituksella ja yhteistyössä AEWA-sihteeristön kanssa haahkan kansainvälisen hoitosuunnitelman. Hoitosuunnitelma hyväksyttiin AEWA osapuolikokouksessa loppuvuodesta 2022. Keskeisenä toimenpiteenä on predaation vähentäminen ja kestävä metsästyksen varmistaminen Itämeren-Pohjanmeren kannanhoitoalueella.

Vastaa riistahallinnon suunnittelutoiminnan perustaksi yhdessä Luonnonvarakeskuksen ja Metsähallituksen kanssa riistavarojen kestävä käytön edellyttämästä kanta- ja saalisseurannasta sekä kannanarvioiden tuottamisesta sekä tätä toimintaa tukevasta tutkimuksesta ja kehittämisestä.

4

Oma riista -palvelua jatkokehitettiin erityisesti saalis- ja havaintotietojen keruuta silmällä pitäen. Maastosovellukseen viimeisteltiin metsästyksenjohtajien tarvitsemat toiminnot, jotta tiedonkeruu ja tallennus paikan päällä maastossa toimii saumattomasti ja käyttäjien toiveet mobiilipalveluista täytetään. Pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten saaliit ilmoitettiin 99 %:sti Oma riista -palvelun kautta. Saalisilmoituksiin sisältyvä tarkka paikkatieto mahdollistaa saalisseurannan tarkkuuden ja tarkastelut visuaalisilla menetelmillä.

Toimintavuoden aikana jalkautettiin kentälle toimintatapaa, jonka avulla voidaan kerätä ajantasaista valkohäntäpeurahavaintotietoa Oma riista -palvelun kautta. Tavoitteena on mahdollistaa Luonnonvarakeskukselle entistä tarkempi arvio valkohäntäpeurakannan rakenteesta, koosta ja tuotosta. Riistakeskus ja Luonnonvarakeskus jatkoivat työryhmätyötä, jonka tavoitteena on laatia yhteisten, kehitettävien asioiden tiekartta, jonka avulla on tarkoitus jatkossa priorisoida riistalaskentoihin ja muuhun yhteistoimintaan liittyviä kehitystarpeita, jotta riista- ja tutkimustiedon käyttö edelleen tehostuu osana hallinnon toimintaa.

Toimintavuoden aikana aloitettiin myös seura- ja pienriistatoimintojen kehityshanke, jonka tavoitteena on kehittää käytännön työkaluja riistahallinnon paikallistason päätöksentekoon kestävyuden varmistamiseksi.

Metsästäjä voi jättää omaan riistalokiin kaikkia riistalajeja koskevia ilmoituksia ja havaintoja. Seuroille ja yhteisluville on toteutettu toimivat palvelunäkymät, joissa hirvenmetsästyksen etenemistä seurataan ja raportoidaan lähes ajantasaisesti. Kaikki ilmoitukset perustuvat tarkkaan paikkatietoon, mitä silmällä pitäen Oma riista -palvelun rakenne on alusta alkaen suunniteltu. Näin luvansaaja näkee Oma riista -palvelussa hallinnassa olevien lupien kokonaistilanteen sekä voi jättää tarpeelliset saalisilmoitukset.

Muiden operatiivisten toimenpiteiden osalta osallistuttiin Riistavahinkokisterin ylläpidon ohjausryhmään yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Ruokaviraston kanssa.

2.2. RIISTATALOUS LUO HYVINVOINTIA

Julkisen riistakonsernin strateginen päämäärä asiassa on:

Edistää riistatalouden hyvinvointivaikutusten tunnistamista sekä niiden metsästyskulttuurisesti ja sosiaalisesti kestävä kehitystä.

4

Riistatalouden hyvinvointivaikutukset ovat viime aikoina nousseet korostetusti esille riista-alan toimijoiden keskuudessa ja aihe kiinnostaa myös suurta yleisöä. Toiminnan painopisteenä on ollut nostaa riistavara esiin hyötynäkökulmasta, saada riista julkiseen keskusteluun resurssina ja mahdollisuutena perinteisen haitta- ja vahinkokeskustelun vastapainoksi.

Laajoissa riistatalouden hyvinvointivaikutuksia edistävässä hankkeissa on yhdessä lukuisten yhteistyökumppanien kanssa selvitetty muun muassa valkohäntäpeurakannan hyödyntämistä niin taloudellisesti kuin metsästysmahdollisuuksien lisääjänä. Hankkeissa on kartoitettu laajasti niin maanomistajien, kuluttajien kuin hirvieläinmetsästäjien käsityksiä, edistetty vierasmetsästyskäytänteitä, tuettu metsästysinfran suunnittelua ja rakentamista sekä edistetty kotimaisen riistanlihan pääsyä markkinoille. Tuloksia hyödynnetään riistavaran ja tällä hetkellä erityisesti valkohäntäpeurakannan hoidossa.

Riistatalouden hyvinvointivaikutukset ovat olleet näkyvästi esillä lähes kaikissa vuoden Metsästäjä-lehdissä sekä riistakeskuksen muissa sähköisissä ja painetuissa julkaisuissa ”Rakkaudesta riistaan” -teeman alla. Riistatalouden tuottaman hyvinvoinnin määrä riippuu paitsi riistakannoista, myös metsästysharrastajien määrästä ja heidän harrastusaktiivisuudestaan. Tämän vuoksi riistakeskuksen palvelutuotannon ja viestinnän keinoin pyritään tuottamaan tietoa ja keinoja, jotka helpottavat metsästäjä-tutkimuksen suorittaneiden pääsyä aktiivisen harrastuksen piiriin. Tämä on huomioitu vahvasti myös Metsästäjä-lehden kehittämisprosessissa.

2.3. METSÄSTYS JA RIISTANHOITO OVAT EETTISTÄ JA VASTUULLISTA

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi riistakeskus:

Metsästäjä-tutkintoon valmentavassa koulutuksessa vahvistetaan metsästyksen eettisyyttä, riistan kunnioitusta sekä aseiden käytön turvallisuutta. Jatketaan metsästäjien koulutusstrategian toteuttamista yhteistyössä vapaaehtoisjärjestöjen kanssa siten, että metsästäjien tutkintotilaisuuksien yhteydessä tarjotaan ammunnan ABC-koulutusta tai vastaavaa standardoitua koulutusta.

4

Metsästäjä-tutkintoon valmentavan koulutuksen ohjeistusta ja opetusmateriaalia on pidetty jatkuvasti ajan tasalla ja niissä on otettu huomioon uusiutuneet vaatimukset aiempaa painokkaammin. Tutkintokoulutuksissa ja -tutkinnoissa on esitelty lähialueilla olevia ABC-koulutuksia ja -sivustoja. Metsästys-ammunnan ABC-koulutuksiin osallistui vuoden aikana 1144 uutta metsästäjää ja lisäksi Suomen metsästäjäliiton toimesta koulutettiin uusia ABC-kouluttajia 130 henkilöä.

Aiemmin yhdessä Suomen Metsästäjäliitto ry:n kanssa uudistetun metsästäjien koulutusohjelman jalkauttamista on pyritty jatkamaan, mutta korona-ajan haasteet jatkuivat edelleen. Metsästäjien koulustoimintaa toteutettiin erilaisissa koulutus- ja informaatiotilaisuuksissa. Koulutus- ja oppimateriaalin jakelussa käytetään jatkossa yhä enenevässä määrin sähköisiä kanavia, kuten Riistainfo.fi -palvelua.

Kasvokkain toteutettujen tilaisuuksien tilalle osittain niitä korvaamaan korona-aika toi erilaiset webinaarit ja sähköiset kokousjärjestelmät. Esimerkiksi hirvieläinten metsästyksenjohtajien koulutus on ollut jo pitkään vakiintunutta vuosittaista toimintaa ja toteutuu joko riistanhoitoyhdistyksittäin tai alueellisesti laajempina yhteistilaisuuksina. Metsästyksenjohtajien koulutusmateriaali päivitettiinkin jälleen vuoden aikana.

Pyrkii aktiivisin toimenpitein vähentämään riistaeläimiin kohdistuvaa laitonta tappamista.

3

Suurpetojen laittomat tappamiset olivat edelleen esillä mediassa ja yleisessä keskustelussa. Tilanteeseen otettiin kantaa säännönmukaisesti erilaisissa etenkin suurpetoihin liittyvissä tilaisuuksissa käsittelemällä laittomia tappamisia rikollisena toimintana.

Riistahallintolaki edellyttää, että Suomen riistakeskus nimittää riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvojat sekä ohjaa ja valvoo näiden toimintaa. Suomen riistakeskus on nimittänyt 1 812 metsästyksenvalvojaa. Lisäksi Julkiset hallintotehtävät -prosessi on osallistunut toimintavuoden aikana erävalvontayhteistyöryhmän työhön maa- ja metsätalousministeriön, sisäasiainministeriön, Poliisihallituksen, Rajavartiolaitoksen ja Metsähallituksen kanssa mm. metsästyksen valvonnan kehittämiseksi. Lisäksi Suomen riistakeskus osallistui Itä-Suomen poliisilaitoksen koordinoiman eräyhdyshenkilöverkoston toimintaan sekä Poliisihallituksen järjestämään Erävalvonta- ja SRVA -seminaariin.

Toimintavuoden aikana jatkettiin metsästyksenvalvontatoimintaa, jossa Metsähallituksen kausivalvojat tekivät työtään riistanhoitoyhdistysten toimeksiannosta ja Suomen riistakeskuksen riistahallintolain nojalla nimittäminä eräiden Oulun, Kainuun ja Lapin riistanhoitoyhdistysten alueilla.

Koulutuksella ja viestinnällä parannetaan rautojen ja loukkujen oikeaa käyttöä sekä eettisyyttä pienpetopyynnissä.

4

Metsästyksen eettisyys, eettisesti hyväksyttävät toimintatavat, samoin kuin vastuullisuus kuuluvat jokaiselle metsästäjälle ja ovat tärkeitä pyynnin ja käyttäytymisen säätelymekanismeja. Niillä on erittäin suuri vaikutus metsästyksen yleiseen hyväksyttävyyteen. Niihin vaikutetaan parhaiten valistuksella, jossa Suomen riistakeskuksen Metsästäjä- ja Jägaren-lehdillä on keskeinen merkitys. Lisäksi erityisesti Suomen riistakeskuksen metsästäjäpalveluissa keskitytään muun muassa eettisen metsästyksen edistämiseen. Aikaisempina vuosina on laadittu metsästyksen yleiset eettiset ohjeet, sekä eettiset ohjeet metsäkanalintujen metsästyksen, metsähanhen metsästyksen, luolakoirametsästyksen, haaskanpitoon, vesilinnustukseen, hirvenmetsästyksen ja pienten hirvieläinten metsästyksen.

Ohjeet on julkaistu Riista.fi -sivuilla ja Riistainfo.fi -palvelussa. Niistä on tehty myös esitteet, joita voidaan jakaa mm. messuilla ja muissa yleisötapahtumissa. Ohjeet ovat mukana myös Uuden metsästäjän paketissa, joka toimitetaan uusille metsästäjille ja kootaan yhteistyössä Suomen Metsästäjäliitto ry:n ja Metsähallituksen eräpalveluiden kanssa. Eettisyyttä ja eettisyyden näkökulmaa pyritään tuomaan esille aiempaa enemmän mm. juttujen ja tiedotteiden yhteydessä.

2.4. RIISTAVAHINGOT JA -KONFLIKTIT OVAT HALLINNASSA

Riistakeskuksen tehtävä on

Käytettävissään olevien keinojen puitteissa pyrkii vaikuttamaan siihen, että riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen määrä pysyy kohtuullisella tasolla mm. aktiivisin vahinkojen estämistoimenpitein sekä kohdentamalla metsästystä vahinkoa aiheuttaviin riistaeläinlajeihin vahinkoalttiille alueille ja erityistä vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin. Keskeisiä ovat susikannan hoitosuunnitelman toteuttaminen sekä valkohäntäpeurakannan verotuksen kehittäminen.

4

Metsävahinkokorvausten määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden noin 4 % ja maatalousvahinkojen määrä laski noin 31 %. Valkohäntäpeurojen aiheuttamien maatalousvahinkojen määrä nousi noin 13 %.

Suurpetojen aiheuttamien kotieläinvahinkojen määrä nousi 26 prosenttia. Porotalouden vahinkomäärän kasvu oli noin 12 prosenttia.

Riistanhoitoyhdistysten Oma riista -palveluun tekemien SRVA-kirjausten mukaan hirvionnettomuuksien määrä laski noin 10 %, peuraonnettomuuksien määrä pieneni noin 3 % ja metsäkaurisonnettomuuksien määrä kasvoi noin 1 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemistä tuettiin muun muassa välittämällä syönnestoaineita sekä sähkö- ja metalliverkkoaitatarpeita suuririskisimmille kohteille.

Myös suurpetojen ja saukon aiheuttamia vahinkoja pyrittiin ennalta estämään poikkeuslupien kohdentamisella vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin. Lisäksi vahinkojen ennaltaehkäisemistä tuettiin muun muassa välittämällä sähkö- ja metalliverkkoaitatarpeita suuririskisimmille kohteille.

Hylkeiden aiheuttamia vahinkoja pyrittiin ennalta estämään poikkeuslupien kohdentamisella vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.

Riistavahinkokisterin jatkokehittämiseen osallistuttiin edelleen yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Ruokaviraston kanssa. Riistavahinkokisteriin on koottu eri viranomaisten tuottamat tiedot riistan aiheuttamista vahingoista. Riistavahinkokisterin avulla voidaan tarkastella vahinkojen alueellista sijoittumista karttasovelluksessa. Tietoja voidaan käyttää hirvieläinten verotussuunnittelun ja suurpetojen poikkeuslupien kohdentamisen tukena vahinkojen ennaltaehkäisemiseen.

Syyskuun 2016 alusta voimaan tulleen metsästysasetuksen muutoksen johdosta voidaan hirvieläinten metsästyksessä aikaisempaa paremmin kohdentaa metsästystä vahinkoja aiheuttaviin eläinyksilöihin. Hirviä voidaan metsästää vahtimalla pelloilta jo syyskuun alusta lähtien ja peuraeläimiä vahtimalla muuallakin. Tämä mahdollistaa kannan vähentämisen entistä aikaisemmassa vaiheessa maatalouden vahinkokohteilla ja peurakolareille alttiimmilla tieosuuksilla.

Huolehtia kattavasta sidosryhmien kuulemisesta ja osallistamisesta alueellisissa riistaneuvostoissa ja valtakunnallisessa riistaneuvostossa sekä osallistuu ministeriön vastuulla oleviin sidosryhmätilaisuuksiin

3

Korona-aika asetti haasteita sidosryhmien osallistamiseen. Toiminta siirtyi hyvin suuressa osin etäkokouksiin, joilla voitiin pääosin taata keskeiset toiminnot. Toimintoja pyrittiin palauttamaan normaaliin syksyn 2022 aikana.

3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaan valtion virastojen ja laitosten tilinpäätösraportin tulee sisältää tiedot laitoksen toiminnallisesta tuloksellisuudesta (toiminnallisesta tehokkuudesta: toiminnan tuottavuus, toiminnan taloudellisuus, toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuus).

Vaikuttavuus (sisällysluettelon kohta 2, mittarit liitteen 1 taulukoissa 1)

Vaikuttavuus kuvaa toiminnan tavoitteeksi asetettujen yhteiskunnallisten tilojen aikaansaamisen astetta eli toiminnan ja suoritteiden vaikutusta kansalaisiin ja yhteiskuntaan suhteessa vaikutuksille asetettuihin tavoitteisiin.

Toiminnallinen tulokellisuus (sisällysluettelon kohta 3, mittarit liitteen 1 taulukoissa 2,3 ja 5)

Palvelukyky kuvaa asiakaspalvelun **toimivuudelle ja laadulle** asetettujen tavoitteiden toteutumisen astetta.

Tuottavuus on panosten ja tuotosten suhde, kun panokset ilmaistaan tuotannontekijöinä.

Taloudellisuus on tuotosten ja panosten suhde, kun panokset ilmaistaan rahana.

Voimavarojen hallinta (sisällysluettelon kohta 4, mittarit liitteen 1 taulukossa 4)

Tulostavoitteiden toteuman arvioinnissa käytetään valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa:

1 = Tavoitteesta on luovuttu
2 = Tavoite ei ole toteutunut
3 = Tavoite on toteutunut osittain
4 = Tavoite on saavutettu
5 = Tavoite on ylitetty

Asteikko on Valtiokonttorin suosituksen mukainen.

3.1. SUORITTEET JA KUVAUS TOIMINNASTA

Suomen riistakeskuksen toiminnan tulokellisuuden seuraamiseksi mittariluvuiksi valittiin muutamia keskeisiä suoritteita, joiden lukuarvot on esitetty tarkemmin liitteen 1 taulukossa 3.

Seuraavassa laadullinen kuvaus prosessien tuottamista suoritteista toimintakertomuksen tapaan esitettyinä.

Panostaa aikaansaannosten ja onnistuneiden hankkeiden esiintuomiseen yhteiskunnassa vaikuttavuuden lisäämiseksi.

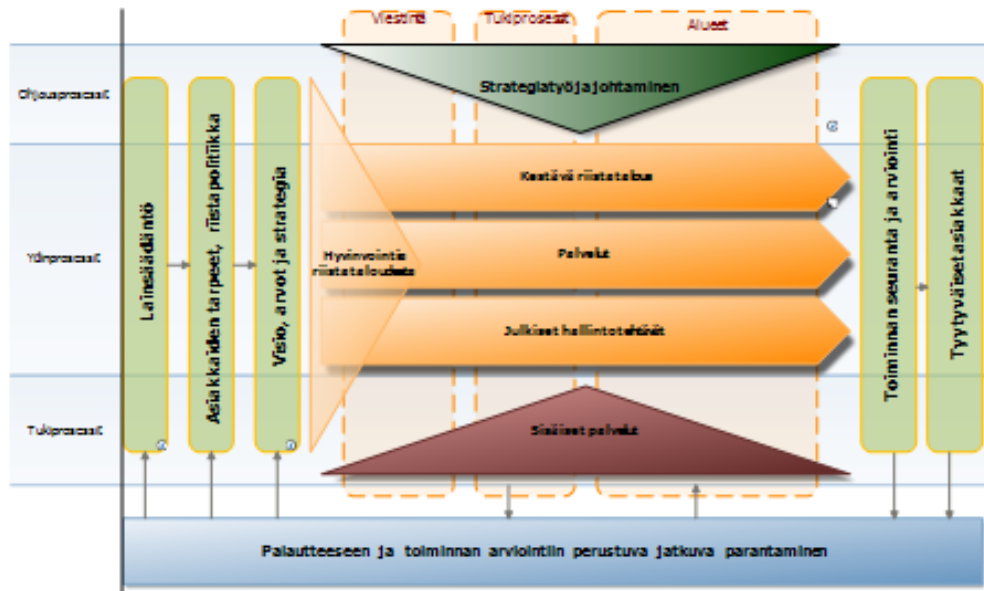
4

Suomen riistakeskuksen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat saaneet runsaasti julkisuutta mediassa ja julkisessa keskustelussa. Erytisen voimakkaasti yhteiskunnallisesti kiinnostavat asiat ovat julkisuuteen päässeet laajan hanketoiminnan viestinnän kautta. Helmi-, Sotka-, HTA- ja Hyvinvointia riistasta hankkeet ovat näkyneet ja kuuluneet mediassa. Aiheisiin liittyviä mediaosumia on ollut lähes 2000.

Strategiatyö ja johtaminen

Suomen riistakeskus on prosessiorganisaatio, joka toimii 15 toimipisteessä. Suomen riistakeskuksella on toimipisteet jokaisella sen toiminta-alueella.

Kaavio 1: Suomen riistakeskuksen prosessiorganisaatio

Vuosi 2022 oli Suomen riistakeskuksen kahdestoista toimintavuosi. Riistakeskuksen hallitus piti toimintavuonna 4 kokousta ja valtakunnallinen riistaneuvosto kaksi ja alueelliset riistaneuvostot kukin -5 kokousta.

Riistakeskuksen operatiivisesta johtamisesta ja asioiden valmistelusta hallitukselle vastaa johtaja sekä hänen johdollaan toimiva johtoryhmä. Johtoryhmällä oli kokoukset kuukausittain heinäkuuta lukuunottamatta.

Toimielinten kokouspöytäkirjat ovat tallennettu ja saatavissa riistakeskuksen asianhallintajärjestelmästä (kirjaamo@riista.fi). Hallituksen, valtakunnallisen riistaneuvoston ja johtoryhmän kokoonpanot on esitetty liitteessä 2.

Riistakeskuksen hallitus tuotti alueet ja alueelliset riistaneuvostot osallistaen seuraavat raportointi- ja suunnitteluasiakirjat maa- ja metsätalousministeriölle.

- o vuotta 2021 koskevan toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka toimi samalla myös tulossopimuksen mukaisena tuloraporttina.
- o vuosia 2024–2027 koskevan Strategisen suunnitelman (TTS). Suunnitelmaan sisällytettiin tulossopimuksen seurantaneuvotteluiden avainkohdat.
- o samaten valmisteltiin vuotta 2023 koskeva toimintasuunnitelma ja talusarvio. Näihin sisällytettiin tulossopimuksen seurantaneuvotteluissa sovitut avaintulokset.

Edellä mainitut suunnitelmat on toimitettu maa- ja metsätalousministeriölle vahvistettavaksi vuoden 2023 valtionavustuspäätöksen yhteydessä.

Valtakunnallinen riistaneuvosto ja alueelliset riistaneuvostot osallistuivat ja osallistivat sidosryhmiä toiminnan valmisteluun koronarajoitusten puitteissa. Alueellisten riistaneuvostojen puheenjohtajille kokousta ei koronan takia pystytty järjestämään.

Suomen riistakeskus järjesti julkisen riistakonsernin kaksi strategiaseminaaria sekä osallistui konsernin strategia- ja ennakkointiryhmän työhön. Konsernin johtoryhmä ja it-strategiaryhmä eivät kokoontuneet toimintavuoden aikana.

Kaikkien tulostavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain touku-kuun 30. päivään ja lokakuun 30. mennessä pidettävissä Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön välisessä seurantaneuvottelussa sekä toimintavuotta seuraavan maaliskuun 15. päivään mennessä laadittavan Suomen riistakeskuksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen perusteella. Tulostavoitteisiin liittyvien tunnuslukujen toteutumisesta raportoidaan toimintakertomuksessa.

Lisäksi Suomen riistakeskuksen tulee tarvittaessa raportoida tai maa- ja metsätalousministeriön kanssa keskustella tulostavoitteiden toteutumisesta sekä merkittävistä poikkeamista, jotka tulisi ottaa huomioon Suomen riistakeskuksen toiminnassa tai ohjauksessa.

4

Tulosopimuksen väliraportointi hoidettiin toimintavuoden kahdella tulosopimuksen seurantaneuvottelulla. Tämä toimintakertomus ja tilinpäätös toimivat vuotta 2022 koskevana tulosraporttina.

Kansainvälinen toiminta

Suomen riistakeskuksen kansainvälinen toiminta perustuu hallituksen 2018 hyväksymään kansainvälisen toiminnan strategiaan. COVID 19-pandemia rajoitti edelleen toimintaa vuonna 2022.

EU 27 riistahallintojohtajien verkoston yhteistyökokous järjestettiin Prahassa lokakuussa. Teemoina olivat riistavahinkojen korvausjärjestelmät ja metsästyslakien muutokset jäsenmaissa sekä riistatiedon digitalisoituminen. Riistatalouspäällikkö esitteli SOTKA-Kosteikot ja Helmi Vieraspeto -hankkeet kokouksessa.

Suomen riistakeskus isännöi EU 27 riistahallintojohtajien yhteistyökokousta Marttilassa joulukuussa. Kokoukseen osallistui muutamien kumppanimaiden edustajia ja teemoina käsiteltiin kokemuksia Oma riista -palvelun avoimeen koodiin perustuvia jäsenmaiden sovelluksia. Tsekki kehittää voimakkaasti omaa digipalveluaan hirvieläinsaaliiden raportoinnin osalta.

Suomen riistakeskuksella on edustaja Maailman luonnonsuojeluliiton IUCN:n kansallisessa työryhmässä, Wetlands International -organisaatiossa sekä HELCOM:in Seal expert -ryhmässä.

Suomen riistakeskus osallistui Suomen edustajana EU-komission ympäristöpääosaston (DG ENV) rahoittaman EU:n suurpetopolitiikkaa (EU Platform on Coexistence between People and Large Carnivores) tukevan hankkeen asiantuntijaverkoston. Suurpetokantojen hoidon pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin läpi vuoden ylläpitämällä ja rakentamalla kontakteja sekä vaihtamalla tietoa Ruotsin ja Norjan riistahallintojen ja tutkijoiden kanssa. SusiLIFE-hanke on edistänyt suurpetoihin liittyvää kansainvälistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa monissa kahdenvälisissä kokouksissa muiden LIFE-hankkeiden ja eurooppalaisten suurpetotoimijoiden kanssa. Lisäksi hankkeen työtä ja suomalaisia toimintamalleja on esitelty kansainvälisissä kongresseissa. Kotieläinvahinkojen ennaltaehkäisy oli esillä Ruotsissa (Nordic Congress of Wildlife Research). Hankkeen sidosryhmäyhteistyöstä kerrottiin hankkeen oman seminaarin ohella Hollannissa (Pathways Europe) ja pohjoismaisten suurpetoasiantuntijoiden tapaamisessa Ruotsissa (Skandulv).

Suomen riistakeskus edustaja osallistui Suomen edustajana EU-komission ympäristöpääosaston (DG ENV) rahoittaman EU:n suurpetopolitiikkaa (EU Platform on Coexistence between People and Large Carnivores) tukevan hankkeen asiantuntijaverkoston. Suurpetokantojen hoidon pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin läpi vuoden ylläpitämällä ja rakentamalla kontakteja sekä vaihtamalla tietoa Ruotsin ja Norjan riistahallintojen ja tutkijoiden kanssa.

Riistakeskuksen toimihenkilöt osallistuivat vuoden mittaan myös useisiin kansainvälisiin webinaareihin (järjestäjinä mm. Västerbottenin lääninhallitus, FACE ja LIFE EuroLargeCarnivores -hanke). Suurpetokantojen hoidon pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin läpi vuoden ylläpitämällä ja rakentamalla kontakteja sekä vaihtamalla tietoa Ruotsin ja Norjan riistahallintojen ja tutkijoiden kanssa. Suomen riistakeskuksen edustaja osallistui myös Fennoskandian ahmakannan hoitoa koskevan kehysasiakirjan valmisteluun.

Suomen riistakeskuksen edustaja osallistui AEWA:n hanhitoimintaohjelmaan (Goose Platform), AEWA:n kansainvälisen haahkakannan hoitosuunnitelman ja metsästyssäätelyjärjestelmän valmisteluun sekä AEWA European Seaduck Working Group toimintaan.

Kansainvälinen työ sai merkittävän tunnustuksen, kun Suomen riistakeskuksen edustajalle (Mikko Alhainen) luovutettiin CIC:n Golden Certificate kiitokseksi työstä CIC:n edustajana muuttolintukantojen hoidon teknisessä komiteassa.

Vuoden 2022 aikana jatkettiin ostopalvelusopimuksen puitteissa Supikoira After Life -hanketta ja supikoiran tehopyyntiä Lapissa. Toiminta on jatkoa MIRDINEC LIFE+ -hankkeelle. Supikoirakanta ja -saalis on hankealueella merkittävästi pienempi kuin vuonna 2011 ja Suomen tukemana Ruotsi on saanut kantansa lähes hävitettyä. Hanke saa merkittävää rahoitusta Ruotsista, Norjasta ja Metsähallitukselta. Hanketoiminnalle pyritään löytämään pidempikestoinen rahoitus- ja toimintamalli.

Viestintä

Viestintä Suomen riistakeskuksessa on sekä johtamisen väline että ydinprosessien palveluita ja tavoitteiden saavuttamista tukevaa toimintaa. Suomen riistakeskuksen viestintä huolehtii sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä. Viestinnän onnistumista seurataan monin tavoin. Mediaseurannan tulokset osoittavat riistakeskuksen viestin menneen hyvin läpi eri viestimissä. Suomen riistakeskuksen uskottavuus riista-alan asiantuntijana ja objektiivisena toimijana on vakiintunut.

Mediaseuranta toimi Retriever/STT-järjestelmässä, josta toimitettiin uutiskirjeenä mediaseurantaraportti päivittäin riistakeskuksen lisäksi kaikille riistakeskuksen hallitukselle ja riistanhoitoyhdistyksille. Riistakeskus keräsi aktiivisesti tietoa toiminnan tueksi eri kyselyillä. Tärkeässä roolissa oli Surveyspal-kyselytyökalulla marraskuussa toteutettu Metsästäjä-lehteä koskeva laaja kysely.

Riistan vuoksi -julkaisu toimi Suomen riistakeskuksen sidosryhmäjulkaisuna ja se julkaistiin edellisvuoden tapaan verkkojulkaisuna Metsästäjä-lehden verkkoversion alisivustona. Verkkojulkaisu toimitettiin uutiskirjeenä alueellisten ja valtakunnallisen riistaneuvostojen jäsenille sekä muille tärkeille sidosryhmille.

Vuoden aikana toteutettiin Rakkaudesta riistaan -kampanja, jonka teemat näkyivät lehden viiden artikkelin lisäksi viikoittain sosiaalisessa mediassa somekortteina. Lisäksi riista.fi -sivuilla julkaistiin 22 Rakkaudesta riistaan -blogikirjoitusta, joissa riistakeskuksen henkilökunta kertoi omasta suhteestaan riistaan ja metsästyksen. Verkkolehdestä ja YouTube-tilillä julkaistiin teemasta viisi videota. Rakkaudesta riistaan -kampanja näkyi myös Riihimäen kansainvälisillä Erämessuilla, jonne Suomen riistakeskus osallistui kesäkuussa yhdessä muun hallinnonalan kanssa.

Suomen riistakeskus järjesti syksyllä 2022 Puhutaan peurasta -kampanjan, jonka tavoitteena oli saada lisättyä ymmärrystä valkohäntäpeurasta ja sen metsästyksestä. Tietoa jaettiin somekorttien muodossa, ja kampanja huipentui Puhutaan peurasta -päivään, jossa kansalaiset saivat kysyä Suomi24-keskustelualustan kautta Suomen riistakeskuksen asiantuntijoilta mitä tahansa valkohäntäpeuraan ja sen metsästyksen liittyen.

Sorkkia ja sarvia -podcast siirtyi vuoden 2022 alussa Hirvitalousaluetoiminnan kehittäminen -hankkeen viestintäkanavasta osaksi verkkolehdeä. Julkaisua Spotify-palvelussa jatkettiin. Podcast sai uudistuneen ilmeen ja sen aiheita laajennettiin sorkkaeläimistä koskemaan kaikkea riistaa ja metsästyksiä. Podcastia julkaistiin vuoden 2022 aikana kuukausittain, eli yhteensä 12 jaksoa.

Suomen riistakeskuksen Facebook-sivut olivat aktiivisessa käytössä ja muodostivat riistakeskuksen vuorovaikutteisen viestinnän ytimen. Sosiaalisessa mediassa on tilit myös Twitterissä, YouTubeissa, Instagramissa sekä LinkedInissä, joista varsinkin Twitterin suosio on noussut ja seuraajia on jo 4 073. Facebook-sivuille laadittiin runsaasti julkaisuja metsästäjille tärkeistä aiheista ja linkitettiin Metsästäjä-lehden artikkeleita ja ajankohtaisia riista-alan tiedotteita, jotka saivat aikaan paljon keskustelua. Facebookissa oli 15 408 seuraajaa toimintavuoden lopussa.

Suomen riistakeskus osallistui aktiivisesti maa- ja metsätalousministeriön viestinnän vetämään riista-konsernin suurpetoviestintäyhteistyöhön. Susiviestinnän vetovastuun siirryttyä ministeriölle jo aiemmin, riistakeskuksen toimihenkilöiden maalittaminen susiasioissa sosiaalisessa mediassa on vähentynyt merkittävästi.

Riista.fi -verkkosivujen lisäksi ylläpidettiin ja kehitettiin vieraspeto.fi- ja kosteikko.fi -verkkosivuja. Riistakeskus osallistui myös suurpedot.fi -sivujen uudistamiseen ja ylläpitämiseen. Lisäksi huolehdittiin metsästyssäädösten muutoksista viestimisestä laajasti kaikissa kanavissa sekä jatkettiin viestintäkampanjaa afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi. Ampumaturvallisuus ja siihen liittyvä laaja viestintä näkyi myös kaikissa riistakeskuksen kanavissa edellisvuosien tapaan.

Suomen riistakeskus oli aktiivinen hankeviestinnässä. Viestinnällisesti merkittävimmät hankkeet olivat Sotka-kosteikot-, Helmi-vieraspeto- ja SusiLIFE-hanke. Hankkeet julkaisivat tiedotteita, järjestivät mediatilaisuuksia, tuottivat lukuisia artikkeleita riistakeskuksen omiin julkaisuihin ja näkyivät sosiaalisessa mediassa.

Metsästäjä- ja Jägaren-lehtiä julkaistiin toimintavuonna sekä painettuna että verkkoversiona. Erittäin tiukan taloustilanteen ja voimakkaan kustannusten nousun takia, erityisesti postituksen osalta, lehteä painettiin vain viisi numeroa ja kuudes numero ilmestyi pelkästään verkko- ja näköislehtenä. Verkkolehdestä on numeroittain julkaistu eri artikkeleihin liittyviä videoita, jotka ovat nähtävissä myös lehden YouTube-kanavalla. Metsästäjän verkkolehdeä kehitettiin toimivammaksi ja vuorovaikutteisemmaksi. Artikkeleissa kokeiltiin uusi ominaisuuksia kuten visoja, äänestyksiä ja lyhyitä ääniraitoja. Vuoden yksi painopisteistä oli videotuotannon kehittäminen. Videoiden ulkoasu uudistettiin ja verkkolehden ja Youtube-kanavalla sisältöä julkaistiin merkittävästi aiempaa enemmän.

Lehdet on toimitettu kaikille riistanhoitomaksun maksaneille henkilöille kielikoodin mukaisesti joko suomeksi tai ruotsiksi ja heinäkuun metsästyskorttinumero kaikille niille, joilla on oikeus lunastaa metsästyskortti. Metsästäjä-lehdessä on ollut myös tiivistelmä pohjoissaameksi. Samoilla sivuilla vastavasti Jägaren-lehdessä on Ahvenanmaan maakuntahallituksen tiedonantoja. Lehdet postitettiin tämän lisäksi vapaakappaleina kaikkiin Suomen kouluihin, Metsästäjä-lehti suomenkielisiin ja Jägaren-lehti ruotsinkielisiin kouluihin. Lehdet toimitettiin myös monille sidosryhmille, kirjastoille ja muille riistatalouden kannalta tärkeille tahoille. Jägaren-lehti toimitetaan omakustannushintaan Ahvenanmaan maakuntahallituksen maksamana myös kaikille ahvenanmaalaisille metsästäjille. Lehdestä aiheutui 3,52 euron nettokustannus vuosikertaa ja riistanhoitomaksun maksanutta kohti, kun otetaan huomioon mainosmyynnin tuotot.

Lehtien painatuksesta huolehti Hansaprint Oy ja lehden niin painetun kuin verkkoversionkin graafisesta suunnittelusta vastasi Aste Helsinki Oy. Vuoden 2022 aikana painettiin 5 numeroa, 348 sivua ja yhteensä noin 1,7 miljoonaa lehteä. Lehden sisältö ja laajuus noudattelivat aiempaa linjaa, eli lehti keskittyi pääasiassa julkisen riistakonsernin yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden tukemiseen. Sisältö koostui poikkeuksetta aiheista, jotka tukevat sitä, että: 1) riistatalous tuottaa hyvinvointia, 2) metsästyks ja riistanhoito ovat eettistä ja vastuullista, 3) riistakannat säilyvät elinvoimaisina ja 4) riistaeläinten aiheuttamat vahingot ovat kohtuullisella tasolla ja konfliktit hallinnassa.

Julkiset hallintotehtävät

Suomen riistakeskuksen tulee raportoida seurantaneuvottelussa ja toimintakertomuksen yhteydessä myös julkisten hallintotehtävien suorittamisesta. Raportin tulee sisältää myös tiedot kanteluista, oikaisuvaatimuksista ja valituksista.

4

Suomen riistakeskuksen julkisia hallintotehtäviä ovat riistahallintolain 2 §:n 1 momentin mukaiset tehtävät. Toimintavuoden aikana kehitettiin edelleen julkisiin hallintotehtäviin osallistuvien toimihenkilöiden työnjakoa, tiimirakenteita ja toiminnan organisointia. Tällä voitiin osaltaan varmistaa toiminnan riippumattomuus ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen.

Toimintavuoden aikana osallistuttiin lainsäädäntömuutosten valmisteluun etenkin niiltä osin kuin valmistelulla oli vaikutusta julkisiin hallintotehtäviin.

Metsästyslainsäädäntöön tuli toimintavuoden aikana metsästyslain nojalla annettujen eri asetusten tasolla muutoksia, joilla oli olennaista vaikutusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen. Myös muussa lainsäädännössä tapahtuneet muutokset, joilla oli vaikutusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen, otettiin huomioon. Lisäksi huolehdittiin lainsäädännön ajantasaisesta täytäntöönpanosta ja ohjeistuksesta niin JHT-prosessin sisällä kuin yhteistyössä muiden prosessien ja riistanhoitoyhdistysten

kanssa. Lisäksi julkisista hallintotehtävistä tiedotettiin aktiivisesti ja ylläpidettiin ajantasaisia JHT-materiaaleja riista.fi -sivustolla ja Riistainfo.fi -sivustolla.

Toimintavuoden aikana kehitettiin julkisten hallintotehtävien tarvitsemia rekistereitä ja tietojärjestelmiä yhdessä sisäisten palveluiden kanssa. Tietojärjestelmien kehittämisellä voitiin tehostaa tiedonkeruuta ja tiedonhallintaa sekä raportointimenettelyitä. Lisäksi toimintavuoden aikana käynnistettiin Lupahallinto- ja maksuominaisuuksien jatkokehittäminen Oma riistaan -hanke, joka jatkuu vuoden 2023 loppuun.

Yksityiskohtaisemmat JHT-toiminnan erittelyt ovat seuraavissa alakohdissa.

Lupahallinto

Riistahallintolain voimaantulon ja metsästyslakiin tehtyjen muutosten myötä Suomen riistakeskus on hoitanut 1.3.2011 alkaen kaikkia metsästyslain mukaisia lupa-asioita. Lupahallinto on osa riistahallintolain 2 §:n 1 momentin mukaisia Suomen riistakeskuksen julkisia hallintotehtäviä.

Riistahallintolain 8 §:n 2 momentin mukaan julkisten hallintotehtävien päällikkö voi kirjallisesti määrätä Suomen riistakeskuksen henkilökuntaan kuuluvan käyttämään julkista valtaa sellaisissa riistahallintolain 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa, joiden käsittelemiseen ja ratkaisemiseen hänellä voidaan katsoa olevan riittävä koulutus ja kokemus. Ratkaisuvallan siirtomahdollisuus on tarpeen, koska Suomen riistakeskuksessa tehtävien päätösten määrä on niin suuri, ettei julkisten hallintotehtävien päälliköllä ole käytännössä mahdollisuuksia tehdä yksin kaikkia päätöksiä. Julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut ns. delegointimääräyksen 1.3.2011 ja sitä on myöhemmin muutettu muun muassa henkilöstömuutosten vuoksi. Määräysten nojalla esittelyjä ja päätöksentekoa voidaan hajauttaa Suomen riistakeskuksen aluetoimistoihin. Aluetoimistoihin hajautettu päätöksenteko ja esittely ovat asiakaslähtöistä ja joustavaa. Lisäksi se estää lupa-asioden ruuhkautumista ja edistää päätöksenteon läheisyysperiaatteen toteutumista.

Lupahallintotehtävissä on otettu huomioon vahvistettujen hoitosuunnitelmien linjaukset sekä kansallisen vieraslajistrategian ja eläintautien torjuntastrategioiden toimenpiteet niiltä osin kuin linjauksilla on ollut vaikutusta pyynti- ja poikkeuslupien päätösharkintaan ja niissä lainsäädännön asettamissa rajoissa kuin se on ollut Suomen riistakeskuksen toimivallassa.

Suomen riistakeskus teki toimintavuoden 2022 aikana 3 978 (vuonna 2021 5 017) päätöstä (erittely päätöstyypeittäin liitteessä 3). Päätöksistä 1,7 % koski metsästyslain 10 §:n mukaisia pyyntilupia ja 51,1 % 26 §:n mukaisia hirvieläimen pyyntilupia. Poikkeuslupia oli 15,9 %. Päätöksistä oli 31,3 % muita lupia ja muita julkisten hallintotehtävien päätöksiä.

Lakisääteiset vakuutukset

Metsästäjien ryhmävakuutus

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on metsästäjien ryhmävakuutuksen hankkiminen ja voimassa pitäminen. Metsästäjien ryhmävakuutusta koskeva vakuutussopimus on tehty LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön kanssa. Metsästäjävakuutus on vuodesta 2000 alkaen ollut neliosainen sisältäen neljä vakuutuskokonaisuutta: 1) metsästäjän vastuuvakuutus, 2) metsästäjän yksityistapaturmavakuutus, 3) toimitsijan yksityistapaturmavakuutus ja 4) metsästyskoiran tapaturmavakuutus. Vakuutuksen piirissä ovat kaikki riistanhoitomaksun maksaneet.

Koiran tapaturmavakuutus on voimassa ainoastaan poliisin tai hätäkeskuksen toimeksiannosta tapahtuvassa, organisoidussa suurriistavirka-aputehtävässä (SRVA-toiminta). Suurriistavirka-aputehtäviä ovat eläimen jäljitys-, karkotus-, lopettamis-, kuljettamis- ja käsittelytehtävät. Näissä tehtävissä toimivilla riistanhoitomaksun maksaneilla henkilöillä on metsästäjävakuutukseen sisältyvän tavanomaisen vakuutusturvan lisäksi myös yksityistapaturmavakuutus mahdollisesti sattuvien tapaturmien varalta. Tämä koskee myös Suomen riistakeskuksen tekemiä karkottamispäätöksiä.

Vuoden 2021 elokuun alusta lähtien metsästäjävakuutus on ollut voimassa kaikissa Pohjoismaissa, kaikissa EU-maissa, Sveitsissä ja Iso-Britanniassa enintään 60 vuorokautta kestävillä metsästysmatkoilla. Vakuutuksista on tiedotettu metsästäjille Metsästäjä ja Jägaren-lehdissä ja vakuutusten ehdot ovat löydettävissä muun muassa Internetistä www.riista.fi/palvelut -sivuilta.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden vakuutusturva

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on nimittämiensä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden tehtävien hoitamiseen liittyvän riittävän vakuutusturvan hankkiminen ja voimassa pitäminen.

Suomen riistakeskus on voimassa pitänyt toimintavuoden aikana vakuutusturvan nimittämilleen riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöille (metsästäjätutkinnon ja ampumakokeen vastaanottajat, metsästyksenvälvojat ja riistavahinkolain (105/2009) 25 §:ssä tarkoitetuissa maastotarkastuksissa toimivat riistanhoitoyhdistysten edustajat). Vakuutusturva sisältää toiminnan vastuuvakuutuksen, oikeusturva-vakuutuksen, yksityistapaturmavakuutuksen ja hallinnon vastuuvakuutuksen.

Vakuutuksista on laadittu päivitetty kirjalliset vahingonhoito-ohjeet ja ne on toimitettu riistanhoitoyhdistyksille.

Metsästäjärekisteri

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on pitää metsästäjärekisteriä, jota käytetään metsästäjien koulutuksen suunnitteluun ja neuvontaan, metsästyksen valvontaan sekä metsästyks- ja riistanhoitotoiminnan käytännön järjestelyihin sekä metsästykseseen ja riistanhoitoon liittyvien muiden tehtävien hoitamiseen ja tilastojen laatimiseen (Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta 7 a §). Lisäksi metsästäjärekisteriä käytetään riistanhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden kokonaismäärän sekä metsästäjille lähetettävän riistanhoitomaksun tilillepanokortin osoitteiston selvittämiseen.

Suomen riistakeskus on riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a §:n 2 momentin mukaisesti antanut kilpailutuksen perusteella TSS Prime Oy:lle toimeksiantona suoritettavaksi rekisterinpitoon ja käyttöön liittyviä tehtäviä. Tässä tarkoituksessa TSS Prime Oy huolehti kaikkien metsästäjien rekisteröinnistä sekä osoitteiden toimittamisesta metsästyskorttien ja Metsästäjä ja Jägaren -lehtien postitusta varten. Metsästäjärekisteriin rekisteröityjen metsästäjien osoitetiedot päivitettiin automaattisesti Posti Oy:n toimittaman Digi- ja väestötietoviraston (DVV) nimi-, osoite- ja kuolintietoihin perustuvan tiedoston avulla. Päivitys suoritettiin kerran viikossa.

Metsästysvuoden 2022–2023 riistanhoitomaksun maksukuitti (metsästyskortti) lähetettiin Metsästäjä ja Jägaren -lehtien vuoden 2022 kesänumeron (nro 4) mukana kaikille niille metsästäjille, joiden henkilötunnus oli metsästäjärekisterissä täydellisenä. Riistanhoitomaksu oli mahdollista maksaa pankin, maksuautomaatin ja kotipäätteen lisäksi myös suoramaksuna ja e-laskuna.

Metsästäjäkuntaa informoitiin e-laskumahdollisuudesta Suomen riistakeskuksen kotisivuilla osoitteessa www.riista.fi. Suoramaksun ja e-laskun ennakoilmoitus julkaistiin Metsästäjä ja Jägaren -lehtien numeron 3 takakannessa. Suoramaksumenettelyn ja e-laskutuksen piirissä oleville metsästäjille postitettiin maksukuitin sijasta ”Maksettu” -merkinnällä varustettu pankkikortin kokoinen metsästyskortti. Lehtien metsästyskorttinumeron yhteenlaskettu painosmäärä oli noin 373 000. Osoitteellisia postitettuja lehtiä oli noin 361 000, joista suoramaksukortteja tai e-laskutuskortteja oli yhteensä noin 156 000.

Saapuvien riistanhoitomaksusuoritusten kohdistaminen ja täsmäyttäminen kuului myös TSS Prime Oy:n metsästäjärekisterin ylläpidosta saamaan toimeksiantoon. Vuonna 2022 saapuneet suoritukset tuloutettiin automaattisesti kymmenen päivän väliajoin maa- ja metsätalousministeriön tulotilille.

Maa- ja metsätalousministeriön vuonna 2020 tekemän päätöksen perusteella Suomen riistakeskus käsitteli virheellisesti suoritettujen riistanhoitomaksujen palautuksia ja lähetti palautetuista riistanhoitomaksuista koontilaskun maa- ja metsätalousministeriölle kuukausittain.

Metsästäjärekisterijärjestelmän tietojen varmistus suoritettiin kerran vuorokaudessa yöaikaan. Muutuneet tiedot varmistettiin päivittäin. Varmistetut tiedot tallennettiin nauhalle tai muulle vastaavalle pitkäaikaiseen säilytykseen sopivalle tallenteelle. Varmistusajojen onnistumista seurattiin automatisoidusti päivittäin. Varmuskopiointijärjestelmä sijaitsee erillisessä palotilassa, jossa on vastaavan tasoinen turvajärjestely kuin laitteistotilassa.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan jokaisen, joka harjoittaa metsästyksiä tai toimii metsästyslain 28 §:ssä tarkoitettuna metsästyksen johtajana, on metsästysvuosittain suoritettava valtiolle riistanhoitomaksu. Vuoden 2022 aikana riistanhoitomaksuja maksettiin 306106 kpl. Määrä on 1689 pienempi kuin vuonna 2021.

Metsästäjärekisteriin integroidusta Oma riista -palvelusta metsästäjä näkee omat metsästäjärekisterissä olevat tietonsa Oma riista -palvelussa ja voi mm. tulostaa itselleen todistuksia sekä otteen metsästyskortistaan (ns. sähköinen metsästyskortti). Myös ampumakoesuoritukset siirtyvät metsästäjärekisteriin. Sähköinen metsästyskortti toimii myös mobiilina.

Riistavahinkorekisteri

Maa- ja metsätalousministeriö valtuutti 28.3.2013 Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikön myöntämään ja delegoimaan sijaiselle käyttövaltuuksia maa- ja metsätalousministeriön omistamaan Riistavahinkorekisteriin MMM:n hallinnonalan pääsynhallintajärjestelmän (IAM) kautta. Valtuutus kattaa myös tietojen luovuttamispyyntöjen käsittelemisen ja ratkaisemisen Riistavahinkorekisteristä Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä.

Toimintavuoden aikana uusia käyttövaltuuksia myönnettiin erityisesti maaseutuelinkeinoviranomaisille, jotka ovat käyttäneet palvelua aktiivisesti.

Suomen riistakeskus osallistui toimintavuoden aikana Riistavahinkorekisterin kehittämiseen. Riistavahinkorekisterin ylläpitoryhmä kokoontui säännöllisesti toimintavuoden aikana. Toimintavuoden aikana seurattiin palvelun toimintaa, raportoitiin esiin tulleista vikatilanteista ja osallistuttiin kehittämistyöhön. Suomen riistakeskuksen Oma riista -palvelun ja riistavahinkorekisterin välistä tiedonsiirtorajapintaa päivitettiin muutoin kuolleiden suurpetojen, saukon ja metsäpeuran tietojen sekä SRVA -tapahtumien osalta.

Riistavahinkorekisteriin on kehitetty ns. Oma riista -yhteensopiva toiminnallisuus, jonka avulla on mahdollisuus siirtää geometriatietoja Oma riista -palvelusta riistavahinkorekisteriin. Tämä toiminnallisuus on erittäin tärkeässä roolissa mm. suurpetoja ja hirvieläimiä koskevien lupahakemusten käsittelyssä, kun hakijan määrittelemää aluetta voidaan eksaktisti hyödyntää hakemusalueen tietojen hakukriteerinä. Tämä vähentää lupien käsittelijöiden työtä ja parantaa lupapäätösten laatua. Toimintoa on käytetty erittäin aktiivisesti.

Riistavahinkorekisteriä käytettiin suurpetojen ja hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen, havaintojen ja saaliiden seurantaan sekä pyynti- ja poikkeuslupapäätösten valmisteluun. Palvelu on laajamittaisessa ja aktiivisessa käytössä Suomen riistakeskuksen työntekijöillä.

Riistavahinkorekisterin ylläpitoryhmä on myös osallistunut julkisen, kansalaisten käyttöön tarkoitetun riistavahingot -sivuston kehittämistyöhön ideoimalla ja antamalla kommentteja tulevan palvelun sisältöön ja käytettävyyteen. Palvelu otettiin käyttöön loppuvuonna 2022. Se löytyy aluksi osoitteesta <https://riistavahingot.mmm.fi/>.

Valitukset, oikaisuvaatimukset ja kantelut

Suomen riistakeskuksen tekemään riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa koskevassa asiassa valitusoikeus on myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

Alueellisiin hallinto-oikeuksiin annettiin toimintavuoden aikana lausuntoja seuraavasti:

MetsL 26 §: 5 kpl

MetsL 41 a §:n 1 momentti: 2 kpl (ahma ja ilves),

MetsL 41 a §:n 3 momentti: 1 kpl (ilves), 4 kpl (susi) ja 9 kpl (karhu)

MetsL 41 c §: 2 kpl

Hallinto-oikeudet antoivat toimintavuoden aikana ratkaisuja seuraavasti:

MetsL 26 §: 4 hylättyä valitusta ja 3 tutkimattajättämispäätöstä

MetsL 41 §:n 3 momentti (liikuntarajoitteinen): 1 ratkaisu, jolla palautettiin asia uudelleen käsittelyyn

MetsL 41 a §:n 1 momentti:

- 1 hylätty valitus ja 3 tutkimattajättämispäätöstä (susi) sekä 3 tutkimattajättämispäätöstä (ilves)

- 2 ratkaisua, joissa päätös todettiin lainvastaiseksi (ahma)

MetsL 41 a §:n 3 momentti:

- 1 tutkimattajättämisspätös ja 4 ratkaisua, joissa päätös todettiin lainvastaiseksi sekä näihin liittyen 4 täytöntöönpanokieltopäätöstä (susi)
- 1 hylätty valitus sekä 9 täytöntöönpanokieltopäätöstä, joista yhden täytöntöönpanokieltoto purettiin uudella päätöksellä (karhu)
- 5 ratkaisua, joissa päätös todettiin lainvastaiseksi (ilves)

MetsL 41 b §:

- 1 osin kumoava päätös (ns. rauhoittamattomat linnut)
- 4 hylättyä valitusta

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle tehtiin toimintavuoden aikana yksi valituslupahakemus metsästyslain 41 a §:n 1 momentin mukaisessa ahma-asiassa.

Korkein hallinto-oikeus antoi toimintavuoden aikana 3 ratkaisua, joista yhdessä metsästyslain 41 a §:n 3 momentin mukainen ilvespoikkeuslupa todettiin lainvastaiseksi. Kaksi muuta ratkaisua koskivat hirvieläimen pyyntilupia, joista toisessa hylättiin menetetyn määrärajan palauttamista koskenut hakemus ja toisessa asia palautettiin takaisin hallinto-oikeuden käsittelyyn.

Oikeuskansleri ratkaisi toimintavuoden aikana kaksi suurpetoasioihin liittyvää kanteluasiata (8.6.2022 ja 25.11.2022) ei toimenpiteitä -toteamisella.

Oikeusasiamies siirsi 14.10.2021 Suomen riistakeskuksen käsittelyyn riistanhoitoyhdistystä koskevan kanteluasian. Suomen riistakeskus ratkaisi asian 18.2.2022 ja saattoi ratkaisun toimenpiteineen tiedoksi oikeusasiamiehelle. Lisäksi Suomen riistakeskus antoi 3.8.2022 oikeusasiamiehelle selvityksen ja lausunnon Pohjois-Karjalan hirviasioihin liittyvään kanteluun, jonka oikeusasiamies ratkaisi 9.11.2022 ei toimenpiteitä -toteamisella.

Riistanhoitoyhdistyksiin liittyvät julkiset hallintotehtävät

Valtionapuviranomaisena toimiminen sekä riistanhoitoyhdistysten toiminnan ja varojen käytön valvonta

Suomen riistakeskus toimii valtionapuviranomaisena riistanhoitoyhdistysten valtionavustuksen osalta riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (967/2017) 3 §:n 4 momentin nojalla.

Vuoden 2022 valtionavustus määräytyi sen maksamisvuotta edeltävien kahden vuoden yhteenlasketujen toimintatietojen perusteella 1.1.2021 voimaan tulleen maa- ja metsätalousministeriön antaman asetuksen riistanhoitoyhdistyksen valtionavustuksen jakoperusteista mukaisesti.

Riistanhoitoyhdistykset lähettivät viimeistään 17.1.2022 Suomen riistakeskukselle valtionavustushakemuksena Oma riistaan tallennetut toimintatiedot vuodelta 2021.

Valtionavustukset maksettiin kahdessa erässä (1. erä helmikuussa ja 2. erä heinäkuussa).

Riistanhoitoyhdistysten lähettämistä tilinpäätösasiakirjoista laadittiin yhdistelmät. Riistanhoitoyhdistysten toimintakertomukset, aluetoimistokohtaiset sekä valtakunnalliset tilinpäätösyhdistelmät toimitettiin edelleen maa- ja metsätalousministeriöön riistahallinnosta annetun valtioneuvoston asetuksen (171/2011) mukaisesti.

Toimintavuoden aikana lähetettiin tarkentavia ohjeita riistanhoitoyhdistyksille mm. työnantajatoiminnasta, kirjanpidosta, valtionavustuksen jakoperusteista ja hakemisesta, tilinpäätösten laatimisesta, tilin-/toiminnantarkastuksesta, riistavahinkotarkastusten kustannusten korvausten hakemisesta ja ampumakokeiden kustannusten korvaamisesta. Lisäksi jatkuvana toimintana hoidettiin neuvontaa puhelimitse ja sähköpostitse riistanhoitoyhdistysten taloushallinto- ja työnantaja-asioissa.

Rhy-valtionapu- ja valvontatiimi koulutti riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajia ja puheenjohtajia koulutus- ja neuvottelutilaisuuksissa, joissa kerrottiin mm. valtionavustuksen jakoperusteista sekä taloushallinnon ja työnantajavelvoitteiden järjestämisestä riistanhoitoyhdistyksissä.

Riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on riistanhoitoyhdistysten toiminnan yleinen valvonta. Lisäksi Suomen riistakeskus valvoo

riistanhoitoyhdistysten varojen käyttöä riistahallintolain 34 §:n 2 momentin nojalla. Toimintavuoden aikana päivitettiin valvontasuunnitelma, jossa määriteltiin valvonnan muodot, toimenpiteet sekä valvontaa ohjaavat asiakirjat ja lait sekä valvonnan seuranta. Valvontaa toteutettiin valvontasuunnitelman mukaisesti.

Toimintavuoden aikana avustettiin maa- ja metsätalousministeriön määräämää tilintarkastajaa riistanhoitoyhdistysten tilintarkastusten järjestelyissä.

Toimintavuoden aikana ratkaistiin kolme riistanhoitoyhdistysten toimintaa koskenutta hallintokantelua. Ratkaisut saatettiin asianomaisten tietoon ja pyydettiin asianosaisia ottamaan huomioon kantelussa ja ratkaisussa esiin tulleet seikat ja saattamaan eräiltä osin moitteenvaraisen toiminnan voimassa olevan lainsäädännön ja annettujen ohjeiden mukaiseksi. Kantelut eivät antaneet aihetta muihin hallintolain 53 c §:n mahdollistamiin toimenpiteisiin.

Riistavahinkolain 46 §:n mukaiset yhdistelmät

Riistanhoitoyhdistykset toimivat asiantuntijoina riistavahinkojen (suurpetovahingot ja hirvieläinvahingot) maastotarkastuksissa riistavahinkolain nojalla. Riistanhoitoyhdistyksille voidaan korvata läsnäolosta maastotarkastuksissa aiheutuneet kustannukset enintään omakustannusarvon mukaisesti valtion talousarviossa vahinkojen korvaamiseen osoitetuista määrärahoista. Suomen riistakeskuksen tehtävänä on toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle vuosittain huhtikuun loppuun mennessä yhdistelmät riistanhoitoyhdistyksille edellisen kalenterivuoden aikana aiheutuneista kustannuksista maksusta varten.

Riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajat tallensivat riistanhoitoyhdistysten nimeämille riistavahinkotarkastajille kalenterivuoden 2021 aikana maksetut kustannukset Oma riistan *Riistavahinkotarkastus* -osioon. Rhy-valtionapu- ja valvontatiimi laati hakemuksista yhdistelmät ja toimitti ne 28.4.2022 maksatusta varten maa- ja metsätalousministeriöön.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen maastotarkastuksiin osallistumisesta aiheutuneista kustannuksista vuodelta 2021 korvauksia haki 46 riistanhoitoyhdistystä (yhteensä 11 542,33 euroa). Riistakeskus maksoi korvaukset (yhteensä 11 542,33 euroa) riistanhoitoyhdistyksille 23.12.2022.

Suurpetojen aiheuttamien vahinkojen maastotarkastuksiin osallistumisesta aiheutuneista kustannuksista vuodelta 2021 korvauksia haki 36 riistanhoitoyhdistystä (yhteensä 14 432,29 euroa). Riistakeskus maksoi korvaukset (yhteensä 14 432,29 euroa) riistanhoitoyhdistyksille 23.12.2022.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden kouluttamiset ja nimittämiset

Riistahallintolain voimaantulon myötä riistanhoitoyhdistysten julkisissa hallintotehtävissä toimivien toimihenkilöiden koulutusvaatimukset täsmentyivät, ts. metsästyksenvalvojaksi sekä ampumakokeen ja metsästäjätutkinnon vastaanottajaksi voidaan nimittää henkilö, joka on hyväksytysti suorittanut Suomen riistakeskuksen järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman koulutuksen tai hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden nimityksen hakemista Suomen riistakeskuksen järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman kertauskoulutuksen, jos nimittämistä hakeva on jo aikaisemmin ollut nimitettynä vastaavaan tehtävään.

Toimintavuoden aikana koulutettiin yhteensä 5 etä- ja 6 lähikoulutustilaisuudessa riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 3–5 kohdan nojalla nimitettäviä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöitä (metsästyksenvalvojat, ampumakokeen vastaanottajat, metsästäjätutkinnon vastaanottajat ja riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitetut maastotarkastuksissa toimivat riistanhoitoyhdistysten edustajat). Kertauskoulutus oli mahdollista suorittaa myös sähköisesti Riistainfo.fi -koulutussivustolla. Sähköisen kertauskoulutuksen suorittaminen hyväksytysti edellytti vastaamista tenttikysymyksiin oikein.

Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistyksen toimihenkilöksi voidaan nimittää se, joka on täyttänyt 18 vuotta, on täysivaltainen ja tunnetaan rehelleksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva. Suomen riistakeskus nimitti toimintavuoden aikana riistanhoitoyhdistysten esityksestä metsästyksenvalvojia, ampumakokeen vastaanottajia, metsästäjätutkinnon vastaanottajia ja riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettuja maastotarkastuksissa toimivia riistanhoitoyhdistysten edustajia. Toimintavuoden lopussa nimitettyjä oli seuraavasti: 1 812 metsästyksenvalvojaa, 11 070 ampumakokeen vastaanottajaa, 1 392 metsästäjätutkinnon vastaanottajaa ja 774 riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettua maastotarkastuksissa toimivaa riistanhoitoyhdistysten edustajaa.

Riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien ohjeet ja koulutusmateriaalit ovat julkisesti nähtävissä Suomen riistakeskuksen Riistainfo.fi -sivustolla.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden ohjaus ja valvonta

Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistysten ampumakokeen vastaanottajien, metsästäjäutkinnon vastaanottajien ja metsästyksenvalvojien sekä riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettujen maastotarkastuksissa toimivien riistanhoitoyhdistysten edustajien ohjaus ja valvonta kuuluvat Suomen riistakeskuksen julkisiin hallintotehtäviin. Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut riistanhoitoyhdistyksille kirjalliset ohjeet ampumakokeiden järjestämisestä (viimeisin päivitys 11.2.2022), metsästäjäutkintojen järjestämisestä (viimeisin päivitys 11.2.2022) ja metsästyksen valvonnan järjestämisestä (viimeisin päivitys 11.2.2022). Lisäksi julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut riistanhoitoyhdistyksille kirjallisen ohjeen ampuma-aselain mukaisten harrastustodistusten antamisesta (viimeisin päivitys 2.8.2019), ohjeen riistanhoitoyhdistyksille esityksistä eräiden toimihenkilöiden nimittämisestä (16.3.2015) ja ohjeen ulkomaalaisten henkilöiden metsästyskortista ja ampumakokeen vastavuoroisesta tunnustamisesta (7.8.2017).

Toimintavuoden aikana annettiin tarpeen mukaan riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöille riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien hoitamiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta.

Riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueiden vahvistaminen

Riistahallintolain 11 §:n mukaan riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueet vahvistaa Suomen riistakeskus asianomaisen riistanhoitoyhdistyksen tai asianomaisten riistanhoitoyhdistysten esityksestä. Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskus vahvisti kaksi riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueuudistusta, jotka liittyivät riistanhoitoyhdistysten yhdistymisiin (ks. seuraava kohta).

Riistanhoitoyhdistysten yhdistäminen ja jakautuminen

Riistahallintolain 12 §:n mukaan riistanhoitoyhdistykset, jotka haluavat yhdistyä tai jakautua, tekevät asiasta yhteisen esityksen Suomen riistakeskukselle. Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskus vahvisti päätöksellään kaksi riistanhoitoyhdistysten yhdistämistä, joissa molemmissa yhdistyi kaksi riistanhoitoyhdistystä yhteen. Yhdistymisten jälkeen riistanhoitoyhdistyksiä on 280.

Muut julkiset hallintotehtävät

Metsästyskieltomerkinnot

Metsästyslain 78 a §:n mukaan tuomioistuimen on ilmoitettava metsästäjärekisterin pitäjälle sekä kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ratkaisustaan, jolla on määrätty metsästyskielto. Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä ratkaisusta tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi metsästäjärekisterin pitäjälle ja kieltoon määrätyn kotipaikan poliisille säädetään oikeusministeriön asetuksella. Tietojen merkitsemisestä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään annetun oikeusministeriön asetuksen (1024/2010) 6 §:n mukaan Oikeusrekisterikeskuksen on toimitettava tuloste ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä metsästyskieltoa koskevaksi ilmoitukseksi kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ja metsästäjärekisterin pitäjälle käräjä- tai hovioikeuden määrättyä henkilön metsästyslain mukaiseen metsästyskieltoon. Oikeusrekisterikeskuksen tekemien ilmoitusten mukaisesti Suomen riistakeskus teki toimintavuoden aikana metsästäjärekisteriin 10 metsästyskieltomerkinnot.

Lupien peruuttaminen

Metsästyslain 10 a §:n mukaan Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassa olevan 10 tai 26 §:ssä tarkoitetun pyyntiluvan, jos luvan saaja rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Metsästyslain 35 §:n 6 momentin mukaan Suomen riistakeskus voi peruuttaa voimassa olevan 35 §:n 5 momentin mukaisen aseenkuljetusluvan, jos luvan saaja rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia tapauksia ei ollut Suomen riistakeskuksen käsittelyssä.

Metsästyslain 41 b §:n 7 momentin mukaan Suomen riistakeskus voi peruuttaa ilmoitusmenettelyyn perustuvan rauhoituksesta poikkeamisen, jos menettelyyn hyväksyty ei enää täytä 41 b §:n 3 momentissa säädettyjä edellytyksiä, laiminlyö saalisilmoitusvelvollisuuden tai rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä taikka olennaisesti hyväksymispäätökseen otettuja määräyksiä. Toimintavuoden aikana tällaisia tapauksia ei ollut Suomen riistakeskuksen käsittelyssä.

Metsästyslain 41 e §:n mukaan Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassa olevan poikkeusluvan, jos poikkeusluvan saaja rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Hyljetuotteiden kauppa

Suomen riistakeskus toimii hyljetuotteiden kaupasta annetun lain (355/2020) 2 §:n nojalla yksityiskohdaisista säännöistä hyljetuotteiden kaupasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1007/2009 panemiseksi täytäntöön annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1850 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Tehtävänä on todentaa kolmansista maista tuotuja hyljetuotteita koskevat todistukset tulliviranomaisten pyynnöstä täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Toimintavuoden aikana valmistauduttiin tehtävän edellyttämiin toimiin.

Vieraslajilain mukaiset tehtävät

Vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 8 §:n 2 momentin mukaan Suomen riistakeskus huolehtii lain 16 §:n toimeenpanoon liittyvistä metsästyslain mukaisista julkisista hallintotehtävistä. Toimintavuoden aikana annettiin tehtävään liittyvää neuvontaa asiakkaille.

Saalisrekisteri

Metsästyslain 38 b §:ssä säädetään Suomen riistakeskuksen ylläpitämästä saalisrekisteristä. Saalisrekisteriä käytetään riistakantojen seurantaan ja käytön suunnitteluun, metsästyksen valvontaan sekä tilastojen laatimiseen. Saalisrekisteri on teknisesti toteutettu erillisenä osana Oma riista -palveluun.

Saalisrekisteriin tallennetaan metsästyslaissa tai sen nojalla määrättyjen lajien osalta saadusta saaliista Suomen riistakeskukselle jätetty tieto lakisääteisesti määrättyiltä osiltaan. Saalisrekisterin sisältämät henkilötiedot poistetaan 10 vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilö on antanut viimeisen saalisilmoituksen.

Saalisrekisterin käyttöoikeus on keskitetty riistakeskuksen raportointi- ja rekisteritiimin jäsenille, jotka myös vastaavat saalisrekisteristä mahdollisesti annettavista tietoluovutuksista. Julkisen tiedon luovutuksia oli toimintavuoden aikana viikoittain. Lisäksi salassa pidettäviä tietoja on luovutettu mm. poliisi- viranomaisille, rajavartiolaitokselle ja riistanhoitoyhdistyksille lain mahdollistamalla tavalla.

Saalisraportoinnit

Suomen riistakeskus on velvollinen toimittamaan saalistilastot maa- ja metsätalousministeriölle metsästysasetuksen (666/1993) 5 ja 9 §:n sekä metsästyslaissa säädettyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 7 ja 8 §:n nojalla. Lisäksi Suomen riistakeskus on velvollinen toimittamaan maa- ja metsätalousministeriölle saalistiedot ilmoitusmenettelyyn hyväksytyjen toimijoiden osalta metsästyslaissa säädetystä ilmoitusmenettelystä annetun valtioneuvoston asetuksen (930/2017) 3 §:n nojalla.

Metsästysvuoden 2017–2018 alusta alkaen tuli metsästyslainsäädännön uudistusten yhteydessä voimaan metsästäjille uusia riistasaaliin ilmoittamiseen liittyviä velvoitteita, kun saaliin ilmoittamisen velvollisuus laajeni metsäkauriista villisikaan, hilleriin ja metsähanheen. Metsästysvuoden 2020–2021 alusta alkaen ilmoitusvelvollisuuden piiriin lisättiin 11 vesilintulajia, joiden kannat ovat taantuneet merkittävästi. Edelleen metsästysvuoden 2021–2022 alusta alkaen ilmoitusvelvollisuuden piiriin lisättiin merihanhi.

Metsästysasetuksen 5 a §:n mukaisesti eräiden riistalajien metsästyksestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle. Pykälän mukaisesti saaliiksi saadusta metsäkauriista, villisiasta, hilleristä, merihanhesta, metsähanhesta, haapanasta, jouhisorsasta, heinätavista, lapasorsasta, punasotkasta, tukkasotkasta, haahkasta, allista, tukkakoskelosta, isokoskelosta sekä nokikanasta on tehtävä

saalisilmoitus. Näiden lajien osalta ei ole annettu tarkempia säännöksiä raportoinnin osalta, mutta Suomen riistakeskus seurasi näiden lajien saaliin kertymää Oma riista -järjestelmää hyödyntäen.

Suurpetojen ja saukon osalta poikkeuslupien saalisraportoinnit on toteutettu maa- ja metsätalousministeriölle kuukausiraporttein (Vna 452/2013 7 §). Metsästysvuoden 2022–2023 alusta lukien raportointi on vielä kesken ja se toimitetaan tammikuussa 2023. Ilveksen osalta ministeriölle toimitettiin maaliskuussa 2022 yhteenvetoraportti metsästysvuoden 2021–2022 kannanhoidollisen metsästyksen tuloksesta. Karhun osalta yhteenvetoraportti syksyn 2022 jahdin tuloksesta toimitettiin vastaavasti marraskuussa 2022. Poronhoitoalueen kiintiöpyynnin osalta metsästystä ei tarvinnut syksyn 2022 jahdissa keskeyttää. Karhun kannanhoidollisen metsästyksen etenemistä on voinut seurata julkisesti osoitteessa <http://riista.fi/metsastys/saalis seuranta/karhusaaliit/>.

Kalenterivuoden 2021 hallisaalis raportointi maa- ja metsätalousministeriölle helmikuussa 2022, ja kiintiöpyyntiä seurattiin lisäksi riista.fi -sivuilla. Metsästysvuoden 2021–2022 alusta lähtien itämerennorpan pyynti perustuu hallin tavoin metsästyskiintiöön (MetsA 5 §) ja syyskauden 2021 norppasaalis raportointi yhtä aikaa vuoden 2021 hallisaaliin kanssa. Vuoden 2022 osalta halli- ja itämerennorppasaalis raportoidaan vuoden 2023 alussa. Euroopanmajavan pyyntiluvista ja niiden nojalla saadusta saaliista metsästysvuonna 2021–2022 raportointi ministeriölle joulukuussa 2022 (MetsA 9 §).

Riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeuslupien raportointi maa- ja metsätalousministeriölle toteutettiin kalenterivuoden 2021 osalta HaBiDes-raportoinnin yhteydessä. Habides-raportti tuotetaan lintujen osalta lintudirektiivin ja Bernin sopimuksen velvoittamana joka vuosi, ja raportti välitetään ympäristöministeriön kautta EU-komissiolle.

Lupahallintajärjestelmä siirtyi suurpetopoikkeuslupien osalta vanhasta lupahallintaohjelmasta Oma riistaan vuoden 2019 lopulla, ja uuden julkisen poikkeuslupapäätösten selailun mahdollistavan sivuston valmistelu toteutettiin vuoden 2020 aikana. Suurpetopoikkeuslupapäätösten julkinen näkymä julkaistiin joulukuussa 2020, ja on nähtävissä osoitteesta: <https://riista.fi/metsastys/palvelut-metsastajalle/lupahallinto/lupapaatokset/>. Vuonna 2021 julkiselle sivustolle lisättiin toiminnallisuutena poikkeuslupapäätösten liitteet.

Suomen riistakeskus on ylläpitänyt ja kehittänyt toimintavuonna luontodirektiivin 12 artiklan velvoittamana tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen sekä myös muutoin kuolleena löydettyjen luontodirektiivin liitteessä IV tarkoitettujen riistaeläinten (susi, ilves, karhu ja saukko) sekä luontodirektiivin liitteessä II olevan ahman seurantajärjestelmää yhteistyössä muiden viranomaisten, mm. Poliisihallituksen, Ruokaviraston sekä Luonnonvarakeskuksen kanssa.

Lisäksi Riistavahinkorekisteri mahdollistaa entistä paremmin myös tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen, esimerkiksi autokolareissa kuolleiden, yksilöiden seurannan, tilastoinnin ja alueellisen tarkastelun Riistavahinkorekisteriin kuuluvan karttasovelluksen avulla. Rajapinnan kehittämistä näiden tietojen siirtymiseksi Oma riistasta Riistavahinkorekisteriin jatkettiin. Edellisten lisäksi Oma riista -palvelussa on käytössä SRVA-tapahtumien kirjaustoiminto, jonka kautta myös poliisin toimeksi antamat suurpetoihin liittyvät SRVA-tapahtumat voidaan tilastoida ja tarkastella kartalla.

Suomen riistakeskus on tehnyt toimintavuonna yhteistyötä myös Suomen ympäristökeskuksen kanssa luontodirektiivin liitteeseen IV kuuluvien lajien hallussapidon, kuljetuksen ja kaupan pitämisen osalta ns. Cites-asetuksen puitteissa.

Suomen riistakeskuksen raportointi- ja rekisteritiimi hoiti yhdessä lupahallintokirjaamon kanssa lakisääteisten raportointien lisäksi lupahakemuksiin ja -päätöksiin sekä saaliiseen liittyviin tietopyyntöihin vastaamisen. Tietopyynnöt kuormittivat edelleen merkittävästi ja niistä on muodostunut raportointi- tiimin työhön keskeisesti vaikuttava rutiini.

Lintudirektiivin artiklassa 9 säädetty raportti sekä luontodirektiivin artiklassa 12 ja 16 säädetty raportit tulee toimittaa ympäristöministeriöön sekä tiedoksi maa- ja metsätalousministeriölle.

4

Lintudirektiivin raportti vuodelta 2021 toimitettiin ympäristöministeriöön ja tiedoksi maa- ja metsätalousministeriöön 28.9.2022. Lintudirektiivin raportti toteuttaa myös Bernin sopimuksen mukaisen raportointivelvoitteen.

Lintudirektiivin raporttiin käytiin lävitse 1 500 lintulajikohtaista ja yhteensä 34 lintulajia koskevaa poikkeuslupapäätöstä vuodelta 2021. Nämä sisälsivät myös Luonnontieteelliselle keskusmuseolle myönnetyn metsästyslain mukaisten lajien rengastuslupan ja Finavia Oyj:n hallinnassa oleville lentokentille sekä Lappeenrannan, Seinäjoen, Kauhavan ja Mikkelin lentokentille lentoturvallisuuden takaamiseksi myönnettyt poikkeuslupat riistalinnuille ja rauhoittamattomille linnuille. HaBiDes-raportointi sisälsi rauhoitusajakaisten poikkeuslupien ja kiellettyjen pyyntimenetelmien käytön lisäksi myös ilmoitusmenettelyyn hyväksytyille toimijoille myönnettyjen lupien määrät ja ilmoitetut saaliit.

Lintudirektiivin mukainen raportti toimitetaan joka vuosi ja luontodirektiivin mukainen raportti joka toinen vuosi. Koska edellinen luontodirektiivin mukainen raportti toimitettiin 28.9.2021 kahden metsästysvuoden (2019–2020 ja 2020–2021) osalta, seuraava luontodirektiivin mukainen raportointi tehdään ja toimitetaan syksyllä 2023.

Lintudirektiivin osalta raportointi toteutettiin ns. HaBiDes -järjestelmällä, joka on EU:n komission tuottama selainpohjainen raportointisovellus, lupakohtaisesti käyttäen apuna tätä varten erikseen Suomen riistakeskuksen lupahallintasovellukseen (webLH) sekä Oma riistaan kehitettyjä raportointityökaluja (Habides-xml). Lupahallintasovellukseen ja Oma riistaan integroiduilla raportointityökaluilla voitiin tuottaa poikkeuslupapäätösten tietosisältö HaBiDes -järjestelmän vaatimassa xml-muodossa.

Suomen riistakeskuksen tulee tarkistaa, että pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten pyyntilupamaksut on maksettu ao. valtion tulotilille saalisilmoitusten mukaisesti. Suomen riistakeskuksen tulee toimittaa pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten osalta huhtikuun loppuun mennessä maa- ja metsätalousministeriölle erittely saaduista pyyntilupamaksuista samoin kuin erittely mahdollisista perittävistä maksuista ja palautettavista liika-suorituksista.

4

Suomen riistakeskus noudatti toimintavuoden aikana pyyntilupamaksutarkkailussa prosessikuvausta, joka laadittiin vuonna 2011 Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksen ja siitä syntyneen tarkastusraportin sekä Valtiontalouden tarkastusviraston ja maa- ja metsätalousministeriön virkamiesten kanssa käytyjen tarkentavien keskustelujen perusteella.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (615/1993) 5 §:n mukaan, jos pyyntiluvan saaja ei suorita pyyntilupamaksua määräajassa, Suomen riistakeskuksen on pantava se maksuun. Käytännössä tämä toteutuu, kun maksamattomista pyyntilupamaksuista tehdään saamista koskeva ulosottohakemus ulosottoviranomaiselle. Maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Suomen riistakeskus joutui käynnistämään toimintavuoden 2022 osalta ulosottoiminnot kahden hirveä koskevan pyyntiluvan ja yhden valkohäntäpeuraa koskevan pyyntiluvan pyyntilupamaksun osalta.

Pyyntilupamaksuihin liittyvää maksunpalautuskäytäntöä muutettiin lokakuun 2020 alusta lukien niin, että riistakeskus tarkistaa sekä palauttaa liikamaksut ja toimittaa tekemistään palautuksista kuukausittain jälkikäteen laskun maa- ja metsätalousministeriölle. Uuden toimintamallin mukaisia pyyntilupamaksujen liika-suoritusten palautushakemuksia hoidettiin toimintavuonna 1 kpl.

Pyyntilupamaksutarkkailun raportit on toimitettu metsästysvuoden 2021–2022 osalta sekä hirvistä että muista hirvieläimistä maa- ja metsätalousministeriön kirjaamoon 22.4.2022. Metsästysvuotta 2022–2023 koskeva raportointi toimitetaan kevään 2023 aikana.

Kestävä riistatalous

Riistakantojen hoitosuunnitelmat

Vahvistettuja hoitosuunnitelmia, jotka Suomen riistakeskus ottaa toiminnassaan huomioon, on laadittu seuraaville riistaeläinlajeille tai lajiryhmille: hirvi, susi, karhu (, ilves, ahma, metsäpeura, peltopyy, metsäkanalinnut, taigametsähanhi, merihanhi, alli ja hylkeet (uusi suunnitelma odottaa MMM:n vahvistusta). Lisäksi on laadittu vesilintujen elinympäristöjen kehittämiseen tähtäävä Kansallinen kosteikkostrategia ja taantuneiden vesilintulajien ja majavakantojen hoidon toimenpideohjelmat. Toimintavuoden aikana julkaistiin karhukannan hoitosuunnitelma.

Tuoreimpia hoitosuunnitelmia on jalkautettu hanketoiminnan ja Kestävän riistatalouden osaprocesien kehitystyöllä. Hirvikannan, metsäkanalintujen ja suden (2015) hoitosuunnitelmat voidaan katsoa kokonaisuudessaan toteutetuiksi ja niiden osalta toimintoja ja uusia käytäntöjä on voitu viedä jo hoitosuunnitelmien tasoa pidemmälle.

Suomen riistakeskus jatkoi hoitosuunnitelmien käytännön toteuttamista etenkin elinympäristöjen hoidon yhteistyöhankkeilla. Niitä esitellään tarkemmin kohdassa Riistatalouden edistäminen.

Osana MetsäpeuraLife-hanketta (2016–2023) Suomen riistakeskus valmisteli toimintavuoden aikana metsäpeurakannan hoitosuunnitelman, joka luovutettiin maa- ja metsätalousministeriölle kesän 2022 aikana. Uudet toimenpiteet kohdistuvat erityisesti elinympäristöjen hoitotoimiin sekä monilajiseen kannanhoitoon. Keskeisimpiä hoitosuunnitelman tavoitteita on löytää keinot, miten lajina hitaasti lisääntyvä metsäpeura säilyy ja menestyy hirvi-, metsäkauris- ja valkohäntäpeurakannan kanssa samoilla elinalueilla ja myös suurpetojen vaikutusten alaisena.

Suomen riistakeskus osallistui muiden riistakonsernin toimijoiden kanssa susikannan hoitosuunnitelman toimenpiteiden toimeenpanoon. Toimintavuoden aikana hoitosuunnitelman toimia edistettiin erityisesti SusiLIFE -hankkeen eri toimilla laajamittaisesti. Uusien metsästäjien koulutusmateriaaliin lisättiin tietoa sudesta, vahinkojen ennaltaehkäisyyn kokeiltiin uusia laitteita ja keinoja. Lisäksi panostettiin kotieläintilallisten vahinkojen ennaltaehkäisyyn ja neuvontaan. Monilajista kannanhoitoa on edistetty yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa monilajipelin kehittämisellä. Erityisesti sutta koskevaan viestintään panostettiin niin vahinkojen ennaltaehkäisemiseksi kuin neutraalin susitiedon jakamisessa.

Hankkeessa toimitettiin kotieläintiloille petoaitaa noin 15,6 km sekä tarvikkeita vanhojen aitojen kunnostamiseksi noin 14 km. Kotieläinten suojaamiseksi tiloille lainattiin laidunkauden ajaksi kymmeniä karkotelaitteita, GPS-pantoja sekä riistakameroita.

Hankkeessa on toimintavuoden aikana tuettu kotieläintiloja petovahinkojen ehkäisyssä usein eri keinoin. Eläintiloille on toimitettu lainaan kymmenittäin karkotelaitteita, riistakameroita ja GPS-pantoja. Lisäksi yksittäisillä tiloilla on testattu ilmanpaine-karkottimen käyttöä. Petoaitaa on hankkeen varoilla hankittu 11,2 km ja tarvikkeita vanhan aidan parantamiseksi yli 1 km matkalle.

SusiLIFE on viestinyt laajasti sekä hanketyöstä että sudesta ja muista suurpedoista kansalaisille ja eri sidosryhmille. Tässä on hyödynnetty mm. tiedotteita, mediatilaisuuksia, hankkeen ja riistahallinnon webinaareja, seminaareja ja muiden tahojen järjestämiä tilaisuuksia, kuten Erämessuja. Suoria yhteydenottoja tilallisilta ja muilta kansalaisilta on tullut satoja, haastatteluita on annettu kymmeniä. Hanke on lisäksi järjestänyt mm. kouluvierailuita, alueellisia reviiri-yhteistyöseminaareja sekä kansainvälisen Ristiriidoista rinnakkaiseloon -seminaarin Nuuksiossa.

Petoyhdyshenkilöverkoston toiminnan kehittämiseksi on otettu käyttöön verkkokurssi ja päivitetty palautemateriaalien sisältöä ja ilmettä. SusiLIFE on tukenut reviiri-yhteistyöryhmien toimintaa kokousmateriaalein, ajankohtaisin tiedottein sekä webinaarien ja seminaarien muodossa. Hirvieläinten kannanhoitoon kytkeytyville sidosryhmille, erityisesti riistanhoitoyhdistyksille ja metsästysseurojen edustajille, on luotu lajien välisiä riippuvuussuhteita hahmottava, verkkopohjainen simulaattori, joka antaa tukea monilajiseen kannanhoitoon ja jonka käyttöä pilotoidaan vuosina 2023–2024. Hirvieläinten kannanhoitoon liittyville sidosryhmille, erityisesti riistanhoitoyhdistyksille ja metsästysseurojen edustajille, välitettiin verotussuunnittelutalouksien yhteydessä tietoa monilajisesta kannanhoidosta ja sen tueksi hankkeessa rakennettavasta mallinnustyökäkalusta.

Suomen riistakeskus osallistui taigametsä- ja merihanhi- sekä allikantojen kansainvälisten hoitosuunnitelmien toteuttamiseen sekä haahkan kansainvälisen hoitosuunnitelman toimeenpanon valmisteluun yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Suomen riistakeskus rahoitti MMM erityisavustuksella ja Ahvenanmaan maakuntahallituksen rahoituksella haahkan kansainvälisen hoitosuunnitelman sekä siihen liittyvän metsästyssääteilyjärjestelmän valmistelua.

Riistatieto

Riistakolmiovaastavia aktivoitiin sekä kesä- että talvilaskentoihin hopealuoti -tekstiviesteillä ennen laskentaa ja laskentakauden aikana. Riistanhoitoyhdistyksiä ja metsästysseuroja kannustettiin laskentoihin Oma riista -viesteillä. Riistakolmioiden talvilaskennassa laskettiin 601 (575 kpl v.2021) kolmiota ja kesälaskennassa 993 (985 kpl v.2021) kolmiota.

Kaikille vesilintulaskijoille ja riistanhoitoyhdistyksille lähetettiin vesilintulaskentoihin kannustavaa sähköpostia ennen kevään ensimmäistä parilaskentaa. Viestissä annettiin ohjeita itse laskentaan, havaintojen kirjaamiseen laji.fi:ssä sekä uusien vesilintupisteiden perustamiseen. Metsästäjät tekivät parilaskentoja 1955 kpl 1139 pisteellä (v. 2021 2381 kpl 1349 pisteellä) ja poikuelaskentoja 783 kpl 763 pisteellä (v.2021 793 kpl 779 pisteellä). Yhteensä pari- poikuelaskentoja tehtiin 2744 kpl 1187 pisteellä (v.2021 3185 kpl 1406 pisteellä).

Osallistuttiin petoyhdysheikilöiden verkkokoulutusmateriaalin päivittämiseen. Petoyhdysheikilöiden koulutusta uudistettiin alkuvuodesta 2022 siirtämällä peruskurssi verkkoon. Vapaasti selattava verkkokurssi on saatavilla Riistainfossa suomeksi ja ruotsiksi. Koulutuksen uudistaminen on tehty Suomen riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen yhteistyönä osana EU:n rahoittamaa SusiLIFE-hanketta.

Uusilta petoyhdysheikilöiltä vaaditaan jatkossa kurssin suorittaminen joko verkossa tai osallistumalla riistakeskuksen järjestämään koulutukseen. Myös petoyhdysheikilön tehtävässä jo nykyisellään toimivia kannustettiin tutustumaan verkkokurssiin. PYH palautepaketti päivitettiin loppuvuodesta. Aktiivisia petoyhdysheikilöitä oli yhteensä 2 446 (2410 v.2021). He kirjasivat Tassuun yhteensä 49882 (54080 v.2021) suurpetohavaintoa.

Susien DNA-näytekeräyksen organisointiin osallistuttiin yhteistyössä Luken kanssa. Pyrittiin viestinnällä aktivoimaan riistanhoitoyhdistyksiä ja petoyhdysheikilöitä tukemaan keräystä. Keräyskaudella 1.11.2021–28.2.2022 näytekeräykseen pyrittiin saamaan mukaan kaikki tunnetut lauma- ja parireviirit. Kullekin keräysalueelle koulutettiin keräysvastaavat (45), joiden tehtävänä oli koota oman alueensa näytteet ja toimittaa ne tutkittaviksi. Näytteitä kerättiin yhteensä 1043 kpl (1499 v. 2021). Vapaaehtoisia kerääjiä oli yhteensä 189 (254 v. 2021).

Riistatiedon määrittely

Osaprosessi hahmotteli Oma riista -palvelun pienriista- ja seuratoiminnallisuuksia vuonna 2023 alkavaa kehitystyötä varten. Tiimi selvitti myös mahdollisuutta lintuatlastiedon keräämisen Oma riista -palvelun kautta. Työn lopputulemana päätettiin tukea olemassa olevien järjestelmien käyttöä ja ohjata metsästäjät kirjaamaan havaintonsa Laji.fi-portaaliin Oma riista -tunnuksiensa avulla. Osaprosessi osallistui Suomen Lajitietokeskuksen viranomaisportaalin kehitystyön seurantakokouksiin ja hoiti sille osoitetut tietopyynnöt.

Riistakantojen verotussuunnittelu

Hirvieläinten verotussuunnittelu

Riistakeskus vastasi hirvieläinten verotussuunnittelu- ja tavoiteasettelumenettelyjen koordinoinnista ja edelleen kehittämisestä sekä tuotti tarvittavat ohjeistot. Alueelliset sidosryhmien kuulemiset hirvieläinasioissa pidettiin maaliskuussa, jolloin tarkistettiin valkohäntäpeuran tiheystavoitteet hirvitalousalueille. Riistanhoitoyhdistykset tuottivat alueiden verotussuunnitteluvastaavien ja hirvitalousaluesuunnittelijoiden tuella hirvieläinten verotussuunnitelmat, jotka julkaistiin Luonnonvaratieto -palvelussa.

Alueelliset riistaneuvostot raportoivat hirvitavoitteiden toteutumisesta valtakunnalliselle riistaneuvostolle. Kevään 2022 kanta-arvion mukaan hirvitiheys oli tavoitehaarukan sisällä 33 kpl, tavoitehaarukan yläpuolella 17 kpl ja tavoitehaarukan alapuolella 9 kpl hirvitalousalueista. Kannantiheys pienentyi edelliseen vuoteen nähden 48 hirvitalousalueella ja kasvoi 11 hirvitalousalueella. Hirvikannan lehmä/sonnisuhde kasvoi hieman yli puolella hirvitalousalueista edelliseen vuoteen nähden.

Hirvien aiheuttamia metsävahinkoja korvattiin vuonna 2022 riistavahinkorekisterin mukaan 715 498 eurolla ja maatalousvahinkoja 97 443 eurolla. Metsävahinkokorvausten määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden noin 3 % ja maatalousvahinkojen määrä noin 9 %. Valkohäntäpeurojen aiheuttamia maatalousvahinkoja korvattiin riistavahinkorekisterin mukaan 359 302 eurolla ja määrä kasvoi noin 45 % edelliseen vuoteen nähden.

Riistanhoitoyhdistysten tekemien SRVA-kirjausten perusteella hirven aiheuttamien tehtävien määrä tieliikenteessä oli vuonna 2022 yhteensä 1508 kpl. Valkohäntäpeurakolareita oli 6491 kpl ja metsäkauriskolareita 5613 kpl. Edelliseen vuoteen nähden hirvionnettomuuksien määrä pieneni noin 10 % ja peuraonnettomuuksien määrä noin 3 %. Metsäkaurisonnettomuuksien määrä kasvoi noin 1,6 %.

Metsäpeurakannan osapopulaatioiden hoitoa jatkettiin erityisesti MetsäpeuraLife-hankkeen toimilla yhteistyössä Metsähallituksen ja Luonnonvarakeskuksen kanssa. Toimintavuoden alussa Suomen riistakeskus avusti Luonnonvarakeskusta metsäpeurakannan lentolaskennan toteuttamisessa. Laskentatulosten perusteella Suomenselän metsäpeurakannan koko oli ennallaan noin 2000 yksilössä ja Kainuun osakannan suuruus noin 850 yksilöä eli hieman edellisvuotta korkeampi.

Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskus valmisteli luonnosta metsäpeurakannan hoitosuunnitelmasta ja se luovutettiin maa- ja metsätalousministeriölle keväällä. Hoitosuunnitelman keskeisimmät toimenpiteet kohdistuvat metsäpeurojen elinympäristöjen huomioimiseen maankäytössä, monilajiseen kannanhoitoon, liikennekolarikuolleisuuden pienentämiseen sekä perimän turvaamiseen.

Valkohäntäpeuratilanne edellytti riistakeskukselta vahvaa panostusta tiheän kannan alueella. Alkuvuoden aikana metsästäjille viestitiin säännöllisesti peurakannan vähentämistavoitteesta ja tarvittavista toimenpiteistä. Koordinoitiin valkohäntäpeuran verotussuunnittelua ja viestittiin tarvittavasta verotusmäärästä. Osallistuttiin maa- ja metsätalousministeriön johdolla peuratilanteen seurantaan ja toimenpiteiden kehittämiseen. Edistettiin koulutuksen ja neuvonnan keinoin valkohäntäpeuran aiheuttamien vahinkojen vähentämistä sekä peurahavaintojen tuottamista.

Direktiivilajien verotussuunnittelu

Suurpetokantoja hoidettiin lajikohtaisten hoitosuunnitelmien mukaisesti. Vuonna 2022 julkaistiin päivitetty karhun hoitosuunnitelma. Alueelliset riistaneuvostot kokosivat alueelliset katsaukset suurpetotilanteesta. Direktiivilajien verotussuunnittelutiimi osallistui yhteistoimintaneuvotteluihin, joissa maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus ja Suomen riistakeskus määrittivät ilves- ja karhukantojen poikkeuslupa-asetusten suuntaviivat.

Luonnonvarakeskus arvioi Suomen susikannan yksilömäärän olleen maaliskuussa 2022 noin 31 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Perhelaumojen määrä oli kasvanut 7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja parien määrä oli kasvanut 17 prosenttia. Luonnonvarakeskus julkaisi syyskuussa 2022 raportin suden suotuisan suojelutason viitearvon määrittelystä. Maa- ja metsätalousministeriö ilmoitti, että uuden tutkimustiedon valossa susikannan hoitosuunnitelmaa on päivitettävä. Päivityshanke aloitettiin vuoden 2022 aikana. Suden kannanhoidollista metsästäystä ei toteutettu talvikaudella 2022-2023.

Karhun osalta vuoden 2022 poikkeuslupakiintiötä leikattiin, sillä karhukannan arvioitiin pienentyneen noin 16 % edellisestä vuodesta. Suurimmaksi sallituksi saalismääräksi säädettiin 346 yksilöä. Alueellisesti kannan pienentymistä on tapahtunut Itä-Suomessa koko vakiintuneen kannan hoitoalueella. Levittäytymisvyöhykkeellä kanta pienehi lähinnä Keski-Suomen ja Etelä-Savon aluetoimistojen alueella. Kehittyvän kannanhoitoalueella kanta kasvoi noin 16 %.

Poronhoitoalueen ulkopuoliseen Suomeen säädettiin yksi yhteinen kiintiö. Alueellisia pyyntikiintiöitä laskettiin 10 yksilöllä sekä itäisellä että läntisellä poronhoitoalueella. Muualla Suomessa pyyntiä painotettiin erityisesti Pohjois-Karjalaan, jossa karhukanta on edelleen tiheä. Tiukentuneen oikeuskäytännön vuoksi poikkeusluvilla sallittiin aiempaa selvästi suppeampi karhun kannanhoidollinen metsästäys. Useista poikkeuslupapäätöksistä valittiin hallinto-oikeuksiin ja suuri osa poikkeusluvista määrättiin hallinto-oikeuksien toimesta täytäntöönpanokieltoon.

Ilveskannan hoidon osalta poronhoitoalueen eteläpuolinen Suomi muodosti yhden kiintiöalueen. Ilveskannan verotusmäärä pidettiin samana kuin vuotta aiemmin, eli 320 yksilössä. Luonnonvarakeskus arvioi ilveskannan pysyneen suunnilleen ennallaan verrattuna edelliseen vuoteen. Tiukentuneen oikeuskäytännön vuoksi poikkeuslupia myönnettiin kuitenkin selvästi aiempaa vähemmän. Oikeuskäytännön ja maa- ja metsätalousministeriön kiintiöasetuksen muistion linjauksen mukaisesti poikkeuslupia ei myönnetty lainkaan alueille, joilla kanta oli selvässä laskussa.

Suomen ahmakanta kasvoi edelleen. Vuoden 2022 helmikuussa ahmoja oli arviolta 390–410 yksilöä, joista liikkui poronhoitoalueella 160–180 ahmaa ja poronhoitoalueen ulkopuolella todennäköisimmin noin 230 yksilöä. Ahmojen pyynti oli mahdollista ainoastaan vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla poronhoitoalueella, ja saaliiksi saatujen ahmojen määrä sai olla enintään 8 yksilöä. Poikkeuslupia myönnettiin 3 yksilön pyyntiin.

Luonnonvarakeskus arvioi valtakunnallisen majavanpesälaskennan 2020 perusteella euroopanmajavakannan kooksi noin 3 700–5 000 yksilöä. Euroopanmajavat ovat levittäytyneet ja kanta kasvanut etenkin Etelä-Suomessa Satakuntaa lukuun ottamatta. Myös Länsi-Lapissa on merkittävä

euroopanmajavaesiintymä. Pyyntilupia oli mahdollista myöntää samoille alueille kuin edellisenä vuonna Satakunnassa, Pirkanmaalla ja Pohjanmaalla ja Loimaan kaupungin alueelle Varsinais-Suomessa. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella sallittiin enintään 495 euroopanmajavan pyynti pyyntilupien nojalla. Kiintiö pidettiin ennallaan ja asetus annettiin metsästysvuosille 2022–2024.

Itämerennorpan osalta jatkettiin alueellisen kiintiön nojalla tapahtuvaa keskeytymetsästystä. Metsästysvuodelle 2022–2023 asetettu kiintiö oli 375 yksilöä, eli sama, kuin edellisenä vuonna. Kannanhoidollisella pyynnillä pyrittiin lievittämään norppakannan aiheuttamia kalatalousvahinkoja Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella. Myös hallin metsästys jatkui alueellisten kiintiöiden puitteissa.

Kestävä metsästys

Maa- ja metsätalousministeriö antoi toimintavuoden aikana asetuksia metsästyksen rajoittamisesta, joiden valmistelun pohjaksi Suomen riistakeskus tuotti esitykset.

Maa- ja metsätalousministeriölle laadittiin esitys taigametsähanhen metsästyksestä. Taigametsähanhen metsästystä esitettiin rajatusti, metsästäjäkohtaisella kiintiöllä sekä rajoitetulla ajalla ja alueelle Lapin maakuntaan, pois lukien Perämeren rannikkoalueet. Rajattua tundrametsähanhen metsästystä esitettiin Suomen kaakkosiisiin. Lisäksi laadittiin esitys haahkan metsästyksestä merialueille.

Kestävä metsästys osaprosessi valmisteli Suomen riistakeskuksen metsäkanalintujen metsästysaikoja koskevan esityksen maa- ja metsätalousministeriölle metsästysvuodeksi 2022–2023. Metsäkanalintukantojen pitkäaikainen kehityssuunta sekä toimintavuoden hyvä lintutilanne mahdollistivat sen, että metsästysajoksi voitiin esittää valtaosaan Suomea poikkeuksellisen pitkiä metsästysaikoja.

Toimintavuoden aikana Kestävä metsästys osaprosessi edustajat osallistuivat niin vesilintukantojen seurantaan koskeviin tilaisuuksiin kuin esittelivät useissa tilaisuuksissa metsäkanalintujen säätelyn periaatteita.

Riistavahinkojen estäminen

Yleisimpiä välitettyjä materiaaleja hirvieläinten vahinkojen estossa metsätaloudessa olivat Trico-syöninestoaine (21 630 litraa), hirvinauhat (249 km) sekä maataloudessa sähkö- ja metalliverkkoaidat (46,7 km ja 10,5 km). Lisäksi erikoisviljelyksien suojaamiseen hirvieläimiltä oli lainattavissa Scarey Man-pelottimia 36 kappaletta.

Sähköaitatarvikkeita suurpetovahinkojen estämiseen välitettiin yhteensä 95 kilometriä 54 kotieläintalalle. Sähköaitapaketteja karhujen mehiläistarhoille aiheuttamien vahinkojen estämiseen välitettiin 165 kappaletta. Suurriistavirka-apuhenkilöille järjestettiin FN303 paineilmalaukaisimen käyttökoulutus.

Suurpetojen aiheuttamia korvattavaksi hyväksytyjä kotieläinvahinkoja kirjattiin yhteensä 238 tapahtumaa. Vahingon kohteeksi joutui 732 kotieläintä (597 lammasta, 57 koira, 8 nautaa, 11 hevosta, yksi mufloni ja loput pääosin poronhoitoalueen ulkopuolella korvattuja poroja tai muun tyyppisiä kotieläinvahinkoja. Vahinkojen korvausmäärä oli 403 999 €, mikä Riistavahinkorekisterin mukaan on noin 26 % suurempi kuin vuonna 2021 (319 885 €).

Karhun aiheuttamia vahinkotapauksia mehiläistarhaukselle kirjattiin 152 kappaletta (89 kpl v. 2021). Korvattava summa oli 163 560 € (119 048 € v. 2021). Nousua korvaussummassa 37 %. Korvattavia maatalousvahinkoja peltokasveille ja kootulle sadolle karhut aiheuttivat yhteensä 141 vahinkotapah-tumassa (123 v. 2021). Korvausten määrä oli yhteensä 55 892 € (85 462 € v. 2021) eli laskua 35 %.

Koiravahinkoja tapahtui 57 kappaletta (48 kpl v. 2021). Korvaussumma nousi edellisestä vuodesta 14 %, ja oli yhteensä 181 784 € (159 412 €). Suden aiheuttamia koiravahinkoja korvattiin 47 ja ilveksen aiheuttamia viisi. Karhun aiheuttamia koiravahinkoja oli viisi.

Suurpetojen aiheuttamien löydettyjen ja korvattujen (vasahävikkinä korvatut löydetty vasat mukaan lukien) porovahinkojen määrä oli yhteensä 5 447 poroa (4 945 vuonna 2021), joista ahman tappamiksi kirjattiin 2 381 (1 953), ilvekselle 777 (704), karhulle 1 037 (752) ja sudelle 1 252 (1 533). Vuonna 2021 kolme poroa kirjattiin tunnistamattomalle suurpedolle, mutta tätä kategoriaa ei ole enää porovahin-goissa vuonna 2022.

Löydettyjen porojen korvausarvo (ilman vasahävikkinä korvattavien löydettyjen vasojen arvoa) oli yhteensä 7 617 664 € (6 834 464 €), jonka lisäksi paliskunnille maksetaan erikseen laskennallista

vasahävikkikorvausta vuosittain noin 2,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 ja 2022 porovahingot on haettu Riistavahinkorekisteristä 9.1.2023, minkä vuoksi kaikki vuoden 2022 porovahingot eivät vielä ole rekisterissä.

Kun löydetystä poroista maksettujen korvausten lisäksi lasketaan mukaan myös vasahävikkikorvaukset (vuoden 2021 päätöksen tasolla laskettuna), porovahinkojen kokonaiskorvaussumma nousee noin 9,7 miljoonan euroon. EU komission asettama maksukatto porovahingoille on 10 miljoonaa euroa. Vahingot voidaan maksaa riistavahinkolain mukaisesti valtion talousarvion varattujen määrärahojen puitteissa. Jos korvauksia ei voida suorittaa talousarvion puitteissa täysimääräisesti, vähennetään jokaiselta korvaukseen oikeutetulta korvauksen määrää samassa suhteessa. Tämä koskee vain porovahinkoja. Muut suurpetojen aiheuttamat vahingot korvataan täysimääräisesti.

Riistavahinkorekisteriin 9.1.2023 mennessä kirjattujen hirvien aiheuttamia metsätalousvahinkojen määrä oli 715 499 (690 739) euroa. Valkohäntäpeurojen aiheuttamia metsätalousvahinkoja korvattiin 8 810 eurolla (4 675 €). Hirvieläinten aiheuttamia maatalousvahinkoja korvattiin 459 110 euron arvosta (665 925 €).

Riistanhoitoyhdistysten suurriistavirka-apu kirjausten perusteella hirven aiheuttamien tehtävien määrä tieliikenteessä laski hieman ja oli yhteensä 1 508 kpl (1 675 kpl v. 2021). Pienten hirvieläinten tieliikenneonnettomuuksien tehtävämäärä oli yhteensä 12 212 kpl (12 298 kpl), joista valkohäntäpeurakolareita oli 6 491 kpl (6 674 kpl) ja metsäkauriskolareita 5 613 kpl (5 526 kpl). Lisäksi kirjattiin 32 (23) kuusipeura- ja 76 (75) metsäpeurakolaria. Villisika aiheutti 35 (30) SRVA-tehtävää tieliikenteessä.

Riistatalouden edistäminen

Riistatalouden edistämisen keskeinen tavoite on toteuttaa riistan elinympäristöihin liittyviä kehittämistehtäviä. Tavoite on saada riistataloutta edistäviä elementtejä osaksi maa- ja metsätalouden sekä luonnonsuojelun toimintatapoja ja lisätä toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Hoitosuunnitelmien tavoitteita on toteutettu projektiluontoisina tehtävinä mm. hanketoiminnalla, viestinnällä, sidoryhmäyhteistyöllä sekä vaikuttamalla alan lainsäädäntöön, sertifiointiin ja erilaisiin tukijärjestelmiin.

Suomen riistakeskus oli mukana Metsätalouden kehittämiskeskus TAPION Metsänhoidon suositusten laatimisen ohjaus- ja johtoryhmässä ja Monimetsä-hankkeessa. Riistakeskus osallistui myös PEFC-sertifiointikriteerien päivytysohjelmaan, joka valmistui vuoden 2022 aikana. Riistametsänhoidon koulutuksessa panostettiin oppilaitosyhteistyöhön koulutuksessa ja tekemällä uusia videoklippejä Hämeen ammatti- korkeakoulun Evon yksikön kanssa.

Riistakeskus oli mukana Kansallisen biodiversiteettistrategian seurantatyöryhmässä, EU:n biodiversiteettistrategian kansallisten sitoumusten valmistelussa, Vieraslajiasiain neuvottelukunnassa, Vieraslajien seurantatyöryhmässä sekä maaseutuverkoston Ympäristö ja Ilmasto -työryhmässä, jossa käsiteltiin maatalouden ympäristöohjelmaan liittyviä asioita. Vieraslajityöryhmissä ja julkisuudessa käytiin vilkasta keskustelua valkohäntäpeuran ja kuusipeuran siirtämisestä haitallisten vieraslajien listalle. Riistakeskus tuotti materiaalia ja järjesti mm. seminaarin ja Suomi24 keskustelutilaisuuden aiheen tiimoilta.

Kesällä 2021 alkanutta kolmivuotista Sorkka-hankkeen toteuttamista jatkettiin yhdessä Tapion, Suomen metsäkeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen kanssa. Sorkkaeläinten vaikutus metsien terveyteen ja kasvukykyyn ilmastotavoitteiden kannalta – uudet ratkaisut (SORKKA) – hankkeessa vahvistetaan metsien ilmastokestävyyttä kehittämällä uusia ratkaisuja riista- ja metsätalouden yhteensovittamiseen. Erityishuomiota kiinnitetään sekametsien osuuden lisäämiseen. Hankkeessa kootaan uusimman tutkimustiedon ja kehittämishankkeiden johtopäätökset sorkkaeläinkannan hoidon ja metsätalouden yhteensovittamisen keinoista. Näkökulmina ovat metsien terveys ja kasvukyky muuttuvassa ilmastossa alue- ja metsikkötasolla. Tämän lisäksi kehitetään laskentatyökalu ja ennusteiden tekoa hirvitalousalueiden strategiseen suunnitteluun. Näin suunnittelun tueksi saadaan aluekohtaisia tunnuslukuja hirvituoristikista erilaisilla hirvikannoilla.

Metsänhoidon päätöksentekoon ja riistanhoidon suunnitteluun kehitetään hankkeessa yhteinen malli, jota kokeillaan käytännössä. Hankkeessa päivitetään metsänhoidon suosituksia, miten metsänomistajat voivat vähentää hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen riskiä metsänhoidollisin keinoin. Viestinnän ja koulutuksen avulla lisätään metsä- ja riistatalouden ammattilaisen sekä metsänomistajien ja metsästäjien välistä yhteistyötä alueelliset erityispiirteet huomioiden. Käytännön pilottikohteilla

kokeillaan vahinkojen ennaltaehkäisyn keinoja ja sekametsäisyyden edistämistä ja samalla tuotetaan videoklippejä toimenpiteistä.

Saaristossa tapahtuva vieraspetojen poisto tuotti paljon lisää näkyvyyttä ja vieraspetojen haitallisuus ja poistotoimien hyödyt nousivat näkyviksi. SOTKA-saariston vieraspetohanke päättyi 31.12.2021, mutta vieraspetopyynti jatkuu jatkorahoituksen ansiosta myös vuonna 2022. Merkittävää oli, että saariston vieraspetopyyntihankkeelle myönnettiin WW:n Panda-palkinto tunnustuksena merkittävästä luonnonsuojelutyöstä vieraslajien haittojen torjumiseksi.

Helmi-vieraspetohanke on maa- ja metsätalous- sekä ympäristöministeriön rahoittama vieraspeto-poistohanke, joka kuuluu osaksi Helmi-elinympäristöohjelmaa. Hankkeen alkuperäisenä tavoitteena oli vieraspetopoiston järjestäminen 69 erityisen arvokkaalle suomalaisella lintuvesikohteelle. Vuoden 2022 aikana hanketta kuitenkin kasvatettiin kolmella kohteella, ja petopyynnit laajenivat 73 kohteelle. Toimintavastuu on jaettu Suomen riistakeskuksen ja Metsähallituksen välillä. Riistakeskus vastaa 43 lintuveden vieraspetopyynnin järjestämisestä ja metsähallitus 30 kohteen. Kyseessä on rahallisesti ja toiminnallisesti suurin Suomessa järjestetty vieraspetojen poistohanke. Hanke alkoi 1.5.2021 ja jatkuu 2023 vuoden loppuun asti.

Hankkeeseen rekrytoitiin viisi riistasuunnittelijaa, jotka organisoivat vieraspetojen tehopyyntitoimintaa omilla hoitoalueillaan ja tukevat paikallisista metsästäjistä koottujen ja koulutettujen pyyntiryhmien työtä. Pyynti on tällä hetkellä käynnissä riistakeskuksen kaikilla 43 kohteella. Kaikista kohteista on lisäksi tehty vieraspetojen pyyntisuunnitelma, jonka mukaan alueiden pyyntejä toteutetaan. Ensimmäisen täyden hankevuoden aikana Supikoiria saatiin 3234 ja minkkejä 399. Vuonna 2021 vastaavasti saaliit olivat 1461 supikoiraa ja 125 minkkiä. Supikoiran saalismäärä on siis vähän yli kaksinkertaistunut, ja minkin saalismäärä kolminkertaistunut valtakunnallisesti hankkeen aikana. Ensimmäisen täyden hankevuoden tulosten perusteella toiminta näyttäisi merkittävästi tehostavan kohdealueiden vieraspetopoistoa, ja täten tuottavan merkittäviä elinympäristöhyötyjä.

Vuoden 2022 aikana jatkettiin ostopalvelusopimuksen puitteissa Supikoira After Life -hanketta ja supikoiran tehopyyntiä Lapissa, tavoitteena pysäyttää lajin leviäminen Ruotsiin ja Norjaan. Toiminta on jatkoa vuosina MIRDINEC LIFE+ hankkeelle. Suomen hanketoiminnan tukemana Ruotsi on saanut kantansa lähes hävitettyä. Hankkeen rahoitusraami on sovittu vuoden 2024 loppuun asti, kuitenkin siten, että rahoituspäätökset tehdään vuosittaisten budjettien perusteella.

Taantuvien riistavesilintujen toimenpideohjelmaa toteutettiin SOTKA-kosteikko- ja vieraspetohankkeilla sekä tärkeimmille luonnonsuojelualueille kohdistuvalla Helmi- vieraspetohankkeella. Ne perustuvat maa- ja metsätalousministeriön hallitusohjelmarahoituksella toteuttavaan SOTKA- hankkeeseen ja tiiviiseen yhteistyöhön maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön HELMI-ohjelman kanssa. SOTKA-kosteikkohankkeessa kosteikko.fi- sivu toimii hankkeen tiedonjakokananavan ja tämän lisäksi on viestitty aktiivisesti hankkeen omalla facebook-tilillä. Maanomistajien ja metsästyseurojen kosteikkokohde-esityksiä on vastaanotettu hankkeen aikana 201 kpl ja niiden yhteispinta-ala oli 2550 ha.

Maastokäyntejä tehtiin 101 ja kohteita valittiin suunnitteluun 68 kpl. Niiden yhteispinta-ala oli 1 090 hehtaaria. Tarkoituksena on kohdentaa suunnittelu- ja kunnostustyö laajoille ja reheville kosteikko-kohteille, jotka elvyttävät vesilintujen poikastuottoa tehokkaimmin. Toteutukseen on saatu 43 kohdetta ja noin 635 hehtaaria. Suunnitelma on valmis tai viimeistelyssä 17 kohteelle ja 8 kohteen osalta suunnittelun aikana on noussut esiin toteutuksen estäviä reunaehtoja, osin suunnitelman valmistumisen jälkeen.

Hyvinvointia riistataloudesta

Hyvinvointitutkimus

Aiemmat selvitykset ovat osoittaneet, että metsästäjien metsästyksen käyttämä vuotuinen rahamäärä on noin 230 m€ ja työllisyysvaikutukset noin 3 000 htv. Edellisten jatkoksi toteutettu Riistan arvo -selvitys antoi metsästyksen kokonaisbruttoarvoksi 403–705 m€. Metsästyspäivien nettokokonaisarvoksi muodostui 170–242 m€ ja riistanhoidon 123–180 m€.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa on loppuun saatettu hanke ”Riistan arvon tulouttaminen Suomessa” jonka tavoitteena oli laajentaa riistan ja metsästyksen arvon oikeudenmukaisen

tuloutuksen näkökulmaa valtakunnalliseksi. Hankkeen viimeisenä osiona yhdessä riistakeskuksen HTA-hankkeen kanssa toteutettu Taloustutkimuksen tekemä laaja maanomistajakysely. jatkoanalysoitiin Turun yliopistossa. Tuloksia esitellään Riistapäivillä 2023. Hirvieläinten metsästyksen arvo nousi metsästyskaudella 2021–2022 187 miljoonaan euroon. Arvosta 40 % on riistalihan arvoa ja 60 % elämysarvoa.

Riistatalouden hyvinvointivaikutuksia selvitettiin kolmella jatkohankkeella: Hyvinvointia peurasta, joka on jalkauttanut Hyvinvointia riistasta -hankkeen pilottituloksia kaikille peuroja metsästäville seuroille ja seurueille, Laatu lahtivajoihin Satakunnassa, jossa on edistetty lahtivajojen muuttamista elintarvikehuoneistoiksi, jotta niistä voidaan myydä tarkastamatonta riistanlihaa säädösten mukaisesti sekä Hyvinvointia hirvieläimistä joka jatkuu 2024 loppuun saakka.

Hyvinvointiviestintä

Riistatalouden hyvinvointivaikutuksia ja riistatalouden arvoa esiteltiin laajasti kaikissa riistakeskuksen viestimissä ”Rakkaudesta riistaan” teeman alla.

Riistatalousverkostojen tukeminen

Riistatalouden hyvinvointivaikutusten edistäminen laajoilla valtakunnallisilla hankkeilla on tukenut voimakkaasti riistatalousverkostojen syntymistä ja edistänyt riistaresurssin aiheuttamaa yritystoimintaa ja muuta toimeliaisuutta maaseudulla ja maaseutumaisissa ympäristöissä.

Palvelut

Asiakaspalvelu ja neuvonta

Asiakaspalvelun ja neuvonnan asiakaskunnasta pääosa on metsästäjiä, mutta yhteyttä ottavat myös muut kansalaiset ja kysymysten kirjo on laaja. Asiakaspalvelussa vastataan riistatalouteen ja riistakeskuksen toimialaan liittyviin asiakkaiden kysymyksiin. Tarvittaessa asiakas ohjataan muiden vastuuviranomaisten puoleen.

Asiakaspalvelu hoiti vuoden 2022 aikana puheluita yli 2700 kpl ja sähköpostiviestejä yli 1100 kpl. Yhteydenottojen määrä on suurinta kesällä ja alkusyksystä uuden metsästysvuoden alkaessa. Yksittäiset tapahtumat voivat hetkittäin nostaa asiakaskontaktien määrää ympäri vuoden. Asiakaspalvelu on varautunut myös ns. maalittamisen kohteeksi joutumiseen yhteiskunnallista keskustelua herättävien tapahtumien tai riistahallinnon toimien vuoksi.

Oma riista -palvelulla on oma asiakaspalvelunumero ja -sähköposti. Oma riista-helpdeskin työsken-teli vuonna 2022 viisi hirvitalousaluesuunnittelijaa. He osallistuvat myös Oma riista -palvelun kehittämiseen ja testaamiseen sekä kouluttavat etenkin riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajia. Asiakaspalvelu tukee Oma riista-helpdeskin toimintaa vastaamalla sen ylivuotopuheluihin.

Metsästäjäpalvelut

Metsästäjäpalveluiden avainasiakkaina ovat metsästyksestä kiinnostuneet kansalaiset sekä riistanhoitomaksun maksaneet metsästäjät. Suuri asiakasryhmä ovat nuoret ja koululaiset, joten myös nuorisotyön kehittäminen ja edellytysten luominen on olennainen osa tuotettavaa palvelua. Osaprosessissa huolehditaan metsästäjien juridisesta sekä eettisestä valistuksesta ja tuotetaan konkreettisia koulutusmateriaaleja eri aiheista. Koulutusmateriaaleja ylläpidetään ja julkaistaan Riistainfo-sivustolla, jota ylläpidettiin päivittäen tietoja mm. lainsäädännössä tapahtuneista muutoksista. Koulutustoiminnassa ja viestinnässä otettiin huomioon eettisen ja kestävän metsästyksen harjoittamiseksi tarpeelliset näkökulmat ja niitä tuotiin esiin metsästäjille suunnatuissa koulutusmateriaaleissa sekä tiedotteissa ja lehtiartikkeleissa. Metsästyksen turvallisuuden kiinnitettiin erityistä huomiota järjestetyissä koulutuksissa, viestinnässä sekä verkkosivuilla.

Ennen vesilinnustuskauden alkua järjestettiin yhteistyössä Suomen Metsästäjäliiton kanssa webinaari turvallisuusasioista, lainsäädännöstä sekä Vastuullinen vesilinnustaja -sivustosta. Lainsäädäntö-osuus kattoi muun muassa saaliskiintiörajoitukset ja metsästysrajoitukset sekä taantuneiden lajien rauhoitukset ja suositukset kestävän metsästyksen toteuttamisesta. Metsäkanalinnustuksesta

pidettiin vastaavanlainen koulutus ennen metsästyskauden alkua Suomen riistakeskuksen toimihenkilöiden toimesta. Riistainfoon lisättiin myös Vastuullinen metsäkanalinnustaja -sivut.

Riistainfo-koulutussivustoa uudistettiin ja sen käytettävyyttä paranneltiin. Otettiin käyttöön Vastuullinen metsästäjä -sivut, jotka kokoavat yhteen muun muassa eri lajiryhmien metsästyksen liittyvät koulutusmateriaalit, eettiset ohjeet, metsästysajat, turvallisuussivut sekä saaliin käsittelyohjeet.

Julkaistiin Kohti metsästäjäutkintoa -peli metsästäjäutkintoon valmistautumiseksi.

Metsästäjäutkintoon valmentavan koulutuksen kouluttajille järjestettiin valtakunnallinen webinaari ja aloitettiin sähköisen Metsästäjän oppaan ryhmälisenssin myynti julkisille oppilaitoksille sekä puolustusvoimien varusmiespalvelusta tarjoaville yksiköille. Metsästäjäutkinnon etäkoulutuksen pilotti saatiin päätökseen.

Metsästäjäutkintojen yhteydessä riistanhoitoyhdistysten toimesta jaettavan Uuden metsästäjän esitteen saatavuudesta huolehdittiin.

Uuden metsästäjän pilottikoulutukset ohjeistettiin, rahoitettiin ja startattiin Tampereen seudulla Tampereen ja Nokian riistanhoitoyhdistysten yhteistyönä, Ilmajoen ja Kurikan riistanhoitoyhdistysten yhteistyönä sekä Joroisten ja Rantasalmen riistanhoitoyhdistysten yhteistyönä. Orimattilan riistanhoitoyhdistys järjesti pilotin itsenäisesti. Riistanhoitoyhdistysten yhteistyöstä tässä asiassa saatiin hyviä kokemuksia.

Aloitettiin uudistamaan eettisiä ohjeita sekä päivitettiin ja julkaistiin Metsästyksenjohtajien koulutuspaketti vuodelle 2022.

Edistettiin yhteistyössä viestinnän kanssa lyijyttömien ammusten käyttöönottamista sekä heti tappavien rautojen oikeaa käyttöä.

Oma riistan käyttöönottoon ja ominaisuuksiin liittyvät opastusvideot ja käyttöohjeet julkaistaan Riistainfon Oma riista -ohjeet -osiossa.

Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi

Rhy-tuen osaprosessi toteuttaa osaltaan riistahallintolaissa säädettyä riistanhoitoyhdistysten toiminnan tukemista ja ohjaamista. Riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajien kouluttaminen ja tukeminen sekä toiminnan kehittäminen on rhy-tuen keskiössä. Toiminnanohjaajien ammattiosaamista on tuettu lähi- ja etäkoulutuksella ja henkilökohtaisella neuvonnalla.

Toiminnanohjaajan työvälineiden kehittämistä on jatkettu Oma riista -palvelun lisääntyneillä toiminoilla. Metsästyksenvalvontatapahtumien tallennukseen ja raportointiin tarkoitettua ominaisuutta ryhdyttiin pilotoimaan Oma riistaan niiden rhyiden kanssa, joiden metsästyksenvalvontatilaisuuksien määrä oli vuonna 2021 10 kpl tai enemmän. Metsästyksenvalvoja saa merkittyä jo maastossa valvontatapahtuman tiedot, jotka toiminnanohjaaja sitten hyväksyy. Näin saadaan koottua ajantasaista tietoa riistanhoitoyhdistysten tekemästä metsästyksenvalvonnasta. Tiedostonjakopalvelun käyttöönotto on sujunut kohtuullisen hyvin.

Riistanhoitoyhdistysten hallintokoulutuksia jatkettiin ja vuonna 2022 on koulutettu rhy-hallinnon väki Pohjois-Karjalan, Kaakkois-Suomen ja Etelä-Hämeen aluetuimistojen alueilla.

Aiemmin toimintansa aloittaneita yhdistyneitä riistanhoitoyhdistyksiä ohjattiin ja neuvottiin etenkin toiminnanohjauksen, hallinnon ja talouden tehtävissä ja kehittämisessä. Riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoista yhdistymistä on edelleen tuotu esille mahdollisuutena kehittää toimintaa. Vuoden 2023 alusta Kiteen ja Kesälahden rhy:t jatkavat yhtenä Keski-Karjalan rhy:na ja Pieksämäen ja Jäppilän rhy:t uutena Pieksämäen rhy:nä.

Riistanhoitoyhdistysten vuosikokouksiin tehtiin valmiit malliesityslistat ohjeineen ja ohjeistuksineen. Samoin tehtiin malliesityslistat ohjeistuksineen riistanhoitoyhdistysten aluekokouksia varten aiempien vuosien tapaan.

Korona-ajan myötä käyttökelpoiseksi koulutus- ja neuvottelumuodoksi on vakiintunut lähikoulutusten lisäksi etätalaisuudet. Etäyhteys ei kaikilta osin sovi riistanhoitoyhdistysten toimijoille tarkoitettujen koulutus- ja neuvottelutilaisuuksien järjestämiseen, vaan on ollut tarpeen järjestää osa tilaisuuksista lähikoulutuksina.

Uusille toiminnanohjaajille tarkoitetulle viikonlopun mittaiselle toiminnanohjaajien peruskurssille Tampereella osallistui 10 uutta, jo aloittanutta tai vasta aloittelevaa, toiminnanohjaajaa ympäri Suomen. Tilaisuudessa uusille toiminnanohjaajille annettiin kattava kuva riistahallinnosta ja etenkin riistanhoitoyhdistyksen sekä toiminnanohjaajan roolista riistahallinnon keskeisenä toimijana.

Riistanhoitoyhdistysten toimintasuunnitelmiin kirjattuja koulukäyntejä ja nuorisotapahtumia tuettiin kouluihin vietävällä materiaalilla.

Rhy-tuki ja metsästäjäpalvelut kehittivät edelleen Seppo-pelillisyyssalustan käyttömahdollisuuksista riistanhoitoyhdistysten kouluvierailujen tueksi. Seppo on sähköinen alusta, joka on suunniteltu mobiiliin oppimiseen ja koulutukseen kaikilla kouluasteilla käytettäväksi. Alustalle voidaan luoda peli mihin tahansa ympäristöön, myös ulkona GPS-karttaa käyttäen, ja siinä voidaan käyttää omia kuva-, video- ja äänimateriaaleja. Pelaajat ratkovat tehtäviä mobiililaitteita käyttäen.

SRVA-koulutusmateriaalia riistanhoitoyhdistysten suurriistavirka-avun ja poliisin toiminnan kehittämiseksi taajamahirvieläintehtävissä on ollut saatavissa rhy:iden omiin koulutustilaisuuksiin ja sitä on alueilla käytetty myös riistakeskuksen toimesta.

Maa- ja metsätalousministeriön myöntämän määrärahan avulla NSF-Telecomin operoima SRVA-hälytyspuhelinjärjestelmän palvelu on ollut maksutta poliisin ja riistanhoitoyhdistysten käytössä.

Suomen riistakeskus kerää tietoa SRVA-tapahtumista omaan sähköiseen asiointipalveluunsa Oma riistaan. Tietojen keräämisen tekevät riistanhoitoyhdistysten SRVA-toimijat. SRVA-tietoa riistaeläinonnettomuuksista julkaistaan myös avoimena datana, jota on mahdollista noutaa rajapinnan kautta. Avoin datan siirrossa tarvittava rajapinnan määrittelydokumentti löytyy Suomen riistakeskuksen avoin data -sivulta.

Oma riistan SRVA-raportointi yhdessä hälytyspuhelinjärjestelmän tuottaman datan kanssa antaa kokonaiskuvan riistanhoitoyhdistysten organisoimasta SRVA-vapaaehtoistoiminnasta. SRVA-tapahtumista tehtiin 15 364 kirjausta vuoden 2022 aikana.

Osaprosessissa toimivat valtakunnallisissa tehtävissä rhy-koordinaattori ja SRVA-vastaava. Riistanhoitoyhdistyksiin tuki jalkautuu pitkälti aluetoimistojen toimihenkilöillä olevien rhy-tukiroolien kautta.

Sisäiset palvelut

Tukipalvelut/sisäiset palvelut

Tukipalvelujen tehtävänä riistakeskuksessa on luoda edellytykset ydinprosesseille mahdollisimman tehokkaasti toteuttaa operatiivisia tehtäviään. Toimintaresurseja on aiemmin siirretty johdonmukaisesti tukipalveluista ydinprosessien käyttöön, mutta tukihenkilöstön minimitaso on saavutettu ja kattoman toiminnan turvaamiseksi resurseja joudutaan lähiaikoina jopa lisäämään. Tehostamistavoitteita toteutetaan henkilöstölinjauksilla, kouluttautumismahdollisuuksilla, joustavilla tietojärjestelmäratkaisuilla. Riistakeskuksen sisäisten ratkaisujen lisäksi tehostamismahdollisuuksia haetaan selvittämällä ja toteuttamalla yhteistyömahdollisuuksia muiden hallinnonalan laitosten kanssa.

Toimintavuonna mahdollistettiin teknisillä ratkaisuilla edellytykset toimipaikkariippumattomalle työtavalle maantieteellisesti hajallaan olevassa organisaatiossa. Tämä on korostunut erityisesti koronapandemian aikana. Yhtenäinen omassa hallinnassa oleva infra mahdollisti etänä työskentelyn sekä lähes normaalitilanteen mukaisen toiminnan ja aikaansaavuuden kuluneena vuonna lähes ilman minkäänlaisia tuotannollisia katkoja.

Informaatiopalvelut

Riistakeskus toimii arkistolaitoksen sähköisen arkistoinnin luvan puitteissa ja näin ollen kaikki riistakeskuksessa arkistoitavat asiakirjat on arkistoitu vuodesta 2020 alkaen vain sähköisessä muodossa.

Varasto- ja logistiikkapalvelut tuotettiin edelleen ulkoistettuina Booky.fi Oy:n toimesta. Palvelun kilpailuttamisen ja sopimuksen ehtojen tiukentamisen jälkeen aiemmin ilmenneet puutteet ja viiveet toimistusten suhteen ovat käytännössä loppuneet. Palvelutasosopimuksessa on varmistettu aiempaakin paremmin riistanhoitoyhdistysten palvelutason säilyminen riittäväällä tasolla.

Käännöstuen osaprosessi toimii riistakeskuksessa siten, että kaikki käännöstyöt ohjataan käännös vastaavalle, joka hoitaa suurimman osan käännöksistä itse tai delegoi pienemmän käännöstyön jollekin riistakeskuksen henkilölle. Suuremmat käännökset hoidetaan riistakeskuksen ulkopuolella alihankintana. Toimintavuonna käännätettiin 115 erillistä toimeksiantoa ulkopuolisilla kääntäjillä. Riistakeskuksen sisäisenä työnä toteutettiin 80 erillistä käännöstä. Käännöksistä kaikki yhtä lukuun ottamatta tehtiin suomesta ruotsiin. Käännöstuen osaprosessi ei kuitenkaan tuota Jägaren -lehden käännöstä, vaan siitä vastaa Metsästäjä -lehden toimitus.

Infrastruktuuripalvelut

Tietojärjestelmätuella on riistakeskuksessa asiantuntijan ja tukipalvelun rooli suhteessa muihin prosesseihin. Tietojärjestelmätuen osaprosessin tehtävänä on osallistua ja vaikuttaa ydinprosessien tarvitsemien järjestelmien määrittelyyn ja varmistaa, että minkäänlaista ei-toivottua fragmentoitumista tai päällekkäisiä rakenteita ei pääse eri prosessien palvelujen osalta syntymään. Kokonaisuuden tulee pysyä hallinnassa ja julkisen riistakonsernin tietohallintostrategian raameissa. Toteutettavien järjestelmäominaisuuksien tulee lisätä tuottavuutta ja prosessien nopeutta sekä vapauttaa mahdollisuuksien mukaan manuaalisesta työstä. Tietojärjestelmätuen asiantuntijat toimivat tuoteomistajina riistakeskuksen osalta ja tuottavat alihankkijalla ydinprosessien määrittelemät ominaisuudet tarvittaviin järjestelmiin. Oma riista -palvelua kehitetään Kanban -menetelmää lähes täysimittaisesti hyödyntäen.

Oma riista -kehittämistyön tuloksena on syntynyt tietojärjestelmäkokonaisuus, joka nivoo eri toimijoiden tuottamaa riista- ja asiakastietoa yhteiseen julkaisualustaan ja pääsynhallintaan sekä vähentää päällekkäisyyksiä. EU:n tietosuojadirektiivin voimaantuminen sekä tietohallintolain vaatimukset ovat osaltaan jossain määrin vaikeuttaneet ja hidastaneet riistakonsernin laitojen järjestelmien ja tietokantojen integraatiota. Erillislainsäädännön tai sopivien säädösten puuttuessa ovat jotkin aiemmin linjatut tiedonsiirto- ja luovutusratkaisut tulleet kyseenalaisiksi edellä mainittujen yleissäädösten vaatimusten osalta, aiheuttaen sen, että jo tehtyjä ratkaisuja pitää tarkastella uudelleen.

Oma riista -palvelussa haetaan lähes kaikki riistakeskuksen myöntämät lupatyypit, tallennetaan saalisilmoitukset, tehdään metsästyksenjohtajien ilmoitukset sekä voidaan hallita metsästäjän omia tietoja. Kehittyneet paikkatieto- ja mobiiliominaisuudet ovat lisänneet riistatiedon luotettavuutta, ajantasaisuutta sekä tarkkuutta. Rekisteröityminen on toteutettu Suomi.fi -tunnistautumispalvelun avulla. Oma riista -kirjautumismoduli on käytössä myös useissa muissa riistakonsernin palveluissa.

Vuonna 2022 aloitettiin Lupatoimintojen kehittäminen -hankkeessa toimintojen jatkokehitys siten, että kommunikointi luvanhakijoiden ja riistakeskuksen välillä virtaviivaistuu entisestään. Kaikki tarpeelliset toiminnot voidaan tehdä järjestelmässä, eikä erillistä sähköpostiliikennettä tarvita.

Oma riista -palvelun toimittajan kilpailuttaminen tehtiin keväällä. Sen edellyttämät esityöt sekä palvelun refaktorointi veivät jossain määrin resurssia kehittämistoiminnalta, mutta SRVA-raportointien ja metsästyksenvalvonnan työkalut tuotettiin vuoden aikana lähes valmiiksi ja otettiin käyttöön. Lisäksi keväällä täydennettiin hirviverotussuunnittelun jyvitystyökalua sekä avattiin riistanhoitoyhdistyksille verotussuunnittelutyökalu.

Metsähallituksen kanssa synkronoitiin vuoden aikana hirvieläinten eri lupahakuihin liittyviä toiminnallisuuksia edelleen. Valtionmaiden kartta-aineistoihin liittyvät ongelmat helpottivat vuoden aikana. Niiden käsittelyssä on kuitenkin jatkossakin odotettavissa ylimääräistä työtä ja selvittelyä riistakeskuksen osalta.

Metsästäjärekisteri toimii integroituna Oma riista -palveluun. Näin metsästäjä näkee omat metsästäjärekisterissä olevat tietonsa Oma riista -palvelussa ja voi mm. tulostaa itselleen todistuksia sekä otteen metsästyskortistaan. Myös tiedot ampumakokeen suorituksesta siirtyvät Metsästäjärekisteriin.

Tietojärjestelmätuki käsittelee myös mahdolliset tietoturvapoikkeamat. Kuluneelle vuodelle sattui yksi lievempi tietoturvapoikkeama. Kriittisten verkkoyhteyksien keskeytysten lukumäärä oli yksi ja kriittisten palveluiden keskeytysten määrä oli kaksi kappaletta. Nämä olivat lyhyitä muutaman tunnin keskeytyksiä, eivätkä vaikuttaneet tuottavuuteen.

Taloushallinto ja henkilöstöpalvelut

Taloushallinnon osa-alueita ja toimintoja hoidetaan Suomen riistakeskuksessa hajautetusti organisaation eri toimipisteistä. Taloushallinnon roolit on keskitetty seitsemälle henkilölle, jotta ydintoimintoille saadaan vapautettua resursseja ja rekrytoinnit voidaan tehdä ydinprosesseille. Sisäisten

palvelujen rooleja on voitu kierrättää siten, että tapahtuneet eläköitymiset eivät ole aiheuttaneet välittömiä rekrytointitarpeita sisäisille palveluille ja taloushallinnon roolit hoidetaan aiempaa pienemmällä henkilöstöllä.

Taloushallinnon perusprosessien toiminnallisuutta analysoidaan mm. sisäisen tarkastuksen raporttien perusteella. Laskujen vastaanotto ja kierrätys toimivat ulkoistettuina.

Riistakeskuksen työehtosopimuksen kaksivuotinen kausi alkoi 1.2.2022. Sopimus tuli irtisanoa joulukuussa 2022, jos vuoden 2023 palkankorotuksista ei päästä siihen mennessä sopimukseen. Kaksivuotisen sopimuksen jälkimmäinen vuosi ei toteutunut ja neuvottelut jatkosta ovat käynnissä tammi-helmikuussa 2023.

Työtuntien kirjaaminen Suomen riistakeskuksessa tapahtuu toimihenkilön työrooleihin perustuen. Näin voidaan tarkasti selvittää roolien todellinen työmäärä ja kohdentaa kustannukset paremmin eri prosesseille ja projekteille. Vuosi on jaettu kahteen seurantaosaan, joiden osalta jakautumista seurattiin sekä tuntien kohdentumisen, että kokonaistuntien kertymisen osalta. Tuntien jakautuminen prosesseille ilmenee kuvaajasta sivulla 40. Työtuntien kokonaiskertymän seurantaä käytettiin myös ennaltaehkäisevästi työtuntikertymien tasaamiseksi.

Vuoden aikana toteutettiin 8 hankintaa julkisella hankintamenettelyllä. Hirviin ja suurpetoihin liittyvät vahinkojen ennakotorjunta- ja suojausmateriaalin hankintoja on toteutettu myös muilla kuin julkisilla hankintamenettelyillä. SOTKA-kosteikkoihin ja HELMI-lintuvesien vieraspetohankkeisiin liittyen tehtiin lukuisia hankintoja, joista suurin osa kansalliset kynnyksarvot alittavina suorahankintoina. Toimintavuoden aikana päivitettiin Suomen riistakeskuksen taloussäännön nojalla annettu hankintaohje.

Koronaepidemian edellyttämät muutokset ja toimenpiteet toteutettiin riistakeskuksessa mahdollisimman sopivalla intensiteetillä työntekijöiden turvallisuutta vaarantamatta. Vuoden aikana annettiin kaksi päivitettyä koronaohjetta. Toukokuun alusta alkaen sai työntekijä olla keskimäärin 10 päivää kuukaudessa etätöissä, edellyttäen että töiden tulee sujua vähintään samalla intensiteetillä kuin toimistossakin tehtynä. Läsnä -kokouksiin osallistuttiin harkitusti ja työmatkustaminen oli sallittua samalla periaatteella. Organisaation kevätpäivät pidettiin läsnä -tapahtumana Helsingissä, mutta talvipäivät pidettiin webinaarimuodossa. Kehityskeskustelut käytiin toistamiseen etänä.

3.2. PALVELUKYKY JA LAATU

Palvelukyky kuvaa asiakaspalvelun toimivuudelle ja laadulle asetettujen tavoitteiden toteutumisen astetta.

Suomen riistakeskuksen toiminnallisen tuloksellisuuden mittaristo ja tunnusluvut on toteutettu toimintavuonna ja esitetty liitteessä 1 taulukossa 3.

3.3. TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS

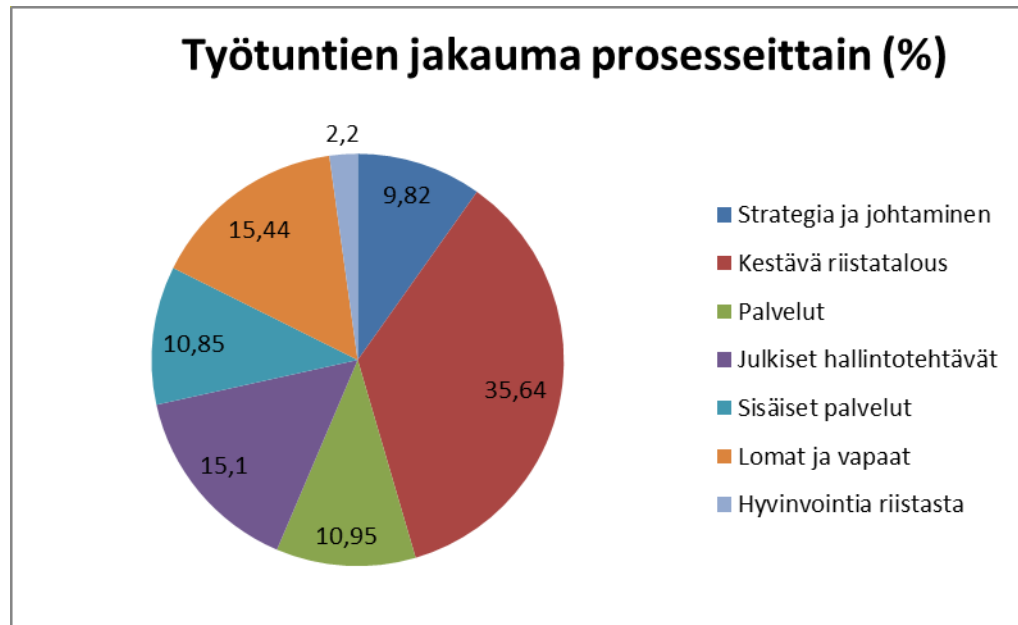
Tuottavuus on panosten ja tuotosten suhde, kun panokset ilmaistaan tuotannon tekijöinä.

Taloudellisuus on tuotosten ja panosten suhde, kun panokset ilmaistaan rahana.

Toiminnan tuottavuuden selvittämiseksi tarvitaan siis tietoa suoritteista ja suoritteiden tuottamiseen kuluneesta työmäärästä. Taloudellisuuden määrittämiseksi tarvitaan tietoa tuotantopanosten hinnasta.

Tuottavuuden ja taloudellisuuden mittaamiseksi valittiin muutama keskeinen mittari. Taloudellisuuden tunnusluvut löytyvät liitteen 1 taulukoista 2 ja tuottavuuden taulukosta 5.

Kaavio 2: Kokonaistyöpanoksen (157 034 työtuntia) jakautuminen toimintavuonna 2022 ilmenee seuraavasta kaaviosta.

3.4. MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS

Suomen riistakeskuksen maksullista toimintaa ovat: 1) hanketoiminta, 2) julkisten hallintotehtävien toimitusmaksut ja 3) varainhankinnan suoritteet: Metsästäjä- ja Jägaren-lehden ilmoitusmyynti ja varastotuotteiden välitys.

Taulukko 1: Kustannusvastaavuuden toteutuminen maksullisessa palvelutoiminnassa ja varainhankinnassa tilivuonna 2022 Suomen riistakeskuksessa.

	Tuotot	Kustannukset	Kustannusvastaavuus
Hanketoiminta	367 060	377 028	97 %
JHT-toiminnot	387 873	1 202 963	32 %
Varainhankinta:			
Metsästäjän ilmoitusmyynti	288 495	116 937	247 %
Palvelutuotteiden myynti	233 728	139 570	167 %

Suomen riistakeskuksen hanketoiminta perustuu erikseen laadittaviin hankesuunnitelmiin ja niille laadittaviin kustannusarvioihin. Kustannusarvioihin mitoitetaan hankkeen suoranaisten henkilöstökulujen ja ostopalvelukulujen lisäksi yleiskustannusosuus, joka vastaa hankkeen henkilötyöpanoksen osuutta Suomen riistakeskuksen yleiskustannuksista. Kaikkiin hankkeisiin ei kuitenkaan voitu kohdistaa täysmittaisia yleiskustannuksia, koska yleiskustannuksia ei ollut esitetty täysmittaisina hankerahoitushakemuksissa.

JHT-toiminnoista saatavat tuotot perustuivat Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2022 ja 2023 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (902/2021) suoritemaksuihin. Ao. asetus on annettu riistahallintolain 33 §:n ja maksuperustelain 8 §:n nojalla. JHT-toiminnoissa on vaikea päästä täyteen kustannusvastaavuuteen, koska maksut nousivat mm. poikkeuslupatapauksissa asiakkaille kohtuuttomiksi. Lisäksi osa suoritteista on säädetty maksuttomiksi.

Palvelutuotteiden välityksen kustannusvastaavuus oli 167 %. Toiminto tuotti ylimääräistä palvelutuotteiden välityksen ulkoistamisesta aiheutuneen kustannusten pienenemisen ja uuden Metsästäjän oppaan myynnin pysyttyä lähellä pitkän aikavälin keskimääräistä myyntiä vastaavaa tasoa.

3.5. VOIMAVAROJEN HALLINTA

Suomen riistakeskuksen henkilöstövahvuus ja jakautuminen rahoituslähteittäin esitetään liitteen 1. taulukossa 4. Työpanoksen toteutunut jakautuminen pääprosesseittain vuosina 2013–2022 ilmenee kaaviosta 3.

Suomen riistakeskuksen henkilöstöstrategian keskeisenä tavoitteena on työtyytyväisyyden korkea taso sekä osaamisen kehittäminen.	
--	--

Hankkeiden suuren määrän johdosta määräaikaisen henkilöstön joukko on ollut edelleen mittava. Pe-rehdyttäminen ja hankehallinnon järjestäminen on työllistänyt selvästi aiempaa enemmän. Lisäksi elä-köitymisten seurauksena on jouduttu roolituksia ja tiimirakenteita kehittämään. Nämä ovat muodos-taneet uusia haasteita sekä niin henkilöstöhallinnossa kuin substanssitoiminnoissakin.

Henkilöstöstrategiset linjaukset

- Riistahallinnon ja valtionhallinnon muutokset sekä digitalisaatio edellyttävät henkilöstöltä val-miutta osaamisen uudelleen suuntaamiseen ja kehittämiseen.
- Henkilöstön ammattitaidon kehittämisessä korostetaan tulevaisuuden osaamistarpeita.
- Henkilöstöä kannustetaan omaehtoiseen opiskeluun ja fyysisen kunnon ylläpitämiseen.
- Henkilöstön urakehitys on mahdollistettu.
- Organisaatio toimii hajautetusti, tavoitteeksi otetaan, että pääsääntöisesti kaikkia tehtäviä aluetehtäviä lukuun ottamatta voidaan hoitaa missä tahansa toimipisteessä. On tärkeää myös urakehityksen kannalta.
- Asiantuntijalaitoksen kehittäminen ja riistahallintolain tuomat uudet tehtävät, mm. asiantuntija-roolit ja kansainvälinen toiminta, edellyttävät uudenlaista alan korkeatasoista osaamista.
- Uuden osaamisen hankkiminen tapahtuu 1) henkilöstön olemassa olevaa osaamista hyödyntäen, 2) henkilöstön kouluttautumisella ja 3) uusrekrytoinnilla vakanssien vapautuessa luonnollisen poistuman kautta.
- Työpanoksen ja osaamisen siirto tukipalveluista ydintehtäviin edellyttää tukipalveluiden ja myös ydintoimintojen tietojärjestelmien kehityksen jatkamista työn tehokkuuden lisäämiseksi.
- Työtyytyväisyyden seuranta ja seurannasta saatujen tulosten hyödyntäminen määrätietoisella toimintaohjelmalla.
- Tavoitteena on onnistunut henkilöstöpolitiikka ja esimiestyö sekä onnistuneet kehityskeskustelut.
- Suomen riistakeskuksessa noudatetaan työn vaativuuteen perustuva palkkausjärjestelmää.
- Työajat ovat joustavia kaikille henkilöstöryhmille ja etätyö vakiintunut työtapa rooleissa, joissa se on teknisesti mahdollista ja työn tekemistä tehostavaa.

Vuoden 2022 toimenpiteet osaamisen ja työtyytyväisyyden nostamiseksi

Riistakeskuksessa toimii työhyvinvointiin liittyvien käytännön toimenpiteiden suunnittelijana ja toteut-tajana työhyvinvointitiimi. Sen muodostavat lakisääteinen työsuojelutoimikunta sekä hallintopäällikkö ja henkilöstövastaava. Työhyvinvointitiimi kehittää aktiivisesti työhyvinvointia edistäviä toimenpiteitä. Vuoden 2022 alkupuolella päätettiin vuoden 2021 työhyvinvointikyselyn tulosten ja vuoden 2021 ke-hittämissuunnitelman pohjalta keskeisimmät työhyvinvoinnin kehittämiskohteet ja laadittiin Suomen riistakeskuksen työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2022 johdon ja työhyvinvointitiimin yhteis-työnä.

Vuoden 2022 kehittämissuunnitelman päätavoitteet olivat:

- Yhteisöllisyyden ja yhteishengen parantaminen
- Tiedonkulun kehittäminen
- Työn mitoitus kohdilleen

Päätavoitteet olivat pääosin samat kuin edellisenä vuonna, mutta toimenpiteitä täsmennettiin ja koh-dennettiin johtoryhmän kanssa yhteistoiminnassa. Työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2023 tuo-tetaan syksyllä 2021 toteutetun kyselyn tulosten sekä vuoden 2022 aikana esille tulleiden tarpeiden pohjalta lisäten siihen työhyvinvointitiimin ehdottamia tavoitteita. Seuraava työhyvinvointikysely to-utetaan 2023.

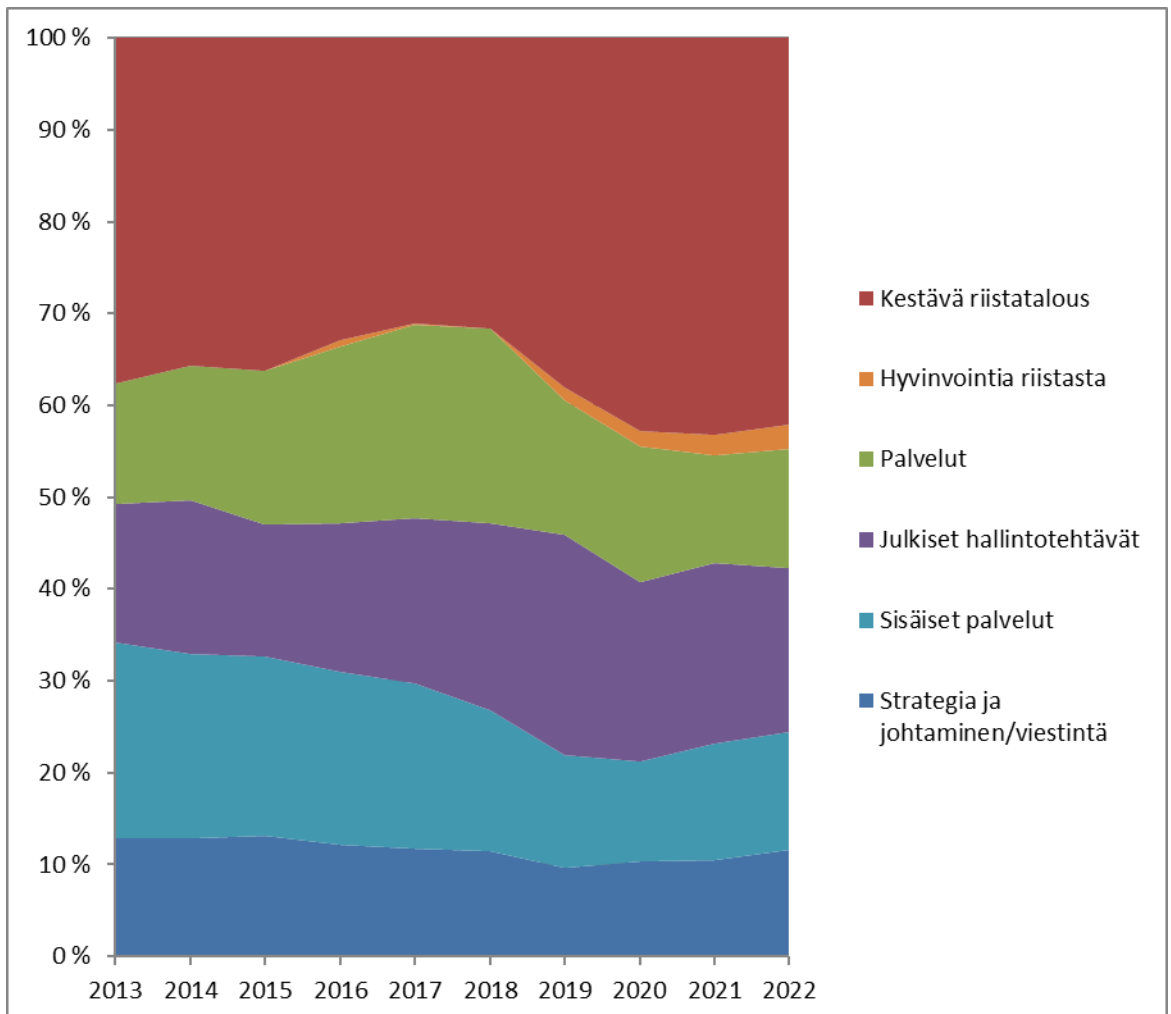
Työhyvinvointi-indeksi nousut, sairaslomat vähentyneet

Työhyvinvointi-indeksiä mitataan seuraavan kerran syksyllä 2023 työhyvinvointikyselyssä. Syksyn 2021 työhyvinvointikyselyssä työhyvinvointi-indeksi oli noussut ja silloinen indeksiluku 15 oli selkeästi valtakunnan keskiarvon yläpuolella! Mitä ilmeisimmin etänä tehtävä työ onnistuu riistakeskuksessa, ja organisoituminen sekä työvälineet ovat tukeneet pandemia-ajan työntekoa. Samansuuntaisena indikaattorina voidaan pitää myös sairaslomien määrää, joka yleisestä trendistä poiketen on ollut riistakeskuksessa vähenevä.

Kehityskeskusteluissa ja niiden seurantakeskusteluissa kartoitetaan sovittujen roolien osaamistilanne ja esitetään sekä hyväksytään toimenpiteitä osaamisen kehittämisen osalta. Riistakeskuksessa työntekijöillä on aktiivinen rooli osaamisensa kehittämisessä.

Riistakeskuksen roolitukset ja roolien tehtävät ovat jatkuvasti esimiesten ja alaisten saatavilla sähköisesti HR-järjestelmä Sympassa. Kehityskeskusteluissa tarkastetaan roolien vaatimukset ja ajantarve normaalikäytännön mukaisesti. Lisäksi sovittiin työntekijäkohtaisesti työehtosopimuksen mukaisten TYHY-tuntien tekemisestä. Vuonna 2022 voitiin kaikki 24 tuntia käyttää työkykyä tai riistakeskuksen toimintaedellytyksiä edistävään toimintaan.

Kaavio 3: Seuraavassa kuvassa on esitetty työpanoksen toteutunut (2013-2022) kohdentuminen.

Toiminnot ovat pääosin säilyttäneet suhteellisen osuutensa. Sisäisten palvelujen tarkoituksellinen laskeva trendi on väliaikaisesti kääntynyt nousuun lisääntyneen hankehallinnoinnin johdosta, sekä ennakkoivista roolien haltuunotoista eläköitymiseen liittyen. Julkisten hallintotehtävien osuutta on hieman kyetty painamaan laskuun. Strategian ja johtamisen/viestinnän osuuden hienoinen kasvu johtuu 2022 määräaikaista toteutuneesta panostuksesta visuaaliseen viestintään sekä videotuotantoon.

Henkilöstötietoja

Suomen riistakeskuksella oli toimintavuoden päättyessä 86 työsuhteessa olevaa toimihenkilöä. Näistä 69 henkilöä oli pysyvässä työsuhteessa ja 17 henkilöä määräaikaisessa työsuhteessa. Luettelo henkilöstöstä on liitteessä 4.

3.6. TOIMINNAN VASTUULLISUUS

Suomen riistakeskus on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin ja toiminnan vastuullisuudesta raportoidaan valittujen toiminnan kannalta keskeisimpien tavoitteiden mukaisesti.

Riistatalous edistää terveyttä ja hyvinvointia tarjoamalla liikunnallisia harrastusmahdollisuuksia sekä henkistä virkistytymistä luonnossa. Metsästys on Suomessa monesta Euroopan maasta poiketen säilynyt koko kansan harrastuksena, mikä osaltaan vähentää eriarvoisuutta ja luo harrastusmahdollisuuksia myös haja-asutusalueille. Metsästysmahdollisuuksien turvaaminen kaikille saattaa tulevaisuudessa muuttua entistä haasteellisemmaksi, koska uudet metsästäjät tulevat usein kaupungeista, joiden läheisyydessä on vaikea löytää kysyntää vastaavia metsästysmahdollisuuksia.

Riistanliha on saavuttanut suuren suosion ja hyväksynnän vastuullisena elintarvikkeena, jonka tuotanto ei lisää kasvihuonepäästöjä. Kestävä riistatalous pyrkii edistämään niin maa kuin vesiekosysteemienkin kestävää ja vastuullista käyttöä, mikä ilmenee myös Suomen riistakeskuksen luonnonhoitotavoitteissa.

Riistakeskuksessa nähdään kumppanuudet niin eri talouden sektoreiden kuten maa- ja metsätalouden sekä riistanhoidon välillä kestävän kehityksen edellytyksinä niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.

4. KESKEISET TUOTTAVUUS- JA KEHITTÄMISTAVOITTEET SEKÄ INVESTOINTIHANKKEET

Tulossopimuksen keskeiset tuottavuus- ja kehittämistavoitteet sekä investointihankkeet ovat seuraavat:

<ul style="list-style-type: none"> • Riistanhoitoyhdistysten toiminnan ja toiminnanohjauksen kehittäminen. Kannustaa riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoiseen yhdistymiseen ja toiminnanohjauksen ammattimaistamiseen. Hallinnollisen taakan ja byrokratian keventäminen ja vapaaehtoistoimijoiden resurssien keskittäminen strategiaan ydintehtäviin. • Riistakantojen seurantojen sekä niitä tukevien tietojärjestelmien kehittäminen, jotta turvataan tutkimuksen uudelleen suuntaamisesta huolimatta riittävä tietotaso riistapolitiittisen päätöksenteon pohjaksi. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Riistahallinnon digitalisointi jatkuu <i>julkisen riistakonsernin tietohallintostrategian mukaisesti</i>. Tavoitteena ovat asiakkaille sujuvat ja kattavat digitaaliset palvelut, jotka samalla mahdollistavat riistakonsernin resurssien keskittämisen ydintehtäviin sekä kustannustehokkaan prosessimaisen alueille hajautetun toiminnan. Järjestelmiä kehitettäessä otetaan huomioon, että riistakeskus vastaa myös riistanhoitoyhdistysten tarvitsemien yhteisten tietojärjestelmien kehittämisestä. 	

Riistakonsernin digi -ekosysteemin kehitys Oma riistan osalta on onnistunut hyvin ja toiminnot ovat vakiintuneet käyttöön. Järjestelmä on jatkuvan kehityksen alla, joten uusia ominaisuuksia kehitetään ja otetaan käyttöön rahoituspohjan salliessa.

Riistakonsernin laitosten erilaiset toimintakulttuurit ovat tuoneet kuitenkin hankaluuksia yhteisesti tunnistettujen tavoitteiden ja palveluiden toteuttamisessa. Esimerkiksi muualla käytettyjen raja-aineistojen epätarkkuudet suhteessa maanmittauslaitoksen virallisiin raja-aineistoihin ovat edelleen hankaloittaneet hirvilupakäytäntöjen yhtenäistämistä ja työn tehostamista.

Luodun Oma riista -palvelukokonaisuuden ja asiakkaiden oppimien toimintatapojen johdosta kaikkien osapuolten tekemä päällekkäinen työmäärä ja viiveet ovat vähentyneet. Palvelun toimintavarmuus on ollut erinomainen ja vuoden 2022 aikana palvelukatkoja ei ollut lainkaan. Hirvieläinten saalismerkinät kertyvät palveluun viikon kuluessa kaadoista ja mahdollistavat tilanteen seuraamisen lähes ajan tasalla.

Riistanhoitoyhdistyksiä vastaavalla olevan metsästyksenvalvojatoiminnan järjestämisen edellytyksiä parannettiin Oma riistaan luodulla työkalulla. Samoin parannettiin riistanhoitoyhdistysten edellytyksiä verotussuunnittelun osalta.

Riistavahinkokisterin projektin puitteissa pyrittiin aiempaan tapaan varmistamaan, että kyseinen palvelu tuottaa lisäarvoa myös riistanhoitoyhdistyksille. Riistavahinkokisterin käyttömahdollisuus on myös riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaajilla Oma riista -tunnistautumisen kautta. Toiminnanohjaajilla on siten kattavasti informaatiota saatavilla esimerkiksi lupiin liittyvien lausuntojen antamiseen sekä riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen hahmottamiseen.

Riistakeskuksen sisäiset tiimi- ja kehittämispalaverit tapahtuivat etäkokouksina. Webinaarikäytännöt muuttuivat koronatilanteestakin johtuen pääsäännöksi. Myös ulkoiselle asiakaskunnalle järjestettiin vuoden aikana etätilaisuuksia riistakantojen hoitoon ja julkisiin hallintotehtäviin liittyen ja niiden järjestämiseen liittyvä osaaminen kehittyi merkittävästi. Etäpalaverikäytäntöjen kehittyminen on suurelta osin myös mahdollistanut matkakustannusten pienenemisen.

5. TILINPÄÄTÖS

5.1. TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Varsinainen toiminta		
Tuotot	781 677,18	777 912,68
Kulut		
Henkilöstökulut	-6 264 290,00	-5 766 831,08
Poistot	-46 432,28	-45 347,91
Muut kulut	-6 815 030,39	-6 602 302,11
Kulujäämä	-12 344 075,49	-11 636 568,42
Varainhankinta		
Tuotot	522 222,42	716 448,14
Kulut	-256 990,54	-352 004,53
Kulujäämä	-12 078 843,61	-11 272 124,81
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	5 697,51	7 122,66
Kulut	-167,93	-290,14
Kulujäämä	-12 073 314,03	-11 265 292,29
Yleisavustukset	12 025 013,26	11 435 430,31
Tilikauden tulos	-48 300,77	170 138,02
Tilikauden yli-/alijäämä	-48 300,77	170 138,02

5.2. TASE

Tase	31.12.2022	31.12.2021
V a s t a a v a a		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	46 687,09	53 346,19
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	19 484,23	40 279,31
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	19 484,23	40 279,31
Sijoitukset	1 318 694,00	1 318 694,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 384 865,32	1 412 319,50
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	100 815,57	115 306,95
Muut pitkäaikaiset saamiset	14 276,80	14 836,80
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	26 881,12	31 257,16
Muut saamiset	2 619 483,84	2 671 096,90
Siirtosaamiset	175 379,08	252 902,52
Rahoitusarvopaperit	4 726,08	4 726,08
Rahat ja pankkisaamiset	4 211 615,77	4 919 275,05
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 153 178,26	8 009 401,46
V a s t a a v a a yhteensä	8 538 043,58	9 421 720,96
V a s t a t t a v a a		
OMA PÄÄOMA		
Arvonkorotusrahasto	425 724,83	425 724,83
Muut rahastot	164 167,72	164 085,67
Edellisten tilikausien ylijäämä	2 871 052,58	2 700 914,56
Edellisten tilikausien ylijäämän lisäys	0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-48 300,77	170 138,02
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 412 644,36	3 460 863,08
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	3 636 588,37	4 260 057,08
Ostovelat	350 138,24	576 238,78
Muut velat	99 675,95	118 047,79
Siirtovelat	1 038 996,66	1 006 514,23
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 125 399,22	5 960 857,88
V a s t a t t a v a a yhteensä	8 538 043,58	9 421 720,96

5.3. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Muut aineelliset hyödykkeet on arvostettu hankintamenoonsa, vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Pysyvien vastaavien sijoitusten arvostus perustuu markkinahinta-arvioon.

Vaihto-omaisuus on arvostettu jälleenhankintahinnan tai sitä alemman myyntihinnan määräisenä. Suomen riistakeskuksen rahoitusomaisuuteen merkityt saamiset arvostetaan nimellisarvoonsa, kuitenkin enintään tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoonsa.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoonsa tai tätä alhaisempaan todennäköiseen luovutushintaansa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä korkeampaan vertailuperusteen mukaiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Suomen riistakeskuksen omistaman kuluvaan käyttöomaisuuden hankintameno poistetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Tilikauden poistoina kirjataan kuluksi tasapoistoa vastaava määrä.

Käyttöomaisuuden hankintahinta vähennetään kerralla, jos omaisuuden käyttöikä on enintään kolme vuotta tai jos kyse on niin sanotusta pienhankinnasta. Pienhankinnalla tarkoitetaan yksittäistä kuluvaan käyttöomaisuutta, jonka hankintahinta on enintään 1 200 euroa yhteissummaltaan tilikaudella enintään 3 600 euroa.

Hyödyke	Pitoaika	Poistoprosentti ja -menetelmä
Pitkävaikutteiset menot	5	20 % tasapoisto
Koneet ja kalusto	5	20 % tasapoisto

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT****Kokonaistuotot ja kulut**

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Yleisavustukset	12 025 013,26	11 435 430,31
Muut tuotot	1 309 597,11	1 501 483,48
Tuotot yhteensä	13 334 610,37	12 936 913,79
Henkilöstökulut, varsinainen toiminta	-6 264 290,00	-5 766 831,08
Henkilöstökulut, varainhankinta	-31 021,00	-33 971,90
Henkilöstökulut, yhteensä	-6 295 311,00	-5 800 802,98
Poistot	-46 432,28	-45 374,91
Muut kulut	-7 041 167,86	-6 920 624,88
Kulut yhteensä	-13 382 911,14	-12 766 775,77
Yli-/alijäämä	-48 300,77	170 138,02

Osinkotuottojen, korkojen ja korkokulujen yhteismäärät

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Osinkotuotot	5 609,97	5 314,87
Muut korko- ja rahoitustuotot	87,54	1 807,79
Yhteensä	5 697,51	7 122,66
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-167,93	-290,14
Yhteensä	5 529,58	6 832,52

Kohdennettu yleisavustus hirviahinkomomentilta

Riistakeskukselle myönnettiin kohdennettua yleisavustusta (mom. 34.40.41) viiden hirvitalousalue-suunnittelijan palkkaus- ja kulutusmenoihin sekä SRVA hälytyspuhelinjärjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä aiheuttaviin menoihin 430 000 euroa. HTA-suunnittelijat (5) saatiin palkattua vasta 1.6.2022 alkaen. Siitä johtuen jäi vuodelle 2022 myönnetystä määrärahasta käyttämättä 181 168,94 euroa.

	2022	2021
Tuotot		
Valtionavustus	430 000,00	0,00
Tuotot yhteensä	430 000,00	0,00
Kulut		
Henkilöstökulut	166 267,29	0,00
Matkakulut	3 264,10	0,00
Ostopalvelut	77 984,40	0,00
Muut kulut	1 315,27	0,00
Kulut yhteensä	248 831,06	0,00
Käyttämättä jäänyt avustus	181 168,94	

Eläkevakuutusten takaisinostot

Vuonna 2022 ei aiheutunut eläkevakuutusten takaisinostoja. Henkilöstökuluihin sisältyviin eläkekuluihin ei siten sisällynyt eläkevakuutusten takaisinostoista aiheutunutta palautusta.

	TOIMINTA VALTION VAROIN		TOIMINTA OMIN VAROIN	
	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Varsinainen toiminta				
Tuotot				
Tuotot yhteensä	407 902,19	343 779,06	373 774,99	434 133,62
Kulut				
Henkilöstökulut yhteensä	-6 059 587,98	-5 648 383,54	-204 702,02	-118 447,54
Poistot	-46 432,28	-45 347,91	0,00	0,00
Muut henkilöstökulut	-131 982,86	-100 581,33	-3 369,39	-717,10
Henkilöstön matkakulut	-260 757,71	-204 345,51	-68 761,84	-31 533,70
Hallituksen ja riistaneuvostojen kulut	-88 855,62	-42 638,48	-1 563,92	-1 105,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä	-1 657 142,01	-1 318 923,79	-21 688,13	-59 697,77
Palvelujen ostot	-3 496 558,13	-3 713 352,97	-189 334,18	-126 603,20
Vuokrat ja kiinteistökulut	-333 848,72	-320 788,27	0,00	0,00
Muut kulut	-499 401,48	-589 266,54	-61 766,40	-92 748,15
Yleiskustannukset	0,00	1 220,00	0,00	-1 220,00
Kulut yhteensä	-12 574 566,79	-11 982 408,34	-551 185,88	-432 072,76
Varsinainen toiminta yhteensä	-12 166 664,60	-11 638 629,28	-177 410,89	2 060,86
Varainhankinta				
Tuotot	0	0	522 222,42	716 448,14
Kulut	0	0	-256 990,54	-352 004,53
Varainhankinta yhteensä	0	0	265 231,88	364 443,61
Tuotto/kulujäämä	-12 166 664,60	-11 638 629,28	87 820,99	366 504,47
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	0	0	5 697,51	7 122,66
Kulut	0	0	-167,93	-290,14
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	0	0	5 529,58	6 832,52
Kulujäämä	-12 166 664,60	-11 638 629,28	93 350,57	373 336,99
Yleisavustukset	12 025 013,26	11 435 430,31	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-141 651,34	-203 198,97	93 350,57	373 336,99

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	31.12.2022	31.12.2021
Aineettomat hyödykkeet 1.1.	53 346,19	58 496,36
Lisäykset	18 978,10	17 751,48
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	-25 637,20	-22 901,65
Aineettomat hyödykkeet 31.12.	46 687,09	53 346,19
Koneet ja kalusto 1.1.	40 279,31	61 026,57
Lisäykset	0,00	1 699,00
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	-20 795,08	-22 446,26
Koneet ja kalusto 31.12.	19 484,23	40 279,31

Koneiden ja laitteiden poistamaton osa

Pysyviin vastaaviin kuuluvien koneiden ja kaluston poistamaton osa on 19 484,23 euroa.

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden arvo

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden kirjanpitoarvo oli 1 345,50 euroa. Vastaava markkina-arvo oli 67 859,12 euroa.

Erittely saamisista	31.12.2022	31.12.2021
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	26 881,12	31 257,16
Muut saamiset	2 619 483,84	2 671 096,60
Siirtosaamiset	175 379,08	252 902,52
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 821 744,04	2 955 256,58

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely	31.12.2022	31.12.2021
Oma pääoma		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	425 724,83	476 724,83
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	- 51 000,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	425 724,83	425 724,83
Muut rahastot 1.1.	164 085,67	169 846,13
Lisäykset	82,05	82,01
Vähennykset	0,00	-5 842,47
Muut rahastot 31.12.	164 167,72	164 085,67
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 871 052,58	2 700 914,56
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 871 052,58	2 700 914,56
Tilikauden yli-/alijäämä	-48 300,77	170 138,02
Oma pääoma yhteensä 31.12.	3 412 644,36	3 460 863,08
Muut rahastot	31.12.2022	31.12.2021
Otso-rahasto		
Peruspääoma 1.1.	39 591,66	39 866,59
Käyttöpääoma 1.1.	0,00	2 205,28
Lisäykset vuoden aikana	0,00	0,00
Korkotuotot	19,80	19,79
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	- 2 500,00
Palvelumaksut	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	39 611,46	39 591,66
Nuorisotoimintarahasto		
Peruspääoma 1.1.	0,00	3 342,47
Korkotuotot	0,00	0,00
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Annetut avustukset	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-3 342,47
Pääoma 31.12.	0,00	0,00
Riistanhoitopiirien rahasto		
Pääoma 1.1.	124 494,01	124 431,79
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Korkotuotot	62,25	62,22
Annetut avustukset	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	124 556,26	124 494,01
Muut rahastot yhteensä	164 167,72	164 085,67

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET**Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellismäärät**

	31.12.2022	31.12.2021
Taseeseen sisällyttömät vuokravastuut		
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	12 216,60	13 394,19
Myöhemmin maksettavat	12 988,88	15 051,97
Yhteensä	25 205,48	28 446,16

Vuokravastuut

	31.12.2022	31.12.2021
Taseeseen sisällyttömät vuokravastuut		
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	99 269,88	104 241,00
Myöhemmin maksettavat	57 278,77	89 482,91
Yhteensä	156 548,65	193 723,91

Vuokravakuudet

	31.12.2022	31.12.2021
Taseeseen sisällyttömät vuokravakuudet		
Varsinais-Suomen aluetoimisto	0,00	2 500,00
Yhteensä	0,00	2 500,00

Tilintarkastajan palkkiot

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Tilintarkastus	-20 448,17	-19 401,67
Sisäinen tarkastus	-0,00	-0,00
Muut palvelut	0,00	-1 054,00
Yhteensä	-20 448,17	-20 455,67

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENISTÄ

Henkilöstön lukumäärä ja ryhmät

Tilikauden aikana Suomen riistakeskuksen palveluksessa oli keskimäärin 81 henkilöä (86 henkilöä v. 2021 ja 82 v. 2020). Vuoden lopussa 38 toimihenkilöä työskenteli keskushallinnossa (38 v. 2021 ja 34 v. 2020), 33 aluehallinnossa (32 v. 2021 ja 31 v. 2020) ja 15 projekteissa ja hankkeissa (22 v. 2021 ja 21 v. 2020).

Varsinainen toiminta

Henkilöstökulujen erittely	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Palkat ja palkkiot	-4 440 964,18	-4 410 546,11
Eläkekulut	-1 630 283,11	-1 136 322,93
Muut henkilöstösivukulut	-136 711,45	-153 753,55
Yhteensä	-6 207 958,74	-5 700 622,59
Hallituksen palkat ja palkkiot		
Hallituksen kokouspalkkiot	-6 256,00	-7 769,00
Hallituksen puheenjohtajien palkkiot	-11 200,00	-11 217,00
Eläkekulut	-1 477,07	-1 618,73
Muut sivukulut	-41,48	-50,56
Yhteensä	-18 974,55	-20 655,29
Riistaneuvosto ja alueneuvostot		
Palkkiot	-32 641,00	-39 808,00
Eläkekulut	-4 715,71	-5 745,20
Muut sivukulut	0,00	0,00
Yhteensä	-37 356,71	-45 553,20
Henkilöstökulut yhteensä	-6 264 290,00	-5 766 831,08
Varainhankinta		
Palkat ja palkkiot	-25 829,31	-28 487,96
Eläkekulut	-4 845,58	-5 048,07
Muut henkilöstösivukulut	-346,11	-435,87
Yhteensä	-31 021,00	-33 971,90
Kaikki henkilöstökulut yhteensä	-6 295 311,00	-5 800 802,98

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

<u>Kirjanpitokirja</u>	<u>Säilytystapa</u>
Päiväkirjat	Sähköisesti arkistoituna
Pääkirjat	Sähköisesti arkistoituna
Muistiotositteet	Sähköisesti arkistoituna
Myyntitositteet	Sähköisesti arkistoituna
Ostotositteet	Sähköisesti arkistoituna
Palkkositteet	Muistitikulla kahtena kappaleena
Tilinpäätös	Sidottuna kirjana sekä sähköisesti arkistoituna
Liitetietositteet	Sähköisesti arkistoituna
Tase-erittelyt	Nidottuna sekä sähköisesti arkistoituna

Muistitikkujen aineisto on PDF-muodossa.

TOSITELAJIT

- 1 Myyntilaskut
- 2 Suoritukset
- 5 Ostolaskut
- 6 Maksut
- 8 Pk-viennit
- 19 Palkat
- 20 Danske Bank
- 40 Itä-Uudenmaan OP
- 50 Nordea
- 51 Nordea, lupapäätösmaksut
- 60 Aktia
- 61 Myynninhallinta
- 70 Säästöpankki

5.4. PÄÄTÖS TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄN KÄYTÖSTÄ

Hallitus on kokouksessaan 27.2.2023 päättänyt, että tilivuoden 2022 tuloslaskelman osoittama alijäämä (48 300,77 €) kirjataan taseessa omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

5.5. ALLEKIRJOITUKSET

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 27. päivänä helmikuuta 2023

Suomen riistakeskuksen hallitus

Tauno Partanen

Teppo Kakkonen

Jari Korhonen

Pekka T. Partanen

Ilkka Tiainen

Ville Hokkanen

Niklas Christensen

Timo Leskinen

Katja Holmala

Vilppu Talvitie

Johtaja

Julkisten hallintotehtävien päällikkö

Jari Varjo

Sauli Härkönen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 9. päivänä maaliskuuta 2023

Tiina Lind

Tiina Lind JHT, KHT

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Maa- ja metsätalousministeriön määräämä

5.6. KIRJANPITOLAIN MUKAISET TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT

1. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista Suomen riistakeskuksen kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Määrärahakehityksen kolmevuotinen TTS-taulukko antaa hyvät perusteet toiminnan suunnittelulle. Riski toiminnan ennustettavuudesta on edelleen olemassa ja inflaatio saattaa lisätä sitä tulevaisuudessa.

Metsästäjä määrän kehitys vaikuttaa riistanhoitomaksuvarojen kertymään ja sitä kautta riistakeskuksen rahoitus pohjaan. Tulevina vuosina on odotettavissa, että metsästäjä määrä kääntyy lievään laskuun ja sen vuoksi joudutaan varautumaan alenevaan riistanhoitomaksuvarakertymään.

Budjetointi perustui edellisen tilikauden tietoihin. Taloutta ja budjettia seurattiin edellisen tilikauden vertailulukujen perusteella.

2. Arvio Suomen riistakeskuksen taloudellisesta asemasta ja tuloksesta

Suomen riistakeskuksen taloudellinen asema on vakaa, ja toimintavuoden aikana Suomen riistakeskuksen tilinpäätös päättyi 48 300,77 euroa alijäämäiseksi. Vuonna 2021 ylijäämä oli 170 138,02 euroa ja vuonna 2020 ylijäämä oli 291 243,96 euroa.

3. Keskeisimmät tunnusluvut toiminnan sekä taloudellisen aseman ja tuloksen ymmärtämiseksi

Oheiseen taulukkoon on koottu Suomen riistakeskuksen tuottojen rakennetta ja taseen rakennetta kuvaavia tunnuslukuja.

Toimintavuosi	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Suomen riistakeskuksen tuottojen rakenne										
Varsinaisen toiminnan tuotot	5,9 %	6,0 %	6,0 %	5,2 %	3,7 %	4,7 %	3,0 %	11,3 %	5,2 %	8,0 %
Varainhankinnan tuotot	3,9 %	5,5 %	5,9 %	6,2 %	6,6 %	8,0 %	7,8 %	8,5 %	8,0 %	9,9 %
Valtionavustukset	90,2 %	88,4 %	87,9 %	88,4 %	89,5 %	87,2 %	89,2 %	80,1 %	72,0 %	82,0 %
Muut (sis. satunnaiset erät)	0,0 %	0,1 %	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	0,0 %	0,1 %	14,8 %	0,1 %
Taseen rakenne										
Pysyvien vastaavien osuus taseen loppusummasta	16,2 %	15,0 %	16,0 %	19,5 %	19,3 %	31,4 %	37,2 %	36,1 %	29,4 %	47,0 %
Vaihtuvien vastaavien osuus taseen loppusummasta	83,8 %	85,0 %	84,0 %	80,5 %	80,7 %	68,6 %	62,8 %	63,9 %	70,6 %	53,0 %
Rahojen ja pankkisaamisten osuus (4,211 milj.€)										
taseen loppusummasta	49,3 %	52,2 %	50,1 %	49,2 %	49,2 %	60,4 %	58,1 %	46,9 %	56,8 %	44,3 %
vuotuisista kuluista	31,5 %	38,5 %	40,4 %	36,6 %	43,7 %	35,0 %	27,5 %	21,3 %	31,2 %	26,7 %

4. Henkilöstötiedot

Henkilöstötiedot esitetään liitteen 1 voimavarojen hallintaa koskevia keskeisiä tunnuslukuja ja niiden ennakoitua kehitystä kuvaavassa taulukossa 4.

5. Ympäristötekijät

Suomen riistakeskus noudattaa toiminnassaan kestävän käytön periaatetta. Riistakeskuksen toimitilat sijaitsevat toimistokiinteistöissä. Toiminnasta ei aiheudu ympäristöhaittoja. Toimistojätteiden keräys ja kierrätys on järjestetty.

6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Riistanhoitomaksuun vuonna 2022 päätetty korotus turvaa toiminnan jatkuvuuden keskipitkällä aikavälillä.

Aiempiä vuosia huomattavasti korkeampi inflaatio aiheuttaa paineen palkkaus- ja kulutusmenojen kriittiseen tarkasteluun myös tulevaisuudessa. Tulevaisuuden toimintamahdollisuudet ovat sidoksissa eduskunnan päättämän riistanhoitomaksun suuruuden lisäksi metsästäjämäärän tulevaan kehitykseen. Suomen riistakeskuksen talouden odotetaan vuonna 2023 olevan kohtalainen, mikäli inflaatio hidastuu, mutta tiukkenevan viisivuotisen suunnittelujakson loppua kohden.

6. LIITTEET

No		Sivu
Liite 1:	Vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden mittaristo	56
Liite 2:	Suomen riistakeskuksen valtakunnallisten toimielinten kokoonpano	59
Liite 3:	Julkisten hallintotehtävien päätösmäärät	60
Liite 4:	Suomen riistakeskuksen henkilöstö 31.12.2022	61

Liite 1.

Taulukko 1. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevien strategisten tavoitteiden keskeiset Suomen riistakeskuksen tunnusluvut:

Tunnusluku	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027
1. Metsästys ja riistanhoito ovat eettistä ja vastuullista (A24)							
- Metsästyksen hyväksyttävyys yhteiskunnassa (neutraalit ja positiiviset).	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %
- Laillisuusmittari rikkeiden osuus MH erävalvonnassa	11,7 %	-	10 %	9 %	9 %	8 %	8 %
2. Riistakannat säilyvät elinvoimaisina (A24)							
- Saalismäärien kehitys							
- Hirvi	49 000	37 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
- Metsäkanalinnut	226 000	saalistieto	130 000	130 000	140 000	160 000	200 000
- Sinisorsa	187 000	saadaan	180 000	180 000	180 000	180 000	200 000
- Suotuisalla suojelun tasolla X/Y olevien nisäkäsriistadirektiivilajien määrä	7/10*	7/10	7/10	7/10	7/10	7/10	7/10
- Kosteikot kpl	24	17	20	30	30	30	30
- Kosteikot ha	220	225	180	160	160	160	160
- Vesilintulaskentapistet	3185	2744	4000	4500	4500	4500	4500
3. Riistavahingot ja konfliktit ovat hallinnassa (A34)							
- Arvioidut suurpetovahingot ja hirvielävahingot	4,6 milj 1,16 milj	6,2 milj 1,19 milj.	5,0 milj 1,0 milj	4,0 milj 1,5 milj	4,0 milj 1,5 milj	4,0 milj 1,5 milj	4,0 milj 1,5 milj
4. Riistatalous luo hyvinvointia (A22, A23, A27)							
- Maksettujen metsästyskorttien määrä	307 155	306106	305000	305000	305000	305000	305000
- metsästyspäivien määrä (viimeisin saatavissa oleva)	5418100	Ei tiedossa (LUKE)	5000000	5000000	5000000	5000000	5000000

Artikla 17 raportti vuosilta 2013–2018

Taulukko 2. Toiminnallista tuloksellisuutta koskevat keskeiset taloudelliset tunnusluvut

Kulut, tuotot ja henkilötyövuodet toiminnoittain. Sisältää toiminnoittain kohdennetut palkkauskustannukset. Strategia ja johtaminen sisältää myös luottamushenkilötoiminnan kulut.

	Toteutuma 2021*			Toteuma 2022**			Tavoite 2023**		
	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kulut 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv
- Strategia ja johtaminen	641		5	677		5	720		4
- viestintä sekä Metsästäjä- ja Jägaren-lehdet	1 963	482	4	1 848	288	4	2 070	350	5
- Kestävä riistatalous	1 692		20	1 847	5	20	2 555		26
- Palvelut	933	6	9	1 192		10	1 050		11
- Julkiset hallintotehtävät	1 846	320	17	1 653	389	14	1 735	370	15
- Sisäiset palvelut/Tukipalvelut	1 569	562	11	1 679	403	10	1 859	434	7
- Hyvinvointia riistataloudesta	69		1	92		1			
- Kehittämishankkeet									
- kohdennettu yleisavustus	808	808	1	466	466		500	500	
- erityisavustus	3 519	3 485	18	4 089	4 079	17	3 129	3 129	10
- Valtionavustus		7 547			7 865			8 835	
Yhteensä	13 040	13 210	86	13 543	13 495	81	13 618	13 618	78

*Luvut mittaritaulukosta ja kirjanpidosta. ** Luvut TTS ja erillinen laskelma

Taulukko 3. Keskeiset toiminnalliset mittariluvut

Tunnusluku	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027
Suurpetoja koskevien vahinkoperusteisten poikkeuslupien käsittelyaika (pv)	4,1	3,4	5	5	5	5	5
Laskettujen kesäriistakolmioiden määrä	986	993	+1000	1000	1000	1000	1000
Aktiivisten suurpetoyhdysheiköiden määrä	2410	2446	2300	2400	2500	2500	2500
Metsästäjäutukinnon suorittaneiden määrä	7282	8048	6500	6500	6500	6500	6500
RHY:iden määrä, joissa tutkintokouluksia järjestetty	194	259	230	230	230	230	230
Vastattujen SRVA-hälytyspuheluiden määrä	14254	14779	16500	16500	16000	16000	16000
Koulutustilaisuudet metsästäjille (rhy)	794	858	2000	2000	2000	2000	2000
Koulu- ja nuorisotapahtumat (rhy)	1158	1250	1500	1500	1500	1500	1500
Mediaseurannan riistakeskusosumien määrä	1735	2773	2500	2500	2700	2700	2700
Internet-kontaktien määrä	2718612	1869601	1 200 000	2 500 000	2 300 000	3 000 000	3 000 000
Asiakaspalvelutapah- tumien määrä	4381	3870	4000	4000	4000	4000	4000
Metsästyspäivien määrä	5418100	Ei tiedossa (LUKE)	5000000	5000000	5000000	5000000	5000000
Laadunhallinta ja sen kehitys							
Asiakastytyväisyys- kysely [lh.asiakaat]	3,88	3,85	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Asiakastytyväisyys- kysely [metsästäjät]	4,22	kerätään joka toinen vuosi	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3

Sähköisten palveluiden häiriöttömyys, % 1)	100 %	99,5 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
---	-------	--------	-------	-------	-------	-------	-------

1) Tarkoitetaan [neuvotteluissa sovittujen, viraston asiakkaille tarkoitettujen] sähköisten palveluiden todellista, teknistä käytössä oloaika suhteessa tavoiteltuun käytössäoloaikaan %:na. [Eli jos esim. virka-aikana käytössä olevaksi luvattu palvelu on käytettävissä koko tarkoitetun ajan tunnusluku on 100 %.]

Taulukko 4. Voimavarojen hallintaa koskevat keskeiset tunnusluvut ja niiden ennakoitu kehitys

Tunnusluku	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025	Alustava tavoite 2026	Alustava tavoite 2027
Henkilöstön rakenne*							
- Henkilöstömäärä henkilötyövuotta, josta	86	81	78	72	68	70	70
- toimintamomentilta palkat	63	64	61	65	63	64	64
- muilta TA-momenteilta palkattu	23	17	17	7	5	6	6
- työsuhteen laatu pysyvä/määräaikainen	66/26	69/17	68/16	68/10	67/7	65/7	65/7
- naiset / miehet	23/69	23/63	21/63	21/57	20/54	20/52	20/52
- keski-ikä, kaikki	45	45	43	40	40	40	40
- henkilöstön vaihtuvuus							
- lähtövaihtuvuus	1,1 %	13,1 %	2,9 %	2,9 %	3,9 %	4,9 %	6,9 %
- tulovaihtuvuus	7,5 %	7,1 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %
Hyvinvointi ja osaaminen							
- Työtyytyväisyysindeksi, indeksi-luku TTL-tutkimus 2 v. välein	15		14		14		14
- Sairauspoissaolot, tpv/htv	3,2	7,4	4	5	5	5	5
- Terveyspäiväprosentti (%) ^{2) **}	98,6 %	96,8 %	97,5	97,5	97,5	98	98
- Koulutus ja kehittäminen (työpäivät/htv)**	41/86	32/81	58/78	50/72	50/68	55/70	55/70
Muut							
Toimitilatehokkuus [tsto]							
- toimistoneliöt/htv***	27,6 m ² /htv	28,6 m ² /htv	24,2 m ² /htv	26,2 m ² /htv	27,7 m ² /htv	26,9 m ² /htv	26,9 m ² /htv
- kokonaiskustannus €/kaikki toimitilaneliöt***	124,3 €/m ²	132,3 €/m ²	135,0 €/m ²	135,0 €/m ²	135,0 €/m ²	135,0 €/m ²	135,0 €/m ²

²⁾ Laskenta: Mittari on niiden työpäivien % -osuus kokonaistyöpäivämäärästä, jotka eivät ole sairauspäiviä. Mittari on: 100,0 % - (sairauspäivien lkm: kaikkien työpäivien lkm.)

*Luvut mittaritaulukosta. **Luku lisätään mittaritaulukkoon. ***Luvut kiinteistökirjanpidosta

Taulukko 5. Tuottavuus

JHT		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tuottavuus lupahallinnossa, päätöstä/HTV	Pyyntiluvat	1 179	562	1 066	390	784	446
	Hirvieläinten pyyntiluvat	693	572	469	492	535	534
	Luontodirektiivin poikkeusluvat	354	294	373	390	354	370
	Lintudirektiivin poikkeusluvat	260	247	248	182	151	166
	Muut luvat	1 119	1 351	2 292	1 547	2 354	2 400
Palvelut		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Asiakaspalvelutapahtumien tuottavuus	Työnkäyttö yhteensä, htv	1,77	2,10	2,05	2,68	1,78	1,12
	Suorite/htv	3 852	2 284	2 246	2 043	2 461	3 455
Sisäiset palvelut		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Materiaalipalvelutapahtumien tuottavuus	Työnkäyttö yhteensä, htv	0,36	0,33	0,39	0,39	0,37	0,29
	Suorite/htv	12 482	12 258	9 767	11 315	10 127	13 490

SUOMEN RIISTAKESKUKSEN VALTAKUNNALLISTEN TOIMIELINTEN KOKOONPANO**LIITE 2****HALLITUS toimintavuonna 2022**

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Tauno Partanen, puheenjohtaja	Juhani Kukkonen
Teppo Kakkonen, varapuheenjohtaja	Erkki Huhta
Jari Korhonen	Jari Huhtamella
Ilkka Tiainen	Markku Autio
Pekka T. Partanen	Kimmo Alakoski
Niklas Christensen	Martin Hägglund
Vilppu Talvitie	Niina Riissanen
Katja Holmala	Kirsi Arvelo
Timo Leskinen	Mikko Tirola
Ville Hokkanen	Heli Paavola

VALTAKUNNALLINEN RIISTANEUVOSTO 2022

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Juhani Kukkonen, puheenjohtaja	Matti Lyömiö
Martin Hägglund, varapuheenjohtaja	Esa Viili
Juha Mäki	Juha Lahti
Jarmo Myllylä	Kai Korpi
Asko Keski-Nisula	Teuvo Suutari
Leo Houhala	Yrjö Soidinmäki
Jari Huhtamella	Ali Vaarala
Jouko Arvo	Markku Halonen
Pauli Kiviluoma	Toni Peltoniemi
Antti Uotila	Mika Liehu
Antti Kuivalainen	Reijo Kortelainen
Juha Savolainen	Risto Juntunen
Mathias Lindström	Pasi Sandvik
Erkki Kallio	Pentti Vanhahonko
Markku Tuominen	Henrik Rehn
Sami Niemi	Sanna Paanukoski
Leila Suvantola	Esko Hyvärinen
Ahti Putaala	Antti Maukonen
Minna Rautalin (1.1.-16.3.2022)	
Jouni Rantala (16.3.-31.12.2022)	Jussi Lappalainen
Otso Huitu	Katja Holmala
Mikko Tirola	Timo Leskinen
Tuomas Hallenberg	Jaakko Silpola
Riku Lumiaro	Tapani Veistola

JOHTORYHMÄ

<u>Nimi</u>	<u>tehtävä</u>
Jari Varjo	johtaja
Sauli Härkönen	julkisten hallintotehtävien päällikkö
Jari Pigg	apulaisjohtaja, palvelupäällikkö
Jarkko Nurmi	riistatalouspäällikkö
Tuomo Pispä	hallintopäällikkö
Klaus Ekman	viestintäpäällikkö

JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN PÄÄTÖKSET

LIITE 3

	2018	2019	2020	2021	2022
<u>PÄÄTÖSTYYPPI</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>
MetsL 10 §	62	66	64	65	68
MetsL 26 §	1 967	1 955	2 021	2 064	2 030
MetsL 28 §	419	334	355	315	255
MetsL 35 §	39	89	65	55	59
MetsL 40 §	3	2	2	5	0
MetsL 41 §:n 3 momentti	24	29	28	37	24
MetsL 41 a §:n 1 momentti	96	100	118	188	152
MetsL 41 a §:n 3 momentti	264	253	254	288	250
MetsL 41 b §	108	296	231	170	147
MetsL 41 c §	41	34	59	75	59
MetsL 41 d §	37	26	54	43	35
MetsL 42 §	6	8	13	8	3
MetsL 49 a §	2	2	1	4	0
MetsL 52 §:n 1 momentti	43	47	38	67	63
MetsL 52 §:n 3 momentti	21	19	18	17	17
Kielletyt pyyntivälineet	7	3	4	5	0
Hakemusten peruuttaminen	72	73	78	121	83
Tutkimatta jättäminen	4	7	4	9	14
Nimittämispäätökset (rhy)	26	402	261	1 481	719
Yhteensä	3 482	3 773	3 684	5 017	3 978

Suomen riistakeskuksen henkilöstö 31.12.2022

Liite 4.

Alhainen	Mikko	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Boström	Irene	Asiantuntija	Keskushallinto
Ekman	Klaus	Viestintäpäällikkö	Keskushallinto
Eronen	Visa	Riistapäällikkö	Uusimaa
Fontell-Seppelin	Laura	Riistasuunnittelija	Uusimaa
Hakala	Sirpa	Asiantuntija	Keskushallinto
Harju	Saana	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Hakonen	Holtti	Kosteikkosuunnittelija	Keskushallinto
Hautanen	Jaakko	Riistasuunnittelija	Rannikko-Pohjanmaa
Heimo	Lasse	Asiantuntija	Keskushallinto
Hellman	Johanna	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Hepo-oja	Harri	Riistapäällikkö	Oulu
Hermansson	Jörgen	Riistapäällikkö	Varsinais-Suomi
Hokkanen	Ville	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Huhtinen	Riitta	Asiantuntija	Keskushallinto
Härkönen	Sauli	JHT-päällikkö	Keskushallinto
Hölli	Otto	Tietojärjestelmäasiantuntija	Keskushallinto
Impola	Antti	Riistapäällikkö	Satakunta
Inha	Annika	Riistasuunnittelija	Pohjois-Karjala
Itkonen	Lauri	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Jokinen	Mikko	Life-suunnittelija	Keskushallinto
Järvinen	Ilkka	Vieraspetokoordinaattori	Keskushallinto
Kangas	Tapio	Riistasuunnittelija	Kainuu
Kangas	Veli-Matti	Riistasuunnittelija	Oulu
Karhula	Kari	Riistasuunnittelija	Keskushallinto
Kelkka	Mari	Asiantuntija	Keskushallinto
Kervinen	Matti	Erikoissuunnittelija	Pohjois-Savo
Kontro	Valto	Hta-suunnittelija	Uusimaa
Kotanen	Janne	Riistasuunnittelija	Pohjanmaa
Korhonen	Tuija	Asiantuntija	Keskushallinto
Kröger	Veijo	Vieraspetokoordinaattori	Keskushallinto
Kuittinen	Juha	Riistapäällikkö	Pohjois-Karjala
Kuitunen	Tero	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Kursula	Olli	Riistapäällikkö	Keski-Suomi
Körhämö	Jani	Riistapäällikkö	Pohjois-Häme
Laaja	Reima	Riistasuunnittelija	Satakunta
Laine	Eerojuhani	Riistasuunnittelija	Lappi
Laitila	Lauri	Kosteikkosuunnittelija	Keskushallinto
Lamberg	Teemu	Riistasuunnittelija	Keski-Suomi
Laukkanen	Paula	Riistasuunnittelija	Keskushallinto
Littow	Inga	Asiantuntija	Keskushallinto
Luoma	Mikael	Riistapäällikkö	Pohjanmaa
Lyly	Mari	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Lönnfors	Carola	Asiantuntija	Keskushallinto
Mikkola	Marko	Erikoissuunnittelija	Pohjois-Häme

Mononen	Jyri	Vieraspetokoordinaattori	Keskushallinto
Mutanen	Henri	Riistapäällikkö	Kaakkois-Suomi
Muuttola	Marko	Riistasuunnittelija	Etelä-Häme
Mänty	Maria	Asiantuntija	Keskushallinto
Nevalainen	Tomi	Vieraspetokoordinaattori	Keskushallinto
Norberg	Harri	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Nurmi	Jarkko	Riistatalouspäällikkö	Keskushallinto
Nyholm	Kai-Eerik	vs. riistapäällikkö	Pohjois-Karjala
Paasimaa	Marko	Riistapäällikkö	Kainuu
Paavola	Heli	Asiantuntija	Keskushallinto
Peippo	Lauri	Riistasuunnittelija	Etelä-Savo
Pellas	Stefan	Riistapäällikkö	Rannikko-Pohjanmaa
Peltonen	Pirkka	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Pietarinen	Kari Petteri	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Pigg	Jari	Apulaisjohtaja	Keskushallinto
Pirinen	Jenni	Life-suunnittelija	Keskushallinto
Pispa	Tuomo	Hallintopäällikkö	Keskushallinto
Rantala	Mirja	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Rauhala	Jyri	Riistapäällikkö	Etelä-Häme
Rinne	Antti	Hta-suunnittelija	Varsinais-Suomi
Ruskeala	Jussi	Vieraspetokoordinaattori	Keskushallinto
Ruuskanen	Tuula	Asiantuntija	Keskushallinto
Salmela	Tero	Audiovisuaalisuunnittelija	Keskushallinto
Salo	Ohto	Vs. riistapäällikkö	Etelä-Savo
Saunaluoma	Joni	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Siira	Antti	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Siro	Laura	Asiakasneuvoja	Keskushallinto
Sundqvist	Marion	Asiantuntija	Keskushallinto
Svensberg	Marko	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Särkijärvi	Leena	Asiantuntija	Keskushallinto
Södergård-Ahlskog	Lena	Asiantuntija	Keskushallinto
Tanskanen	Jouni	Riistapäällikkö	Pohjois-Savo
Tervonen	Kimmo	Tietojärjestelmäasiantuntija	Keskushallinto
Tikkunen	Mari	Life-suunnittelija	Keskushallinto
Toivola	Mikko	Riistapäällikkö	Varsinais-Suomi
Tolvanen	Jouni	Riistasuunnittelija	Kaakkois-Suomi
Tossavainen	Sami	Riistapäällikkö	Lappi
Varjo	Jari	Johtaja	Keskushallinto
Vartiainen	Petri	Riistapäällikkö	Etelä-Savo
Wallgren	Christoffer	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Wikström	Mikael	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto